

Sínode sobre la família i situacions adjacents

**Any sant de la
Misericòrdia**

Jubileu Extraordinari

8 de desembre 2015

al

20 de novembre de 2016

Els nostres refugiats

P

A

X

241

**GENER
2016**

*La palabra
convence,
pero el
ejemplo
arrastra.*

Lo mejor que hay en mi vida

EDITORIAL

US PRESTEM EL NÚMERO 241 DE PAX
GENER 2016

ELS GERMANS S'EXPRESSEN...
ELS GERMANS ES COMUNIQUEN...

Se us presenta el nou PAX 241. En les seves pàgines s'hi volen fer presents, o més aviat suggerir, els molts esdeveniments que envolten la nostra vida de cada dia, que li donen sentit i raó de viure, fins i tot a través de la preocupació que ens embarga, tant a nivell polític, social, eclesial, d'Institut, de Districte i de Sector.

En el contingut d'aquest PAX: s'hi fa present l'ANY DE LA VIDA CONSAGRADA, que tindrà la clausura el proper 2 de febrer, l'iniciat ANY DE LA MISERICÒRDIA des del passat 8 de desembre, el SÍNODE DE BISBES SOBRE LA FAMÍLIA del que esperem l'Exhortació corresponent del Papa Francesc.

En el context polític i social s'hi reflecteixen preocupacions de pau, de justícia i de solidaritat, afectats com ens sentim per actes de terrorisme i de violència i situacions de refugiats.

El Papa Francesc ens alerta sobre l'amenaça que pateix el nostre planeta, molt ben expressada en l'Encíclica Laudato si. Vivim una amenaça de geocidi.

Certament, són esdeveniments que demanen d'alguna manera la nostra resposta.

A més, tots estem peregrinant en la cursa de la *«refundació de l'Institut»* sobre les mateixes bases que posà el Fundador a l'iniciar el procés de fundació, encara que no sigui de la mateixa manera, però sí amb les mateixes bases i contingut: des d'una actitud de *«consagració viscuda amb esperit de fe i zel La Salle fundà (i nosaltres hem de refundar) l'Institut Lasal·lià»*.

Concretament, en el nostre Districte ARLEP i en el nostre SECTOR CATALUNYA són nombrosos els processos en acció que es van realitzant entre Germans i els nostres col·laboradors: sessions de trobada i de formació en diferents àmbits, reunions de discerniment i deliberació, etc. que ens fan evident un procés positiu de lasal·lianitat en els nostres col·laboradors, que veiem cada vegada més integrats i més responsables. Això fa dir al G. Josep Guiteras, Visitador Auxiliar, en el 'Comunicat' de novembre 2015: *"El nostre ADN La Salle té una marca ben potent i reconeguda"*.

Considerant que el procés de *refundació* que vivim ens fa mirar als temps de la *fundació*, s'hi inclouen alguns articles sobre els contemporanis de La Salle: el que ells van viure pot ser orientatiu per al nostre avui.

Diversos Germans ens presenten la seves comunicacions sobre aspectes diversos, sigui en forma d'entrevistes, de pregària de salms, d'articles sobre diferents matèries, de lectures i en fi, d'experiències diverses. És de ben d'agrair.

Prou voldríem que tot plegat ens fos causa de profit i motiu d'agradable «convivència» entre tots.

El Consell de Direcció de PAX
GG. Lluís Diumenge, Josep Maria Pons,
Miquel Xancó i Jaume Pujol

El Papa Francesc anuncia un jubileu extraordinari: **L'ANY SANT DE LA MISERICÒRDIA**

El Papa Francesc va anunciar el divendres, 13 de març de 2015, a la Basílica de Sant Pere la celebració d'un Any Sant extraordinari. Aquest Jubileu de la Misericòrdia s'inicià amb l'obertura de la Porta Santa a la Basílica Vaticana durant la solemnitat de la Immaculada Concepció de 2015 i conclourà el 20 de novembre de 2016 amb la solemnitat del nostre Senyor Jesucrist, Rei de l'Univers.

El Sant Pare, a l'inici de l'any, va exclamar: *"Estem vivint el temps de la misericòrdia. Aquest és el temps de la misericòrdia. Hi ha tanta necessitat avui de misericòrdia, i és important que els fidels laics la visquin i la portin als diversos ambients socials. Avanci!"*

L'anunci es va realitzar en el segon aniversari de l'elecció del Papa Francesc, durant l'homilia de la celebració penitencial amb la qual el Sant Pare va donar inici a les 24 hores per al Senyor, iniciativa proposada pel Pontifici Consell per a la promoció de la Nova Evangelització per promoure a tot el món l'obertura extraordinària de les esglésies i afavorir la celebració del sagrament de la Reconciliació. El tema d'aquest any ha estat pres de la carta de Sant Pau als Efesis: *"Déu ric en misericòrdia"* (Ef 2,4).

L'obertura del proper Jubileu adquireix un significat especial ja que tindrà lloc en el cinquantè aniversari de la clausura del Concili Vaticà II (1965). Serà per tant un impuls perquè l'Església continuï l'obra iniciada amb

el Vaticà II. Durant el Jubileu les lectures per als diumenges del temps ordinari seran preses de l'Evangeli de LLuc, conegut com "l'evangelista de la misericòrdia". Dante Aligheri el definia "scriba mansuetudinis Christi". Són ben conegudes les paràboles de la misericòrdia presents en aquest Evangeli: l'ovella perduda, la moneda extraviada, el pare misericordiós.

L'anunci oficial i solemne de l'Any Sant tindrà lloc amb la lectura i publicació al costat de la Porta Santa de la Butlla, el Diumenge de la Divina Misericòrdia, festa instituïda per Sant

Joan Pau II que se celebra el diumenge següent a la Pasqua.

Antigament, per als hebreus el jubileu era un any declarat sant, que ocorria cada 50 anys, i durant el qual s'havia de restituir la igualtat a tots els fills d'Israel, oferint noves possibilitats a les famílies que havien perdut les seves propietats i fins i tot la llibertat personal. Als rics, en canvi, l'any jubilar els recordava que arribaria el temps en el qual els esclaus israelites, arribats a ser novament iguals a ells, podrien reivindicar els seus drets. "La justícia, segons la llei d'Israel, consistia sobretot en la protecció dels febles (S. Joan Pau II, Tertio Millennio Adveniente 13).

L'Església catòlica va iniciar la tradició de l'Any Sant amb el Papa Bonifaci VIII, l'any 1300. Aquest Pontífex va preveure la realització d'un jubileu cada segle. Des de l'any 1475 – per permetre a cada generació viure almenys un Any Sant – el jubileu ordinari va començar a espaiar-se al ritme de cada 25 anys. Un jubileu extraordinari, en canvi, es proclama en ocasió d'un esdeveniment de particular importància.

Els Anys Sants ordinaris celebrats fins avui han estat 26. L'últim va ser el Jubileu de l'any 2000. El costum de proclamar Anys Sants extraordinaris es remunta al segle XVI.

Els últims d'ells, celebrats el segle passat, van ser el de 1933, proclamat per Pius XI amb motiu del XIX centenari de la Redempció, i el de 1983, proclamat per Joan Pau II pels 1950 anys de la Redempció.

L'Església catòlica ha donat al jubileu hebreu un significat més espiritual. Consisteix en un perdó general, una indulgència oberta a tots, i en la possibilitat de renovar la relació amb Déu i amb el proïsme. D'aquesta manera, l'Any Sant és sempre una oportunitat per aprofundir la fe i viure amb un compromís renovat el testimoniatge cristià.

Amb el Jubileu de la Misericòrdia, el Papa Francesc posa al centre de l'atenció el Déu misericordiós que convida a tots a tornar cap a Ell. La trobada amb Ell inspira la virtut de la misericòrdia.

El ritu inicial del jubileu és l'obertura de la Porta Santa. Es tracta d'una porta que s'obre solament durant l'Any Sant, mentre la resta d'anys roman segellada. *Tenen una Porta Santa les quatre basíliques majors de Roma: Sant Pere, Sant Joan del Laterà, Sant Pau Extramurs i Santa Maria Major.* El ritu de l'obertura expressa simbòlicament el concepte que, durant el temps jubilar, s'ofereix als fidels una "via extraordinària" cap a la salvació.

Després de l'obertura de la Porta Santa a la Basílica de Sant Pere, seran obertes successivament les portes de les altres basíliques majors. La misericòrdia és un tema molt sentit pel Papa Francesc, qui ja com a bisbe havia escollit com a lema propi "**miserando atque eligendo**" (el mirà amb amor i l'elegí).

AÑO DE LA MISERICORDIA EN ESPÍRITU Y EN CLAVE FRANCISCANA

Entrevista a José Rodríguez Carballo, Secretario de CVCSVA

Un "señor Papa" que está colocando el espíritu franciscano, con esa encíclica "Laudato si", en lo más alto. Tienen que estar ustedes orgullosos, ¿no?

Yo diría "franciscanamente orgullosos", aunque parezca contradictorio. Pues sí, ciertamente para nosotros es una alegría ver a un sucesor de Pedro pensando en Franciscano. Porque la encíclica "Laudato si", no sólo lleva el título franciscano, tomado del Cántico de las criaturas, como bien sabemos.

El que conoce mínimamente algo de su teología y de su filosofía, puede comprobar que toda la encíclica está escrita en clave franciscana: Los conceptos de persona, y sobre todo, de ecología integral, donde Dios, el hombre y la creación se dan la mano.

Esto es algo que Francisco de Asís vivió en primera persona y que San Buenaventura y otros como Scoto, desarrollaron luego. Y que ahora el Santo Padre, hace llegar a las masas.

Es un gran predicador, en este sentido, de aspectos esenciales en la filosofía y en la teología franciscana.

¿En qué nos puede sorprender en el Año de la Misericordia?

Pues creo que no nos sorprendería en nada si fuésemos capaces de coger el Evangelio en la mano y leerlo, sin prejuicios. Bastaría con ir al capítulo quince de San Lucas.

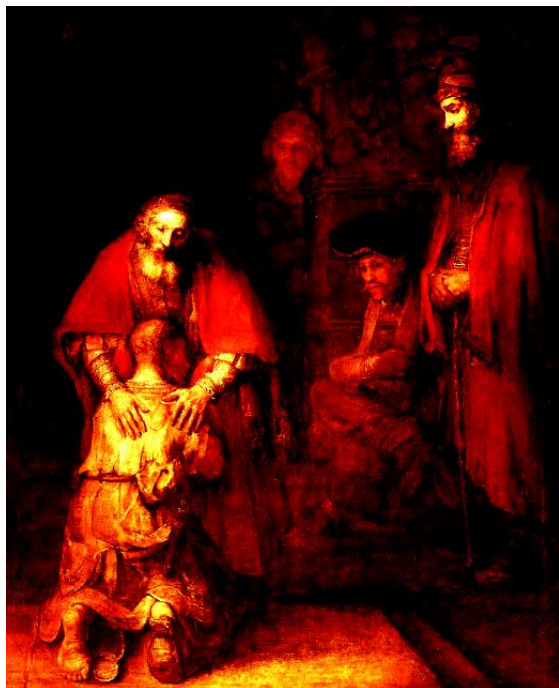
Todo lo que nos está diciendo el Papa sobre la misericordia, es pura doctrina evangélica. Este Papa pasará a la historia, como el Papa de la misericordia. Lo tiene en su lema episcopal, pero sobre todo lo tiene en sus labios y en sus gestos. Lo triste es que nos pueda sorprender con gestos, que para un cristiano seguidor de Jesús, deberían ser normales.

Qué espera del Sínodo. Al final ¿las aguas se pacifican?

Se levantó mucha polvareda. Algunos llegaron a decir, que el Papa ponía en peligro la indisolubilidad del matrimonio. He leído un poco todo lo que ha salido de la primera etapa del sínodo, lo que el Papa dice sobre la familia. Y es la misma doctrina. Lo que cambiará, y eso espero, será a nivel pastoral.

La Iglesia no puede cerrar los ojos ante una realidad que nos toca de cerca. Basta mirar a la gente de nuestro alrededor. Cuántos matrimonios rotos. Cuántas personas sufren por no poderse acercar al sacramento de la confesión y de la comunión.

Este verano tuve la oportunidad de conocer a una persona que sufría por esto. Un hombre que está unido a una mujer divorciada. Viendo cómo se llegó a ese divorcio, tal vez la culpa no la tenían las dos personas, sino una. ¿Por qué condenar a un inocente, a que tenga que vivir al margen de los sacramentos de la Iglesia?. Aquí sí que podrá haber alguna novedad. Pastoral, vuelvo a decir, no doctrinal.

¿Pero no hay riesgo de cisma?

Absolutamente, no. El problema es que a veces no creemos en "la" Iglesia, sino en "mi" Iglesia. Y La Iglesia es una, es santa, es católica, es universal.

Tenemos que recuperar la fe y la esperanza en la presencia del Espíritu Santo, que es el que lleva el timón de la Iglesia. Dejémosle actuar y obedezcamos su soplo. Entonces no tendremos por qué temer nada.

Aunque pensemos de modo distinto, lo importante es que nos dejemos conducir por el Espíritu. En el fondo se trata de una conversión a la cual estamos llamados todos. Aquí

nadie tiene el patrimonio exclusivo ni "excluyente" de la verdad. Él es la verdad, y nosotros nos acercaremos a ésta en la medida en que nos acerquemos a Él.

O sea, es un cántico a la esperanza y a la misericordia, como nos acaba de relatar.

No habrá esperanza, si no hay misericordia. Y quien crea que no necesitamos misericordia, no se conoce a sí mismo. "Quien esté sin pecado, que tire la primera piedra". Ninguno nos atreveríamos.

Porque si uno se conoce a sí mismo, terminaría sus jornadas como lo hacía Mozart, diciendo: Señor, perdóname, porque también hoy he sido un pobre desgraciado.

El que se conozca y sienta la necesidad del perdón, cómo puede negarse a perdonar. Y además, como nos recuerda el Papa, con el rostro de la misericordia, con la cual convocó el próximo jubileo: nuestro Dios es un Dios bondadoso, misericordioso.

Como diría San Juan: es Amor. Esto lo dice todo. Y el amor en Dios y en nosotros tiene connotaciones, necesariamente de perdón y de misericordia.

Qué bonito sentirse perdonados. Y qué maravilloso es perdonar. Sólo así podremos ser felices.

Algún temor por la seguridad en EE.UU., se hablaba de amenazas abortadas hace unos días.

Mire, locos, los puede haber en todas partes, y lo que puedo decir es que el Papa no tiene miedo. Si lo tuviera, no se metería en medio de las multitudes.

Yo he visto momentos en que físicamente le aplastaban y él pedía a los policías: "dejad a la gente, yo quiero estar con la gente". Y vemos cómo toma el mate, cuando se lo ofrecen.

Otros tendrían miedo. Mire, los que lo dan todo por Dios, no tienen miedo. Ni siquiera a que les arranquen la vida. Es el testimonio de los mártires.

El miedo es falta de fe. Y si algo caracteriza a nuestro "amadísimo señor Papa" como diría Francisco de Asís, es la fe.

Francisco y su primavera eclesial salen fortalecidos

Balance del Sínodo: Luz verde al Papa para que reme hacia la misericordia

La renovación conciliar llega a la moral familiar y sexual

José M. Vidal en Religión digital

Sin rupturas doctrinales ni herejías que huelan a cisma. La Iglesia procede, como siempre hizo a lo largo de su bimilenaria historia, con la técnica de los pequeños pasos. El Papa marca el camino de la misericordia hacia la gente (por muy pecadora que sea) y el **Sínodo** le sigue a regañadientes. Para abrir horizontes de esperanza. Para poner al día la doctrina y marcar tendencia. Las medidas concretas, sobre todo las más polémicas de la comunión a los divorciados o la situación de los gays, queda en manos del Papa, signo y garantía de comunión eclesial.

Éstas son las **claves** que pueden explicar el balance de este Sínodo:

1/ No hay vencedores ni vencidos. Ni la tesis de los principios innegociables ni la antítesis de 'hay que cambiarlo todo', sino la síntesis entre ambas sensibilidades. La doctrina se puede y se debe aggiornar, para que la Iglesia pueda seguir siendo lo que quiso su fundador: casa de la misericordia y hospital de campaña. O, como dice uno de los sinodales, el jesuita Padre Spadaro, "ha vencido el corazón pastoral de la Iglesia, el corazón de los que no quieren convertir el Evangelio en una ideología ni en una piedra para lanzar contra los otros". "Porque no necesitan médico los sanos, sino los enfermos" (Lc. 5,31).

2/ Criterios para discernir cada situación, no soluciones ni recetas generales. Es la propuesta del cardenal Schonborn la que sale victoriosa del Sínodo. Una propuesta que, como buen dominico, el purpurado de Viena, buscó en Santo Tomás de Aquino. La doctrina del "fuero interno", es decir que cada persona decida en función de su conciencia bien formada y que el obispo, tras escuchar a cada persona, tome las oportunas decisiones. Sin juicios, sin tener que recurrir a Roma y sin miedo a la misericordia. Eso sí, ya no se puede decir, como aseguran los rigoristas, que todos los divorciados vueltos a casar sean adúlteros. "Aquel de ustedes que esté libre de pecado que tire la primera piedra" (Jn. 8,7).

3/ Del Sínodo sale una Iglesia más democratizada. La vieja aspiración de los partidarios de descongelar el

Concilio. Un Sínodo que demostró la sinodalidad en acto. Es decir, que el Papa está dispuesto a descentralizar el ejercicio del poder en la Iglesia e, incluso, a ceder competencias a los obispos. De hecho, al cederles ya competencias directas en la concesión de nulidades, el Papa realizó un profundo acto de reforma del Papado. Hacía casi mil años que un Papa no cedía parte de sus poderes voluntariamente. Es el paso de una Iglesia piramidal a una Iglesia

circular o, como dice el propio Francisco, de "pirámide invertida". Mandan las bases y la jerarquía sirve. "El que quiera ser el primero entre vosotros, será vuestro servidor" (Mt. 20,26).

4/ La renovación conciliar llega a la moral familiar y sexual. Era la asignatura pendiente de la recepción y aplicación del Concilio Vaticano II. En este ámbito, reina un claro cisma silencioso: la gente vive de espaldas al rigorismo doctrinal eclesial. Una doctrina que ha colocado a la Iglesia durante todos estos años como aduana, como semáforo rojo y como enemiga del mundo. "Atan cargas pesadas y difíciles de llevar, y las ponen sobre las espaldas de los hombres, pero ellos ni con un dedo quieren moverlas" (Mt. 23,4).

5/ Francisco y su primavera salen fortalecidos. A un Papa como éste, admirado y querido por la gente (católica o no), y máxima autoridad moral del planeta, le faltaba el reconocimiento de un sector de su propia jerarquía. Hasta ahora, tenía los 'enemigos' dentro, que, durante este Sínodo, quedaron tan en evidencia y con las vergüenzas al aire, que han tenido que plegarse al sentir de la mayoría. Y eso que intentaron maniobrar con todos los medios y envenenar la situación. Los cuervos y los buitres volvieron a extender sus negras alas sobre el Vaticano. "¡Ay de vosotros, escribas y fariseos hipócritas, que os parecéis a los sepulcros encalados!" (Mt. 23,27)

6/ El Papa conoce a sus 'opositores' con nombres y apellidos. Y sabe que continuarán poniendo palos en la rueda de su revolución tranquila. Le sería muy fácil descabezarlos. Pero no lo hará. Quiere que también ellos le acompañen en el cambio. Aunque eso le cueste tiempo y dolores de cabeza. Sabe que sólo podrá cambiar la Iglesia con prudencia y lentitud, porque un tercio de los obispos del mundo rema en su contra. Francisco seguirá siendo un Papa sinodal (caminando con todos), pero consciente de que tiene que tirar del carro. Porque el ala derecha sigue presa de sus inercias. De hecho, a pesar de no haber salido completamente derrotados, los conservadores fruncen el ceño y hablan de Sínodo con sabor agrisado y hasta de Sínodo convertido en sapo que se han tenido que tragar. "Tú eres Pedro, y sobre esta piedra edificaré mi Iglesia, y las puertas del infierno no prevalecerán contra ella" (Mt. 16,18).

Conclusiones del Sínodo de la Familia en 7 puntos

De Internet

El resultado del Sínodo de la Familia se encuentra en un documento de 94 puntos en el que hay decenas de propuestas. No hay condenas sino un mensaje de esperanza para quienes se deciden a formar una familia, y quienes están afrontando los obstáculos de ese camino.

1. MIRAR DE OTRO MODO

El documento presenta las dificultades de las familias. Lo hace sin miedo y las ve como una oportunidad. Por eso, los obispos piden a los cristianos que cultiven una mirada de comprensión y de esperanza ante realidades tan dolorosas, como la soledad o el fracaso matrimonial.

Para el sínodo, ayudar a estas personas no significa decir que todo está bien. Significa tener el coraje de escuchar su dolor, acogerlas con ternura y buscar maneras de curar sus heridas.

2. PREPARACIÓN AL MATRIMONIO

Una de las ideas recurrentes del Documento es que se mejore la preparación al matrimonio. Hay acuerdo en que no es eficaz dar sólo cinco o seis clases antes de la boda. Aquí deben involucrarse mucho más las familias veteranas porque, si actúan con discreción y cariño, pueden ayudar a resolver los problemas normales de los primeros años de matrimonio.

El Documento propone que las familias se impliquen más en la ayuda de otras familias, y no sólo en situaciones especiales sino también por ejemplo en el cuidado de los hijos, en su educación o en la atención de enfermos.

3. APERTURA A LA VIDA Y EDUCACIÓN SEXUAL

Los obispos proponen que los padres se impliquen realmente en la educación sexual de sus hijos.

Esa educación es vital para sus vidas: una afectividad estable es la clave de la felicidad y de la duración de un futuro matrimonio.

Además, enseñar a entregarse y a amar es imprescindible para entender que cada hijo es fruto del amor.

4. PAREJAS QUE CONVIVEN

El texto se fija también en los jóvenes que no están casados pero conviven establemente.

Dice que muchos de ellos viven la fidelidad y la apertura a la vida, que son elementos propios del matrimonio. Por eso proponen una atención específica para ellos, para que se encaminen hacia la boda. Así aprenderán cómo la gracia del sacramento les puede ayudar a afrontar los desafíos de ese proyecto juntos.

5. FORMAR LA CONCIENCIA

Miren lo que dijo el Papa en el discurso de clausura del Sínodo:

"El primer deber de la Iglesia no es distribuir condenas o anatemas sino proclamar la misericordia de Dios, llamar a la conversión y así conducir a todos los hombres a la salvación del Señor".

En el caso de las personas divorciadas que se han vuelto a casar civilmente y que quieren volver a recibir los sacramentos, el sínodo propone que un sacerdote les ayude a formar la conciencia y a descubrir en qué situación están ante Dios.

En concreto dice que "la conversación con un sacerdote, en el fuero interno, contribuye a la formación de un juicio correcto sobre lo que obstaculiza la posibilidad de una participación más plena a la vida de la Iglesia y sobre los pasos que pueden favorecerla y hacerla crecer".

El documento del Sínodo recuerda que Juan Pablo II dijo que no es lo mismo una persona que ha sido abandonada injustamente, o quien ha destruido un matrimonio.

6. PERSONAS HOMOSEXUALES

En cuanto a las personas homosexuales, el Sínodo recuerda que Cristo "amó y murió por cada persona, sin excepciones", por lo que "cada persona, independientemente de su tendencia sexual, debe ser respetada en su dignidad, y acogida con respeto, evitando 'cualquier marca de injusta discriminación'".

También dice que "no se pueden establecer analogías entre las uniones entre personas homosexuales y el proyecto de Dios sobre matrimonio y familia".

7. FAMILIAS EMIGRANTES

El sínodo no cierra los ojos al drama de quienes escapan de la guerra o la pobreza y habla de estas personas que se han visto forzadas a dejar su país para empezar una nueva vida.

Los obispos piden que las diócesis y parroquias trabajen para que se respete la dignidad de estas personas. Dice que deben ayudarlas y atenderlas teniendo en cuenta su cultura, sus creencias y sus tradiciones.

En definitiva, los 94 puntos del rico documento tienen propuestas muy optimistas y sobre muchos otros temas. Por ejemplo, pide que se cuente con las mujeres en los procesos decisionales de la Iglesia; que los padres de familia no renuncien a proteger a su familia; que se cuente más con los abuelos y que las asociaciones trabajen para que se armonice el tiempo dedicado al trabajo y el que se dedica a la familia.

Proyecto de refundación de la Vida Consagrada

El Papa al Capítulo General de los Claretianos

Tomado de la Revista Vida Religiosa, noviembre 2015, página 36

Es válido para nosotros y para todas las Congregaciones religiosas

REHABILITACIÓN EN TRES VERBOS: ADORAR, CAMINAR Y ACOMPAÑAR

El Papa Francisco nos decía a los misioneros claretianos algo que puede ser una buena rehabilitación para ir recuperando el movimiento en toda la vida religiosa. Lo resumía él en tres verbos: **adorar, caminar y acompañar**. Y lo explicaba así:

ADORAR

«Nosotros en el mundo de la eficiencia hemos perdido el sentido de la adoración. Incluso en la oración, rezamos, alabamos al Señor, pedimos, agradecemos... Pero la adoración, es ese estar delante del único Dios, de aquello que es lo único que no tiene precio, que no se negocia, que no se cambia... y todo... lo que está fuera de Él es imitación «de cartón», es ídolo. En esta etapa haced un esfuerzo por crecer en este modo de oración: la adoración. Adoren, adoren a Dios. Es una carencia de la Iglesia en este momento por falta de pedagogía, ese sentido de la adoración que vemos en los primeros capítulos de la Biblia. Adorar al único Dios. "No tendrás, acuérdate Israel, no tendrás otro Dios más que el único" y adorar, "a Él solo adorarás".

Ese perder tiempo sin pedir, sin agradecer, incluso sin alabar, solamente adorar, con el alma postrada. No sé por qué siento decirles esto pero siento que se lo debo decir, me sale de adentro.

CAMINAR

Dios no puede adorarse a sí mismo, pero Dios quiso caminar, no quiso estar quieto. Desde el primer momento caminó con su pueblo. Aquello de Moisés tan bello. Acuérdate, piensa, ¿Qué pueblo tuvo un Dios tan cercano que caminó junto a ti?

Caminar es abrir fronteras, salir, abrir puertas, buscar caminos. Caminar, no estar sentados. No instalarse, en el mal sentido de la palabra. Es verdad que hay que organizar cosas, que hay trabajos que exigen estar quietos pero con el alma, el corazón y la cabeza, caminar, buscar. Ir a las fronteras, a las fronteras de todo tipo, incluso las del pensamiento. Buscar. Porque el que está quieto, el que no se mueve se corrompe. Como el agua: el agua estancada se corrompe enseguida. El agua del río que corre no se corrompe. Caminar como caminó Dios, que se hizo compañero del camino. Nos puede ayudar ver en la Biblia cómo el Señor acompañó a su pueblo, incluso haciéndose cargo de los pecados y perdonando. Caminar con ese deseo de llegar algún día a contemplarlo a Él y no como desgraciadamente puede pasar -pasa en todas partes- gente que más bien viene a asegurar su vida, en un Instituto o a quedarse quieto, a que no le falte nada. No... lo vuestro es caminar.

ACOMPAÑAR

No caminar solo, porque es medio aburrido, sino acompañar al pueblo porque Dios caminó acompañando. Me viene aquello de Jesús cuando se hizo el «tonto» con los que se escapaban de Jerusalén a Emaús. Se les puso al lado y acompañó, acompañó todo un proceso, hasta que ese corazón frío se volvió a calentar y ardía el corazón, y se dieron cuenta. Acompañar los momentos de alegría, acompañar la felicidad de los matrimonios, de las familias. Acompañar los momentos duros, los momentos de cruz, los momentos de pecado. Jesús no les tenía miedo a los pecadores, los buscaba. Os van a criticar: "éste es demasiado avanzado, éste es imprudente, éste es esto". Acompañar. Acompañar a la gente, acompañar tantos deseos que el Señor siembra en el corazón, dejarlos que crezcan bien».

L'any de la Vida Consagrada encara en acte...

G. Jaume Pujol i Bardolet

Com recordarem, l'Any de la Vida Consagrada s'inicià el 30 de novembre de 2014 i està prevista la clausura pel 2 de febrer de 2016. Al llarg d'aquest temps hi ha hagut diversos actes locals, institucionals, comunitaris certament. El setmanari "HOREB" ens ha anat informant sobre diferents celebracions per posar-nos a to per a una renovació efectiva de la vida consagrada. Però ara voldria destacar-ne tres que últimament han estat de relleu:

1. **"La Festa Major de la Vida Consagrada"**, organitzada per la URC i que va tenir lloc a La Salle Bonanova el 9 de maig de 2015.
2. **"Encuentro de la Vida Consagrada"** organitzat per la Confer, que es tingué a Madrid els dies 3 i 4 d'octubre de 2015.
3. **"Commemoració del cinquantenari de "Perfectae Caritatis"** el passat 29 d'octubre de 2015 a la Facultat de Teologia de Barcelona.

1. Gran Trobada de la Vida Religiosa a Catalunya el 9 de maig 2015

Unió de Religiosos de Catalunya FESTA MAJOR DE LA VIDA CONSAGRADA

Molt ben organitzada per la URC i es realitzà a La Salle Bonanova amb més de 500 religiosos/es. Començà amb la salutació del Cardenal de Barcelona, l'obertura del P. Màxim Muñoz, president de la URC i l'audició d'un magnífic audiovisual "Rere les petjades de Jesús".

Li seguí la comunicació de diferents testimonis personals que resultaren referencials i d'interès: sobre l'alegria, un Germà marista; sobre l'esperança, una Dominica de l'Anunciata; sobre la Missió, una Vedruna; sobre vida comunitària en fraternitat, un Franciscà; sobre pregària, una Carmelita Descalça; sobre perifèria, una Teresiana; sobre profetisme, un Claretia.

Fou intepel·lant la conferència de Mons. Santiago Agrelo, ofm, arquebisbe de Tànger *"Obrint camins vers el futur de la vida religiosa"*. Ens interrogà sobre, quant temps tardarem en adonar-nos que treballant activament en la renovació de la vida religiosa, en realitat no fem altra cosa que malbaratar energies per mantenir el que és vell, vestir-lo de seda i passar-lo una i altra vegada per l'esteticista. Sort que no hem tingut èxit en aquest intent. No es tracta de tornar a ser molts, sinó en deixar-nos fer per l'Esperit de Déu perquè siguem en l'Església el que Ell vol.

Som invitats a «sortir»... des de la contemplació, com Abraham que surt del conegut, del definit, del limitat... de la seva terra... de la casa el seu pare. Aquesta situació ens projecta més enllà de nosaltres mateixos, de les nostres possibilitats i de l'horitzó quotidià, doncs s'està gestant un nou futur, un nou poble. ¡Un misteri!

«Sortir» des de l'experiència contemplativa del misteri de Déu, doncs la vida consagrada està cridada a viure el que contempla. El pobre esdevé el

lloc teològic que ens permet descobrir la veritat del rostre de Déu, i Déu s'anomena amb els noms dels pobres.

La missió de la vida religiosa és inseparable de l'experiència de Déu en la vida dels pobres. Una de les causes de l'enfosquiment de la vida religiosa podria ser el nostre allunyament de les víctimes de la injustícia, la nostra indolència amb l'indigent i la nostra complicitat en el desenvolupament de la globalització de la indiferència.

Apartant-nos dels pobres interioritzem de forma inconscient les raons del món, del poder, del diner i desnonem del cor les raons de l'Evangeli.

Mons. Agrelo, amb un característic aire de simpatia, va ser molt sincer en relatar el present de la vida religiosa i en donar-nos unes pautes evangèliques cara el futur.

Seguidament l'Eucaristia a la Capella de Bonanova. Una Eucaristia molt ben preparada i molt apropiada amb el lema *"Vosaltres porteu el meu nom"*. En l'homilia Mons. Agrelo ens feu reflexionar que potser no arribem a comprendre que se'ns tallen alguns camins perquè cal obrir-ne d'altres i això segons els designis de Déu.

2. Trobada de VIDA Consagrada - CONFER 3 i 4 d'octubre 2015

Fou organitzada per la CONFER i es tingué a Madrid els dies 3 i 4 d'octubre. Hi hagué una participació de 1500 religiosos/es i es van haver de refusar altres inscripcions des d'un mes abans, degut a que l'aforament no podia permetre superar aquest nombre.

El dia 3, matí i tarda, tot es tingué a la Parròquia de Nostra Senyora de Guadalupe, que té estructura circular facilitant la visió, per part de tothom, dels diferents presentadors i conferenciants. Diversos bisbes s'hi

feren presents palesant així llur interès per la vida consagrada. El futur de les nostres institucions està en les nostres mans, però el dissenya l'Esperit Sant i tenim la referència en seguir Jesús, el camí de Jesús.

Al matí, diferents persones intervingueren amb unes paraules de salutació: l'Arquebisbe de Madrid Mons. Carlos Osoro, Luis Ángel Heras President de la CONFER, Mons. Vicente Jiménez President de la Vida

Consagrada i Vicenta Estellés Presidenta de la Conferència dels Instituts Seculars. Entre tots ells recordaren que és necessari el testimoni de l'alegria en la vocació, el ser experts en les perifèries i l'aspecte secular de la consagració.

Seguidament tres conferenciants: el P. François-Marie Lethel OCD, exposà *quatre testimonis complementaris per l'avui de la vida consagrada*: Sant Francesc i Santa Clara d'Assís; Sant Joan de la Creu i Santa Teresa de Lisieux. De tots ells cal fer-ne una lectura vivencial molt oportuna per als nostres temps, en els que cal incidir en l'apassionament per Déu i la seva causa.

La segona conferència la dictà la Gna. Immaculada Fukusawa, Superiora General de la Congregació de els Esclaves del Sagrat Cor. Tot sent japonesa s'expressà en un perfecte espanyol, desenvolupant el tema de *"La missió i el servei dels consagrats, testimoni de la misericòrdia divina"*. Som atrets per Déu per a confessar-lo, som vinculats íntimament a la persona de Jesús, som cridats a ser mediació de la trobada amb Déu. Afegí que la vida consagrada és profecia de la humanitat, som enviats a ser misericòrdia i estem sempre en itinerància... Al final deixà dues preguntes obertes: 1. En aquests temps de canvis, per a on van els nostres camins de servei a la Missió de la Vida Consagrada? 2.

Tenint en compte la crida del Papa Francesc a l'Església amb motiu de l'Any de la Misericòrdia, quina seria la nostra aportació com a Vida Consagrada?

La tercera conferència la donà el P. Marko Ivan Rupnik, SJ, eslovè i en perfecte espanyol. Desenvolupà de manera molt pràctica *"L'Art com bellesa de la fe i la vida consagrada com confessió joiosa de la mateixa"*. La bellesa és atractiva i no es pot descurar en les nostres vivències cristianes i en llocs i actes de culte. Som bones persones, però no fascinem; a les bones persones se les aplaudeix però no es va darrere d'elles. La manera de viure la nostra vida consagrada ha de ser teofania. La vida de comunió ha de ser l'epicentre de la vida consagrada.

La tarda començà amb una oració de Santa Teresa Beneta de la Creu, dirigida per la Comunitat del Corder. Li seguí Música per diferents grups: la Comunitat del Corder, Ixcís, Escolania de El Escorial, i Frai Nacho. I entremig de les diferents actuacions se'ns presentaren testimonis de diverses formes de viure la vida consagrada: *Verge Consagrada, Vida Religiosa, Vida Monàstica, Institut Secular, Noves Formes de Vida Consagrada* i també una intervenció del Vicari Episcopal per a la Vida Consagrada que en feu una síntesi. Totes les formes tenien un mateix comú denominador. I s'acabà la tarda amb una reposada i extensa oració tipus Taizé: *"El seguiment de Jesús: com crida i resposta"*.

El dia 4, diumenge, es culminà la Trobada amb una Eucaristia a la Catedral de l'Almudena ben repleta de participants i presidida per diversos bisbes. Fou un bon final d'aquesta Trobada que ha de tenir la capacitat de renovar i de refundar la vida consagrada responnent a les interpel·lacions dels nostres temps.

3. Commemoració del 50è aniversari de Perfectae Caritatis Unió de religiosos de Catalunya 29 octubre 2015

“LA DIMENSIÓ PROFÈTICA DE LA VIDA RELIGIOSA”

Conferència de Mons. José Rodríguez Carballo, Secretari de CIVCSVA

Amb motiu de la *commemoració del 50è aniversari de Perfectae Caritatis* a l'Aula Magna del Seminari de Barcelona. Presidit pel Cardenal Martínez Sistach, pel bisbe de Vic Romà Casanovas i el bisbe auxiliar Sebastià Taltavull. I també la presència de Mons. Rodríguez Carballo, Secretari General de la Congregació de la Vida Consagrada. El P. Màxim Muñoz, President de la URC expressà sentir-nos ben acompanyats i tot aquest any contribueix a donar a conèixer la vida consagrada a la societat.

La conferència de **José Rodríguez Carballo, ofm**, fou sobre “*La dimensió profètica de la vida religiosa*”. Insistí que la vida religiosa només té sentit si és profètica; el consagrat no pot renunciar mai a la profecia, entesa en sentit bíblic. El profeta és un apassionat de Déu i parla en nom seu. Té en el seu cor i llavis la Paraula de Déu. Està en permanent contacte amb la Paraula de Déu i és persona de comunió amb Déu i el poble. Per la seva vida il·lumina el present i intueix el futur.

Els consagrats tenen la missió de ser:

1. *Profetes de l'absolut de Déu*, com Santa Teresa de Jesús i Sant Francesc d'Assís; per proclamar-lo el profeta es deixa forjar per la Paraula de Déu i així s'obre incondicionalment als altres. Cal la prioritat de la profecia pel Regne i no simplement jugar a ser profetes. Déu és capaç de sadollar sense necessitat de buscat altres compensacions. La contemplació li és necessària, si ella falta el sentit absolut de Déu perd significat. La mateixa vida dels religiosos ha de ser “parlant” de la joia de l'Evangeli.
2. *Profetes de l'obertura de Déu*, que és tendresa i misericòrdia. Profetes de compassió per la sintonia amb els marges i les perifèries... els pobles, els exclosos... Experts en humanitat sabent compartir al mateix temps, alegries i sofriments. Profetes de la tendresa sabent escoltar.
3. *Profetes d'alegria i de felicitat malgrat tot*. L'evangeli és novetat i és festa. Per al consagrat l'alegria és al mateix temps una possibilitat i una responsabilitat. Cal anunciar l'Evangeli de l'alegria pel testimoni que la vida consagrada transparenti.
4. *Profetes de comunió per unes relacions humanes afectuoses, autèntiques, sanes i càlides*. Comunió humana i espiritual al mateix temps. Cal posar el vi nou en bots nous, i no posar el vi nou en bots vells com moltes vegades fem. El món espera que siguem profetes capaços d'obrir nous camins amb lucidesa i creativitat fent créixer una espiritualitat de comunió, no amb un intimisme tancat.

El Cardenal Martínez Sistach va cloure l'acte assegurant que el bé de la vida consagrada redunda en bé de la vida diocesana. Reconeugué el bé que la vida consagrada fa a l'Església, elogiant l'audàcia i la creativitat exercida pels religiosos des del cor de l'Evangeli, nucli del qual és la misericòrdia.

Identidad y Misión del Religioso Hermano en la Iglesia

El pasado 14 de diciembre, la Congregación de Religiosos presentó oficialmente el documento **"Identidad y misión del Religioso Hermano en la Iglesia"**. Sabemos que, en general, la vocación de religioso Hermano no es suficientemente comprendida ni reconocida en la Iglesia, incluso por parte de algunos obispos. Ya en el Concilio, en *Perfectae caritatis 10*, se tuvo que afirmar que la vida religiosa laical *"constituye un estado completo de la práctica de los consejos evangélicos"*. Y el año 1996 se repite lo mismo en *Vita Consecrata 60*. De ningún otro estado de vida ha sido nunca necesario afirmarlo, ya que se daba por entendido. Además, a continuación de ambos textos se hace una especie de invitación hacia el sacerdocio por parte de algunos de sus miembros, como si fuera necesario un complemento. No son pocos quienes consideran que el religioso Hermano se queda a medio camino, «ni carne ni pescado».

Conscientes de esta situación ya en 1991, 12 Superiores Generales de Congregaciones religiosas laicales publicaron el documento *"El Hermano en los Institutos Religiosos Laicales"*, que fue traducido en numerosos idiomas.

Y por lo que se refiere al documento recientemente presentado por la Congregación de Religiosos, se sabe que la Unión de Superiores Generales solicitó al H. Antonio Botana la redacción del presente documento en cuestión para ser presentado y, en su caso, aprobado por la Congregación de Religiosos. La primera redacción fue en 2010 y otra segunda redacción en 2014; finalmente, ya ha

Ciudad del Vaticano, 14 de diciembre de 2015

La Congregación para los Institutos de Vida Consagrada y las Sociedades de Vida Apostólica (CIVCSVA) ha presentado esta mañana (14 de diciembre de 2015) en la Oficina de Prensa de la Santa Sede el documento **"Identidad y misión del Religioso Hermano en la Iglesia"**, y ha ilustrado además las manifestaciones

conclusivas del Año de la Vida Consagrada. Han participado en el acto el cardenal João Braz de Aviz, Prefecto de ese dicasterio y el arzobispo José Rodríguez Carballo, O.F.M., Secretario de la misma congregación.

"El documento -explicó el cardenal Braz de Aviz- pone de relieve la gran riqueza y la

actualidad de la vocación de los hermanos y su contenido es muy válido e innovador a la luz del Concilio Vaticano II. La vocación del Hermano religioso es, en primer lugar, la vocación cristiana... y el rasgo de la persona de Cristo que el Hermano religioso subraya especialmente con su forma de vida que no es otro que el de la fraternidad... que refleja el rostro de Cristo-Hermano, sencillo, bueno, cercano a la gente, acogedor, generoso, servidor".

La identidad y la misión del Hermano religioso, como indica el texto, se resumen en la fraternidad entendida como don que el Hermano recibe de Dios Trinidad, comunión de personas; don que comparte con sus Hermanos en la vida fraternal en la comunidad y don que ofrece al mundo para la construcción de un mundo de hijos de Dios y de hermanos.

A continuación el purpurado ilustró el tema de la fraternidad como don que el Hermano religioso recibe de Dios Uno y Trino. "El Hermano religioso- dijo- llega a ser tal porque el Espíritu hace que conozca a Dios que

en Jesús se revela como Padre lleno de amor, de ternura y misericordia. Junto con Jesús se siente amado y con Él se ofrece para ser en su vida todo por el Padre y todo para sus hijos e hijas de este mundo. Una característica de la identidad del Hermano religioso es la exigencia de la fraternidad como confesión de la Trinidad; una fraternidad abierta a todos, especialmente a los más pequeños, humildes, oprimidos, a los no amados, en definitiva a los más pobres, para convertirse en fraternidad universal".

Esa fraternidad es un don que el Hermano religioso comparte con sus Hermanos en la vida de la comunidad. "Decir vida fraternal en la comunidad -aclaró el cardenal- equivale a decir relaciones

armoniosas entre Hermanos, conocimiento recíproco, aceptación... apoyo mutuo... división de talentos..., olvido de sí, perdón... colaboración en la misión eclesial, apertura a las necesidades de la Iglesia, del mundo y sobre todo de los más necesitados.. Todo esto es muy hermoso pero no brota espontáneamente... El alimento que sostiene a la comunidad es el don de la fraternidad que los Hermanos religiosos reciben. El Hermano necesita apoyar sus relaciones fraternales desarrollando su dimensión espiritual, mística y teologal".

La fraternidad es, por último, un don que el Hermano religioso ofrece al mundo y que se transforma en misión. Así, "los Hermanos realizan la misión de contribuir a la construcción del Reino de fraternidad mediante la oración incesante, el testimonio de vida fraterna y la dedicación comunitaria al servicio de la Iglesia y del mundo... La fraternidad de los Hermanos religiosos no es autoreferente o encerrada en sí misma; es una fraternidad en perfecta sintonía... con una Iglesia en éxodo, en salida hacia las periferias de este mundo, llamada a lanzar puentes, abierta a todos los hombres contemporáneos de cualquier raza, cultura o credo".

El amor fraternal se concreta en la Iglesia y en la vida de los Hermanos religiosos en numerosos servicios que constituyen verdaderos ministerios, desde la educación a la atención a los enfermos y a los presos, pasando por la acogida de los refugiados y la catequesis etc... "De esta forma -finalizó el Prefecto- el Hermano religioso señala a Dios en las realidades seculares de la cultura, la ciencia, la salud humana, el mundo del trabajo, el cuidado de los débiles y desfavorecidos. Y simultáneamente señala que hay que salvar al ser humano, hombre y mujer, todo entero, cuerpo, mente y espíritu, ya que cuanto afecta a la persona humana forma parte del plan salvador de Dios".

En su intervención el arzobispo Rodríguez Carballo expresó su doble agradecimiento al Papa emérito Benedicto XVI, que en 2008 fue el primero en impulsar la redacción del documento presentado hoy al Papa Francisco, que leyó el borrador cuando era cardenal arzobispo de Buenos Aires y alentó en 2013, cuando ya era Pontífice, a retomarlo, perfeccionarlo y publicarlo.

La conferencia concluyó con el anuncio de las actividades de clausura del Año de la Vida Consagrada. Del 28 de enero al 2 de febrero de 2016 tendrá lugar en Roma un encuentro internacional de todas las formas de vida consagrada titulado "Vida consagrada en comunión", en el que se prevé la participación de 6.000 consagrados y consagradas de todo el mundo y que concluirá con la Eucaristía celebrada por el Santo Padre en la basílica de San Pedro.

Encuentro de Religiosos Hermanos en Roma

“Mirar el pasado con gratitud, vivir el presente con pasión y abrazar el futuro con esperanza”

133 representantes de 21 congregaciones masculinas

Con motivo del Año de la Vida Consagrada las Congregaciones de Hermanos, dedicadas principalmente a la enseñanza, a la sanidad y a las misiones, han querido encontrarse para celebrar la vocación de Hermano.

Han acompañado este encuentro la Congregación para los Institutos de Vida Consagrada y Sociedades de Vida Apostólica, en la persona del Sottosegretario P. **Sebastiano Pacciolla** y la Unión de Superiores Generales a través de su Secretario General, el P. **David Glenday**, quienes han dirigido un caluroso saludo a los

participantes.

El hilo conductor del encuentro ha recordado los objetivos que están guiando la celebración de este Año de la Vida Consagrada: **"Mirar el pasado con gratitud, vivir el presente con pasión y abrazar el futuro con esperanza"**.

Juntos han compartido momentos en torno a las vivencias propias de esta vocación. Un video preparado para la ocasión ha ofrecido imágenes de las muchas actividades que realizan los Hermanos en los diferentes países y culturas. Han tenido especial resonancia, de una parte, el agradecimiento por la vocación a vivir el evangelio desde la fraternidad y de otra las palabras del Papa para este Año *"despertad el mundo"*, acogidas como un desafío que interpela su vida en este momento.

Juntos han celebrado en torno a los restos de San Juan Bautista La Salle, presente en la bella iglesia de la casa que les acogía, que la fraternidad y la entrega a cada persona, como consecuencia del amor recibido de Dios y del seguimiento de Cristo, es un **buena noticia en un mundo que necesita de estos valores para mantener la esperanza**.

El Encuentro ha subrayado la vocación de Hermano como una vocación actual. En el Encuentro resonaban los ecos de la **reciente entrega a los Hermanos de San Juan de Dios del Premio Princesa de Asturias de la Concordia**, máximo premio nacional de España en valores humanitarios. Este Premio ha sido concedido especialmente por su ejemplar labor asistencial en la lucha contra el ébola en la que han perdido la vida 18 Hermanos y colaboradores, y la atención a los refugiados en estos momentos.

Si bien la vocación de Hermano se ha visto reducida en cuanto al número total de miembros, sin embargo está más extendida en el panorama mundial y sigue siendo necesaria como memoria de igualdad y de servicio en un mundo dividido, desigual y con tantas personas necesitadas.

El ambiente reinante ha sido de alegría, una alegría nacida de la fraternidad, con la que se ha vivido cada momento del encuentro. En este sentido se han hecho realidad las palabras: **"Donde están los consagrados, siempre hay alegría"** de la Carta "Alegraos" del Papa Francisco.

Extret de la revista VIDA RELIGIOSA
 Novembre 2015, número 9 vol. 119,
 Pàgines 9 a 11.

Cuando se escucha al Espíritu es posible la novedad. La realidad de nuestro mundo, fragmentado y herido, pero también salvado, es una oportunidad para la Misión y para la vida religiosa.

La llamada del Papa este Año de la Vida Consagrada tiene sus respuestas. Son pequeñas todavía, pero son signo de por dónde sopla el «viento de los tiempos nuevos». Los misioneros Miquel Cubeles, Marista y Andrés Porras, Hno. De La Salle, trabajan desde septiembre en un proyecto educativo en el Líbano, un país donde hay un millón y medio de refugiados, de los que más de 400.000 son niños y jóvenes.

Encarnan el proyecto «Fratelli», que de momento sólo es una parábola. Dos personas que ponen su vida y fe por un intento utópico: la fraternidad. Una señal para todos los consagrados, para entender la itinerancia y riesgo de la misión, para poner «letra» a la música que resuena en toda la vida religiosa: es posible la respuesta nueva, ante situaciones nuevas.

Proceden de culturas diversas: España y México, edades distintas, 59 y 31 años respectivamente y Congregaciones diferentes. Pero han entendido lo fundamental: la vida merece la pena cuando se regala.

LA INTERCONGREGACIONALIDAD BUENA NOTICIA

El mundo necesita buenas noticias. La vida religiosa es buena noticia y, además, necesita SERLO allí donde el bien está silenciado o confundido.

Dos congregaciones recogieron el testigo de una presencia nueva y posible. No es un privilegio para ellos, es una llamada para toda la vida religiosa. El proyecto Fratelli es mucho más que los pasos que hasta ahora se han dado. Es una transformación que afectará a cada familia religiosa que respalda a sus hermanos. Así nos lo cuenta el Hno. Robert Schieler, Superior General de los Hermanos de las Escuelas Cristianas: «*En nuestros últimos dos capítulos generales, nuestras congregaciones han hablado de la necesidad de ir a nuevas tierras, de ir más allá de las fronteras, para afrontar los nuevos retos. Estamos aquí, en el Líbano y esperamos estar en otros lugares para responder a las crisis de los refugiados y migrantes, especialmente los jóvenes sin educación. Nuestras dos congregaciones están intentando responder a la llamada del Papa Francisco de ir a las periferias, a las fronteras, y continuar inspirando a hombres y mujeres hoy en día al igual que nos inspiraron nuestros fundadores.*».

Por su parte, el Hno. Emili Turú, Superior General del Instituto de los Hermanos Maristas, nos dice: «*Es realmente una alegría poder llevar juntos este Proyecto. Creemos que la colaboración intercongregacional es realmente un signo de los tiempos. Desde hace muchos años, los dos consejos generales hemos estado encontrándonos, incluso compartiendo ideas, proyectos. Ha llegado el momento de dar un paso más y*

trabajar juntos. Es una alegría estar aquí en Líbano y poder estar en los inicios de una colaboración que esperamos vaya a mucho más».

ALGUIEN QUE LIDERE EL PROYECTO

Las decisiones necesitan corazón. Alguien que las haga latir, que les dé vida. **Miquel Cubeles y Andrés Porras** son quienes inician. Saben que no termina en ellos, pero también saben que de su capacidad para crear fraternidad y crear el «nosotros» depende, en buena medida, esta construcción del proyecto "Fratelli". **Miquel Cubeles, Marista**, lo describe con estas palabras: *«Inicialmente, estaremos en unos barrios de Beirut. Residiremos en una comunidad*

religiosa nuestra, y posteriormente nos instalaremos allí donde veamos que la necesidad es más acuciante. Tenemos pensados unos barrios de Beirut por la diversidad religiosa, cultural y política pero sobre todo también porque hay una necesidad concreta. No vamos a ir a un campo concreto de refugiados, sino que estaremos abiertos a los niños y jóvenes de los barrios y buscaremos atinar, dirigirnos, acoger, ser hermanos sobre todo para aquellos que más lo necesiten. Hay niños en la calle, hay niños que trabajan, hay niños huérfanos. Ojalá, y esto lo digo con todo corazón, sepamos ir allí donde realmente nadie va. ¡Que donde nadie va, donde haya un niño solo, sin referentes, puedan encontrar a un Hermano!».

El Hermano de La Salle, Andrés Porras, por su parte, insiste en la novedad. El proyecto no nace para reiterar lo que ya existe, sino para ser aliento, justamente, donde éste no se da. Nos lo cuenta a partir de los diálogos fraternos que mantienen, con estas palabras: *«Miquel y yo hemos hablado y coincidimos en que si vamos a comenzar un proyecto nuevo, pues que sea con los más necesitados y no replicar algo que ya existe o ir con niños o jóvenes que ya son atendidos, sino con los más desahuciados, los más vulnerables, los que, a lo mejor, están allí pero no tienen ningún punto de apoyo ni familiar ni social ni económico. Primero será ir a conocer la realidad -eso lo tenemos muy claro-. No llegamos con un proyecto definido o a imponer, sino a escuchar, a conocer la realidad, a ver qué podemos hacer y con la gente de allí asesornar y, obviamente, trabajar. No lo haremos nosotros todo. Al principio también será difícil por la cuestión de la lengua que no dominamos, pero buscaremos apoyarnos en la gente que sí habla el idioma para trabajar juntos».*

COMO TODA LA VIDA RELIGIOSA, UNA PRESENCIA DE IGLESIA

En la sede del Patriarcado Maronita Católico en Bkerke, en el Líbano, los Hermanos Maristas se reunieron con el Patriarca Bechara, Boutros Rai. Él elogió el trabajo y la presencia de los cristianos en Oriente Medio, dijo: «Gracias por su presencia. Entiendo que han mantenido esa firme propuesta. Mano a mano, juntos vamos hacia adelante. Vamos a ayudar a nuestra gente a quedarse, a quedarse aquí, no solamente lo haremos con palabras sino con hechos. Ayudarles a encontrar un trabajo, por el bien de sus hijos, para que puedan aguantar, hasta salir del agujero de esta repugnante guerra.

Gracias a nuestras escuelas, nuestras universidades, nuestra acción pastoral... gracias a nuestra presencia en toda nuestra vida hemos transmitido, sin saberlo, unos valores de modernidad, valores de vivir en comunidad, valores de la realidad de la persona, de los derechos humanos, el sentido de la democracia. Por esta razón, los musulmanes de Oriente Medio son diferentes de los musulmanes de otros países.

Ellos son, gracias a la presencia de los cristianos, multiformes. Han adquirido moderación. Todos esos jóvenes, los fundamentalistas del ISIS (Estado Islámico), son personas intrusas que vienen de diferentes países, de Oriente y de Occidente, pero no es gente local».

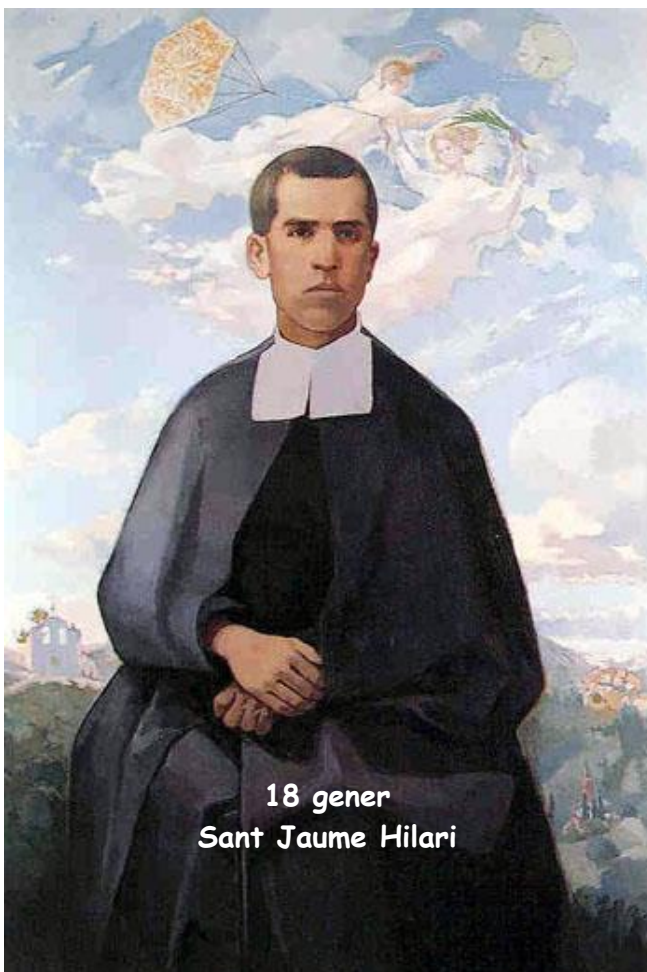
CELEBRACIONS LASAL·LIANES DE GENER A MAIG

"Els Germans tributen a sant Joan Baptista de La Salle l'honor i l'amor que li deuen com a Fundador i mestre espiritual. S'impregnen dels seus escrits i de les lliçons de la seva vida. Procuren donar-lo a conèixer i conviden a seguir-lo com a Sant Patró dels mestres. L'imiten en l'amor a l'Església i el seu lliurament a la humanitat. Tenen presents als Sants i Beats de l'Institut i recorren a la seva intercessió" (Regla 76).

"Considereu, doncs que la vostra recompensa en el cel serà tant més gran com més ho haurà estat el fruit produït en les ànimes dels infants confiats a la vostra cura. Participants d'aquests sentiments deia Sant Pau als corintis. "*«Vosaltres sereu la nostra glòria en l'esdevenidor, el dia de nostre Senyor Jesucrist»* (2 Co 1,14)... els vostres deixebles constituïran la vostra glòria si els heu educat bé i han tret profit de les vostres instruccions». (MTR 16,1).

«Quan gran serà la glòria de les persones que hagin educat la joventut, quan el zel i dedicació esmerçats en l'obra de salvació de les ànimes siguin patents a tothom i ressonin arreu del paradís les expressions d'agraïment que els infants benaurats adrecin a aquells que els han ensenyat el camí del cel!» (MTR 16,3).

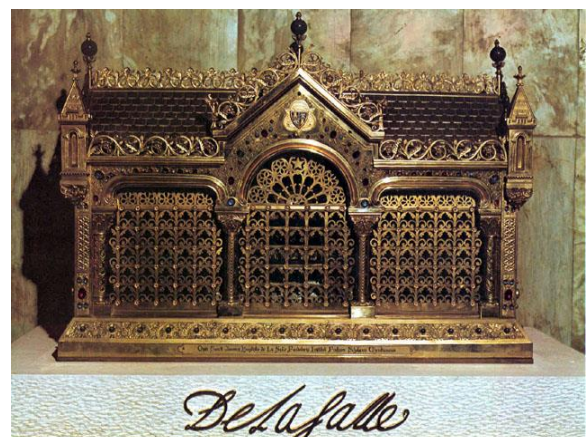
"Segons sant Joan Baptista de La Salle, «aquest Institut és de grandíssima necessitat». Els joves, els pobres, el món i l'Església necessiten del testimoniatge i del ministeri dels Germans. Fent de la gratuïtat una característica fonamental de la seva fundació, La Salle va convidar als Germans a manifestar la gratuïtat de l'amor de Déu. Els seus deixebles, igual que ell, viuen l'experiència que el Senyor no abandona "la seva obra" sinó que "es complau a fer-la fructificar dia rere dia" (Regla 152).

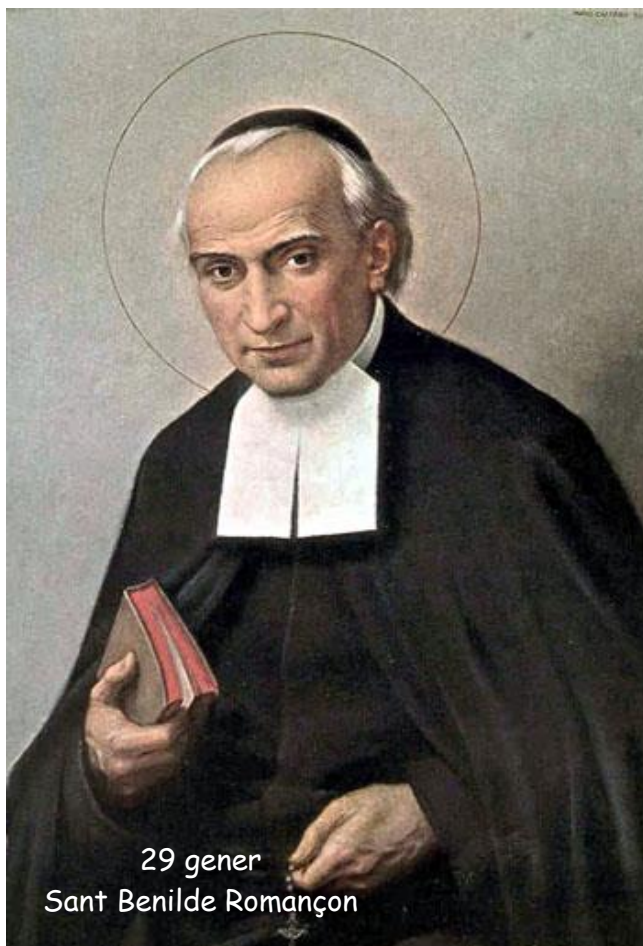

26 gener Trasl·lat Relíquies

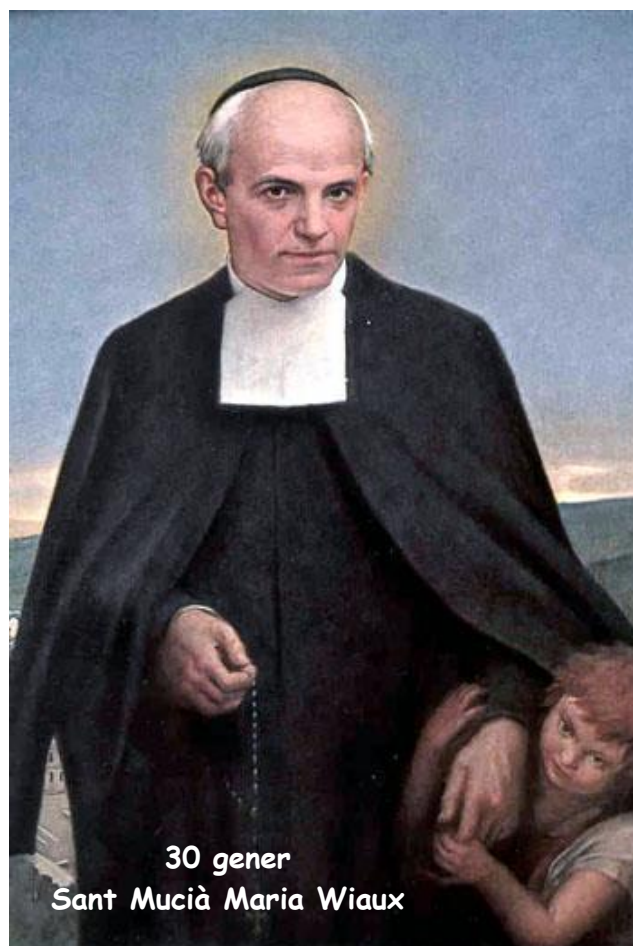

Sant Joan B. De La Salle a Roma

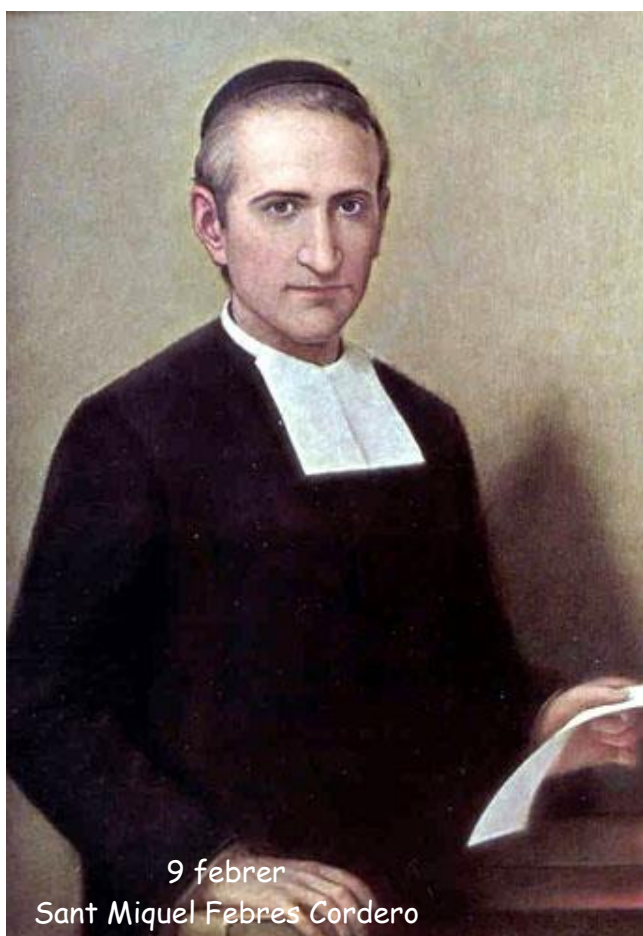

29 gener
Sant Benilde Romançon

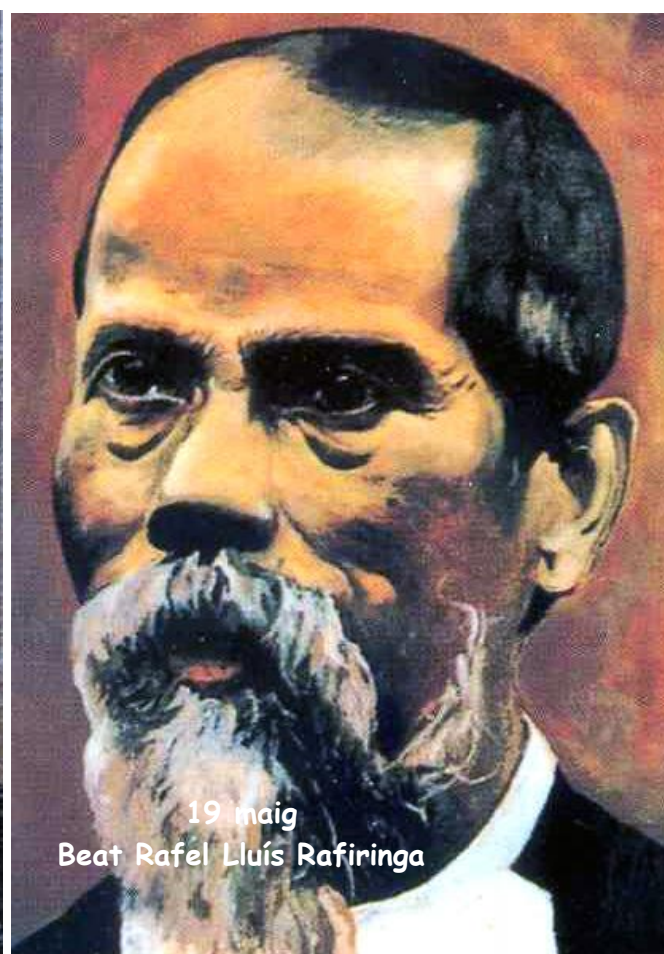
30 gener
Sant Mucià Maria Wiaux

9 febrer
Sant Miquel Febres Cordero

26 abril
Nostra Senyora del Bon Consell,
Venerada a Genazzano (Roma),
Patrona de la Casa i Església de Bujedo

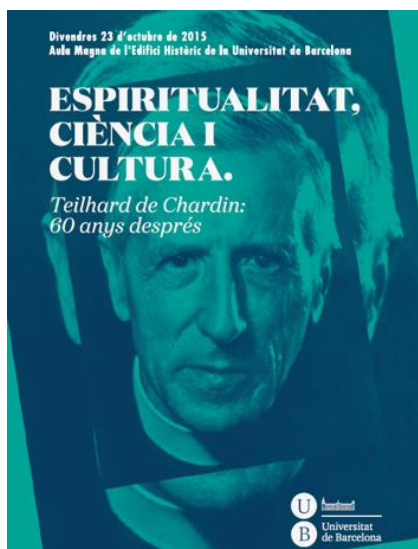
La perennitat de l'espiritualitat

G. Jaume Pujol i Bardolet

Amb tota raó avui es parla d'espiritualitat, de mística, d'interioritat, de Hara... Arreu es desvetlla una actitud ben necessària a tots els nivells: *religiós, social, polític*. En uns temps d'evolució, sorollosos i no poques vegades de neguit, fem recurs al silenci i a la interioritat per descobrir les causes del que vivim i trobar-hi les millors sortides possibles.

Per això, en aquest article veurem l'espiritualitat en general com necessària per entrar en el *perquè, el com i el per a què de tot plegat*. En un article posterior reflexionarem sobre l'espiritualitat lasal·liana.

Preàmbul

El concepte espiritualitat, no poques vegades es veu sotmès a equívocs i amb certa freqüència és emprat de forma parcial, unilateral i inclús tendenciosa, de «*espiritualitat*» versus «*matèria o compromís*». Penso que es fa necessari un aclariment. De vegades se sent dir que “hi ha persones espirituals poc compromeses i persones compromeses poc espirituals”. Quan, certament, l'espiritualitat ben compresa és la que dóna sentit i força al compromís.

Per aquest motiu intentaré aclarir el terme «*espiritualitat en general*», passant seguidament a concretar l'«*espiritualitat cristiana*» i l'«*espiritualitat lasal·liana*», aquesta última en un posterior article.

Preciso que en redactar aquest escrit tinc present tant els Germans com els Laics, que ens acompanyen en la nostra missió (dirigents, professors/es, administratius i personal de servei que col·laboren com Associats o Família Lasal·liana en els nostres centres, ja que tots tenim els mateixos objectius d'escola cristiana lasal·liana.

1. CONCEPTE UNIVERSAL D'ESPIRITUALITAT

El concepte d'espiritualitat no pot limitar-se a espiritualitat religiosa. És més ampli. Sense tenir creences religioses també es pot tenir una espiritualitat.

Totes les persones es mouen i actuen segons una «*espiritualitat*», és dir, segons un «*esperit*», un principi d'acció, una filosofia que les regeix, dit d'una alta manera, és normal que cada persona tingui un «*perquè*» i un «*per a què*» en la seva vida i actuació. En això consisteix l'espiritualitat que la motiva i que constitueix la seva pròpia identitat. Representa la projecció transcendent a la seva manera de «*ser*» i d'«*actuar*». L'espiritualitat actua com una «*força ascensional*»¹ en la persona, en termes d'Emanuel Mounier.

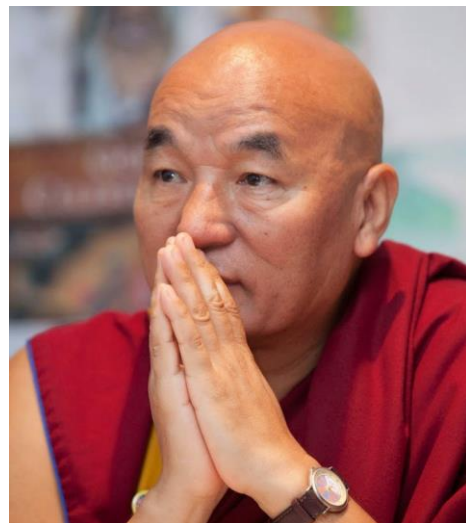
¹ MOUNIER, Emmanuel. *El personalismo*, Ediciones Universitarias. Buenos Aires, 1974, página 41: "Així com la bicicleta i l'avió només conserven l'equilibri mentre estan en moviment i per damunt d'una certa força viva, igualment l'home per mantenir-se dempeus necessita una certa força ascensional. Si perd altura no decau només en una certa humanitat moderada, o com es diu en l'animal, sinó por dessota de l'animal: cap ésser viu, només l'home, ha inventat les crueltats i baixeses en les que s'hi complau encara".

Però, de fet, tenim tendència a viure a «*dos temps*»: unes vegades seduïts pel que és material amb oblit del que és espiritual, i altres, immersos en una espiritualitat que ens deixa aliens al curs vital de la història. Ens costa la unitat i harmonització de «*matèria-esperit*».

Déu ens creà esperit i matèria, ànima i cos. Ambdós han de viure coordinats, assumits de manera harmònica i equilibrada; ningú no ha de prescindir de cap d'ells, ni tampoc que cadascú acampi pel seu compte. L'esperit no ha de prescindir de la matèria, ni la matèria sufocar l'esperit. Sant Francesc d'Assís i Sant Joan Baptista de La Salle, entre molts d'altres, són exemples d'una existència unificada d'esperit i matèria, dels dominis espiritual i temporal.

L'esperit no s'oposa a la matèria, ni viceversa. Però sí és cert que «*materialisme*» (com a «isme») s'oposa a espiritualitat i que «*espiritualisme*» (com a «isme») prescindeix de la matèria. Qualsevol persona que visqui amb profunditat, pregonesia i qualitat humana la seva existència, viu una determinada espiritualitat que motiva la seva vida, inspira el seu comportament i configura els seus valors i l'horitzó del seu ésser.

Per tant, podem afirmar que hi ha una espiritualitat humana i una espiritualitat religiosa i aquesta pot ser cristiana, islàmica, budista, etc. Els dos aspectes, humà i religiós, s'han de viure en unitat. Igualment, cada grup humà, sigui polític, social o religiós, ben constituït, té la seva pròpia filosofia, la seva pròpia identitat, la seva respectiva espiritualitat.

2. L'ESPIRITUALITAT CRISTIANA

Aproximació a l'espiritualitat cristiana

Cal reconèixer que, encara que no li sigui exclusiva, l'espiritualitat és quelcom molt propi de l'espiritualitat religiosa. La religió situa l'ésser humà davant del misteri últim de la seva existència, l'invita a descobrir el vertader sentit de la vida i a prendre opcions fonamentals; ¿quin és el nostre Déu? ¿Quin és el centre de la nostra vida? ¿On posem la nostra última esperança?

Diversos autors coincideixen en definir l'espiritualitat cristiana com a vida segons l'Esperit de Crist, segons l'Evangeli, moguda per l'Esperit. És el tarannà que

tenen els creients cristians de viure l'Evangeli.

És a dir que per l'espiritualitat cristiana es viu una experiència per la qual el cristià entra en un procés de relació amb Déu. La Paraula de Déu adquireix la seva pròpia dimensió i realització més plena per l'oració i l'acció. D'ací que l'espiritualitat cristiana tingui, al mateix temps, les característiques d'unitat i de diversitat. Unitat per tenir unes mateixa referència amb Jesús; i diversitat per realitzar-se en formes diverses, ja que, de fet, es donen diferents maneres d'experimentar i fomentar la vida en Crist, donant origen a denominacions com espiritualitat carmelitana, franciscana, ignasiana, vedruna, teresiana, dominicana, lasal·liana, etc. segons l'orientació i gènere de vida adoptats per cada identitat religiosa. Aquesta diversitat constitueix una riquesa d'espiritualitat cristiana. També, per altra banda, els cristians parlem avui de diferents escoles o corrents d'espiritualitat cristiana: espiritualitat luterana, calvinista o catòlica; i dintre d'aquesta última, espiritualitat monàstica, laical, familiar, sacerdotal; espiritualitat benedictina, ignasiana, teresiana, lasal·liana...

Com és obvi, l'espiritualitat cristiana consisteix en seguir Jesús de manera que l'experiència de Déu i del seu Esperit configuren la vida del cristià. Això és el que diferencia l'espiritualitat cristiana de la budista, de la jueva o de la islàmica.

A propòsit de l'espiritualitat de Jesús

Aproximant-nos a l'espiritualitat de Jesús comprovem que Jesús mantingué una relació molt íntima amb el seu Abbà, des de la incardinació en el seu poble, alimentant-se en l'esperit dels profetes d'Israel i dels grans orants dels salms; podem considerar com trets principals de la seva vida: la recerca de silenci i de recolliment, la seva capacitat de conjugar la dimensió contemplativa i una intensa activitat a favor dels més desfavorits, malalts, alesiats, endimoniats, etc.

Jesús no fou un home dispers, atret per diferents interessos, atesos per torns indiferenciats, sinó una persona profundament unificada en torn d'una experiència nuclear: Déu, el Pare bo de tots i l'alliberament humà; en una paraula, atret per inaugurar el Regne de Déu. Jesús va unificar la seva intensa activitat, va inspirar el seu missatge i va polaritzar les seves energies amb l'objectiu del Regne de pau, de justícia i de bé per a tothom.

Hi ha quelcom que es percep tot seguit. Per a Jesús Déu no és teoria, sinó experiència. Mai no va proposar una doctrina sobre Déu. Mai no se'l va veure explicar la seva idea de Déu. Per a Jesús, Déu és una presència propera i amistosa, que transforma tot el seu ésser i el fa viure buscant una vida més digna, més amable i més joiosa per a tots, començant pels últims. Jesús ho viu així perquè després d'haver estat intensament ocupat tot el dia "es retirava a llocs solitaris i orava" (Lc 5,16).

Jesús no pretén en cap moment substituir la doctrina tradicional de Déu per una altra nova. El seu Déu és el Déu d'Israel: l'únic Senyor, creador dels cels i de la terra, el

salvador del seu volgut poble. Mai no discuteix Jesús amb cap sector jueu sobre Déu. Tots creuen en el mateix Déu.

La diferència està en que els dirigents religiosos del poble jueu associen a Déu amb el seu sistema ritual religiós i no tant amb la vida i la felicitat de la gent. El primer i més important per a ells és donar glòria a Déu observant la llei, respectant el dissabte i assegurant el culte del Temple, postergant l'assistència al samarità i les necessitats dels pobres. Per contra, Jesús associa Déu amb la vida: el primer i més important per a ell és que els fills i filles de Déu gaudeixin d'una vida digna i justa.

Lluc ha captat molt bé l'espiritualitat de Jesús quan el presenta en la sinagoga de Natzaret aplicant-li unes paraules d'Isaïes: "L'Esperit del Senyor, reposa sobre meu, perquè Ell m'ha ungit. M'ha enviat a portar la bona nova als pobres, a proclamar als captius la llibertat i als cecs el retorn de la llum, a posar en llibertat els oprimits, a proclamar l'any de gràcia del Senyor" (Lc 4,18-19).

Per això el centre d'espiritualitat de Jesús no l'ocupa Déu pròpiament, sinó el «Regne de Déu». Jesús no separa mai Déu del seu Regne. No pot pensar en Déu sense pensar en el seu projecte de transformar el món. No invita a la gent a buscar Déu simplement, sinó a «*buscar el Regne de Déu i la seva justícia*»- No crida a convertir-se a Déu sense més, sinó que demana a tothom a «*entrar en el Regne de Déu*».

NOTA. Per completar millor la percepció del concepte d'espiritualitat podeu recórrer als textos següents:

Melloni: <http://vimeo.com/10569603>

Rigoni: www.actosdeamor.com/espíritumateria.htm

Judío: ¿Qué es espiritualidad? www.youtube.com/watch?v=DRD-N0wH4V0

Diferencia religión-espiritualidad: www.gotquestions.org/espanol/religion-espiritualidad.html

CONTEMPORANIS DE SANT JOAN B. DE LA SALLE

GG. Yves Poutet i Jean Pungier

Nota. La Salle fundà aprofitant un corrent que començava a ser favorable per la fundació d'escoles i per la formació de mestres. Serà interessant, doncs, veure com estava situat La Salle en aquest corrent.

Beat Nicolau BARRÉ (1621-1686)

Religiós Mínim de Sant Francesc de Paula, predicador de talent, professor de teologia a París i a Rouen, conseller espiritual de La Salle. Fundà les Germanes del Nen Jesús de la Providència de Rouen i les Dames de Sant Maur (Dames Negres), totes dedicades a l'educació de les nenes. Fou molt estimat de la Senyora de Maintenon, acceptà enviar Germanes a la Casa Reial de Sant Cyr per a formar pedagògicament les responsables d'aquest establiment. Molt després i abandonat al voler de Déu aconsellà a La Salle de donar tots els seus béns als pobres i de comptar amb la Providència per a sostenir les escoles.

Carles DÉMIA (1637-1689)

començaments de l'obra lasal·liana.

Prevere de la diòcesi de Lió. Va organitzar el Seminari de Sant Carles, a la vegada preveres i mestres d'escoles. Pertanyia a la Companyia del Sant Sagrament² i a través d'ella intentava multiplicar les escoles populars i dotar-les de reglaments durables. Creà l'Oficina de les Escoles i suscità la fundació de les Germanes de Sant Carles per a l'educació de les nenes. Va escriure "Amonestacions als Srs. Magistrats", que aconseguiren sensibilitzar les autoritats civils i religioses per a la qüestió de l'educació als pobres. Aquestes Amonestacions van tenir un gran ressò a París i a Reims. Presentant la qüestió escolar com d'interès nacional, pels diversos aspectes polítics, socials i religiosos, contribuïren a un moviment d'opinió pública i suscitaren vocacions d'ensenyants i de creadors d'escoles. En un dels seus manifestos, cita l'exemple dels

Charles-Maurice LE TELLIER (1642-1710)

Arquebisbe de Reims, germà del Ministre Louvois. El seu pare Michel Le Tellier, fou Ministre i Canceller de Lluís XIV. D'un caràcter viu, l'Arquebisbe de Reims era conegut per una carta molt bonica de Mme de Sévigné. La carrossa de Mgr Le Tellier rodava "tra, tra, tra..", troba la carrossa d'un paisà i la margina, "tra, tra, tra..." Evidentment, l'Arquebisbe ha de tenir preeminència, no pot tenir equivocació... Cal posar-se al marge quan passen les autoritats!...

² La Companyia del Sant Sagrament era una Associació de pietat i d'apostolat, que reunia preveres i laics influents amb la finalitat de transformar els costums i les estructures de la societat segons l'Evangeli. Carles Démia fou un dels membres més zelosos. Per evitar que les personalitats més influents s'oposessin a reformes que els poguessin perjudicar, els membres de la Companyia guardaven secret sobre les seves deliberacions i sobre els noms dels associats. Arreu on existia, la Companyia es comprometia a desenvolupar les Oficines dels Pobres i les escoles populars. Molière se'n burlà a Tartuffe volent desacreditar-los. Feia una caricatura que deformava la realitat.

La Salle va experimentar moltes dificultats abans d'obtenir de Mgr. Le Tellier:

- L'autorització de renunciar a la canongia,
- L'autorització de viure pobrament amb els Germans; per l'Arquebisbe era menysprear la dignitat sacerdotal.
- El dret de deixar Reims per anar a París.

Finalment, La Salle va aconseguir convèncer l'Arquebisbe de la solidesa de les seves raons.

Louis-Antoine de NOAILLES (1651-1729)

Arquebisbe de París, es manifestà versàtil en les seves reaccions cara el jansenisme i també es mostrà versàtil respecte de La Salle. Primer li concedeix àmplies llicències de confessar en la seva diòcesi i reconeix una espècie d'existència oficial al seu "noviciat". Visita, amb el rei d'Anglaterra, l'escola dels Germans de l'escola parroquial de Sant Sulpici. A aquest rei exiliat li aconsella de confiar a La Salle l'educació dels joves irlandesos que l'han acompanyat a França. També prestà oïda favorable a totes les crítiques fetes contra el Fundador dels Germans. Nomena un altre superior al seu lloc. Li prohibeix de formar mestres per a les escoles populars. La Salle se sotmet sempre a les exigències del seu Arquebisbe, però no trobant a París condicions favorables per a

exercir el seu apostolat en perfecta harmonia amb l'autoritat diocesana, accepta la invitació de l'Arquebisbe de Rouen de deixar París i anar a la capital normanda. Així arriba a conciliar la seva perfecta submissió a les directrius de Roma sobre el jansenisme i la seva preocupació de no desobeir mai els seus superiors diocesans, inclús quan aquests es mostren en desacord amb el Papa.

Adrià NYEL (1621-1687)

Laic originari de la diòcesi de Laon, ecònom general de l'hospital de Rouen i responsable de les escoles populars de la ciutat. Després d'haver fundat quatre escoles als quatre barris de Rouen sota la tutela de l'administració de l'hospital, dit Oficina dels pobres, s'esforça per formar mestres fent, com La Salle, donació de la seva persona als pobres i acontentant-se amb el necessari per a viure. El 1679 va a Reims per establir-hi escoles amb el model de Rouen. La Salle l'invita a organitzar conjuntament les escoles de Reims amb un model diferent: en comptes de recolzar-se en l'hospital general, es posaran més aviat al servei dels Rectors i de les parròquies. La Salle obté la neutralitat del "écolâtre" (canonge encarregat de les escoles) al respecte, i Nyel pren la direcció de l'escola de Sant Maurici. Fou un èxit. Nyel recluta mestres i obre una altra escola a la

Parròquia de Sant Jaume, i en crea d'altres als voltants: Guise, Laon... La Salle se sent obligat a prendre cura dels mestres de Reims; es troba compromès en una vocació que no havia previst. El 1685 Nyel retorna a Rouen. Torna a prendre la responsabilitat de superintendent de les escoles dels pobres.. En cap moment ha oblidat el compromís solemne pres el 1657 de consagrar-se enterament, fins el final dels seus dies, al servei dels pobres.

Beat Nicolau ROLAND (1642-1678)

Canonge de Reims, director espiritual de Sant Joan Baptista de La Salle, fundador de les Germanes del Santíssim Nen Jesús, dedicades a l'educació de les nenes. D'una intel·ligència excepcionalment precoç, ja sabia llegir des dels seus quatre anys. Nicolau Roland contribueix a fer aplicar en la diòcesi de Reims les reformes reclamades pel Concili de Trento. Els retirs pel clergat, els seminaris, les missions predicades el troben sempre disponible. Abans d'instituir una nova obra, comença informant-se amb diligència sobre les experiències fetes pels uns i pels altres. La seva dedicació per les escoles populars fou extraordinària. Roland vol que La Salle faci pels nens el mateix que ell feia per les nenes, però no va aconseguir veure-ho durant la seva vida. No obstant, designant al futur fundador dels Germans de les Escoles Cristianes com a executor testamentari, contribuï a procurar-li una experiència a la vegada religiosa i

escolar que el preparà per a la seva missió.

Nicolau Roland, precursor de l'educació i catequesi del segle XVII i del nostre Institut

G. Jaume Pujol i Bardolet

Certament té importància en el nostre Institut el beat Nicolau Roland. Va articular l'espiritualitat i la dimensió social-escolar de Sant Joan Baptista de La Salle. És el primer del tríptic de precursors nostres: Roland, Nyel, Barré. Cal veure la importància de Roland en el nostre Institut.

NOTA. La seva festa litúrgica està assenyalada pel 27 d'abril. Encara que coincideixi amb la nostra festa de la Mare de Déu de Montserrat, no crec que sigui obstacle per celebrar aquesta festa en algun dia hàbil, abans o després d'aquesta data, tant la Missa com Laudes i Vespres que són propis.

NICOLAU ROLAND, PREVERE I FUNDADOR DE LES GERMANES DEL NEN JESÚS DE REIMS

Segons el Martirologi Romà: El beat Nicolau Roland nasqué a Reims; fou un prevere que, preocupat per la formació cristiana de la infància, va establir les escoles per a nenes pobres, llavors excloses de qualsevol forma d'instrucció, i va fundar la Institució de les Germanes del nen Jesús. Morí el 27 d'abril de 1678. Fou beatificat el 16 d'octubre de 1994 pel Papa Joan Pau II.

Situem a Roland en el nostre l'Institut

El beat Nicolau Roland (1642-1678) fou un dels iniciadors a moure Sant Joan B. De La Salle (1651-1719) a la fundació de l'Institut, conjuntament amb Adrià Nyel (1621-1687) i el beat Nicolau Barré (1621-1686), aquest fundador de les "Escoles de Caritat" i després de les "Germanes de la Providència", dites també del Nen Jesús de Rouen. Nicolau Roland fundà la "Congregació de les Germanes del Nen Jesús de Reims" gràcies a dues Germanes que li envià el P. Barré des de Rouen.

Antecedents o primers passos

El beat Nicolau Roland va néixer a Reims el 8 de desembre de 1642, el seu pare fou Joan Bautista Roland, comerciant de teles, i la seva mare Nicole Beuvelet. Era dotat d'una gran intel·ligència, cap als 4 anys va aprendre a llegir, als 8 anys freqüentà les escoles elementals, finalitzant els seus estudis al col·legi dels Jesuïtes de Reims el 1658 (als 16 anys).

Era d'aspecte agradable i no tardà en introduir-se a la vida mundana de la burgesia, participant de bon grat en entreteniments i diversions i després d'una aparent desil·lusió amorosa, va començar a viatjar per França tenint una experiència laboral.

Roland canvia de ruta vital

Desil·lusionat d'aquesta experiència i sentint incertitud sobre el seu futur va decidir dedicar-se a la vida eclesiàstica i així el 1660 (als 18 anys) s'anà a París per poder fer els dos cursos de filosofia necessaris per a ser admès als estudis de teologia.

Estant a París es va fer amb els grups més fervorosos, tenint contacte amb associacions catòliques actives en el camp social: els "*Amics del Pare Bagot*", els fundadors de la "*Societat de Missions Estrangeres*", participa en *Retirs a Bons Enfants de Sant Vicenç de Paül* (1581-1660); assisteix al *Seminari de Sant Sulpici fundat pel Servent de Déu Jean-Jacques Olier* (1608-1657) i també a *Sant Nicolau de Chardonnet*; acabats els seus estudis obtingué el doctorat en teologia.

Rebé el *diaconat* el 1664 (22 anys) i l'*ordenació sacerdotal* el 1665 (23 anys). Seguidament fou nomenat canonge teologal, és a dir, predicador de la catedral de Reims, no perdent mai els contactes amb París on hi anava amb freqüència i la relació allà amb els *Lazaristes* (Paüls), *Missions Estrangeres* i *Sulpicians* el van animar a dedicar-se a la població més necessitada i repudiada, a la infància abandonada, prenent consciència que era necessitada de caritat, de recolzament i d'educació.

Després d'una pesta a Reims l'estiu de 1668, Roland va seguir com predicador de la Catedral organitzant conferències per al clergat, a més de dedicar-se a missions per a la gent del camp, traslladant-se normalment a peu i fent front a fatigues, dificultats i perills.

Roland i La Salle en mútua relació

Al llarg de la seva vida Roland fou director espiritual de seglars, de religiosos i de preveres, entre ells Sant Joan Baptista de La Salle.

El 1670 va predicar una Quaresma a Rouen que va marcar més intensament la seva vida havent conegut al sacerdot Antoine de La Haya, home molt virtuós, que el portà a aprofundir la seva vida espiritual i a descobrir *la importància de l'escola per a la difusió de la fe catòlica*.

A Rouen va conèixer també al *Beat Nicolau Barré* i a un grup d'homes i dones dedicats a les escoles gratuïtes, i això li fou una experiència decisiva que li va fer dir: "*Estic decidit a treballar per establir escoles gratuïtes per a l'educació de les nenes*".

Roland va tornar a Reims i allí s'ocupava d'ajudar als malalts d'un hospital i des de 1670 també a un orfenat. Va considerar que havia de posar en pràctica la idea d'una comunitat semblant a la de Rouen, per a dirigir l'orfenat que havia estat traslladat a un nou edifici més gran, i a més volia fundar escoles populars en tots els districtes de Reims.

El 1670 el *P. Barré* va enviar a Reims dues Germanes del Nen Jesús de Rouen (o de la Providència), perquè ajudessin al P. Roland a posar les arrels d'una petita Congregació, que va fer que poc després s'obrissin algunes aules per l'educació de nenes orfes. Progressivament les Germanes augmentaven en nombre. *Roland* es desplaçà a París per aconseguir el reconeixement de la seva obra com una Congregació entregada a la instrucció de la infància, sobre l'estela de la de Rouen. Va retornar a Reims el 7 d'abril de 1678, un Dijous Sant; el 19 d'abril va caure greument malalt tant que el 23 d'abril davant de la presència de notaris, va dictar un minuciós testament, nomenant *executors al diaca Nicolau Roger i el canonge Joan Baptista de La Salle*.

Roland compromet a La Salle

A més Roland va demanar a La Salle ser el successor de les seves obres i completar l'organització de la Congregació de les Germanes del Nen Jesús, que ell havia fundat a Reims amb la mateixa línia de les de Rouen.

Capella on reposen les restes del Beat Nicolau Roland

La Salle, per més que no se sentia atret per aquesta forma d'apostolat, va acceptar la petició de Roland en el seu llit de mort, de l'orfenat, que li va dir: *"És obra de Déu, vostè la cuidarà quan jo ja no pugui ocupar-me d'ella"*. Roland va morir amb a penes 36 anys i fou enterrat a la cripta de la capella de les Germanes del Nen Jesús de Reims.

Immediatament La Salle s'ocupà a treballar amb el que Roland li havia demanat i el 9 de maig de 1678 va rebre l'aprovació temporal de les Regles o Constitucions preparades sumàriament per Roland i les mateixes van rebre l'aprovació definitiva el 12 de novembre de 1683 i així les Germanes van poder emetre per primera vegada el seus vots el 8 de febrer de 1684. També aconseguí del rei de França les *"Lletres Patents"* d'aprovació de l'Institut de les Germanes del Nen Jesús a França.

"De començament en començament..."

D'aquesta situació i progressius compromisos li nasqué a La Salle la idea de fundar un Institut equivalent per als nens, *"l'Institut de Germans de les Escoles Cristianes"*.

En tot aquest context Nicolau Roland apareix com un dels principals precursors de l'apostolat del segle XVII en el camp de l'educació elemental i la catequesi, per més que al morir jove potser el seu nom no ha estat prou conegut i reconegut.

Igualment, la seva causa de beatificació, introduïda el 1942, ha tingut diversos obstacles i llargs silencis. Però, fou beatificat finalment el 16 d'octubre de 1994, a Roma per Joan Pau II i la seva festa litúrgica és el 27 d'abril, "dies natalis" per al cel de Roland..

NOS DICE NUESRO H. SUPERIOR GENERAL (Carta Pastoral 2015, págs. 36 y 37)

¿Por qué se nos está pidiendo estar más atentos a los pobres, excluidos y marginados en las periferias, desiertos y fronteras de la sociedad? *No es tanto porque vayamos a evangelizarlos, sino más bien porque vamos a abrirnos a ser evangelizados por ellos. Como tantas veces hemos oído y sabemos en lo más profundo de nuestro corazón, "son aquellos que están en los márgenes de la sociedad quienes entienden el mensaje del Evangelio y no los de la comunidad predominante". Esta carta pastoral esboza temas que se identifican con los desafíos de nuestro tiempo exigiendo una respuesta evangélica. Nuestro servicio educativo lasaliano para y con los pobres es una respuesta de Evangelio.*

¿Dónde nos encontramos? *El Proyecto Fratelli es una invitación a situarnos en un lugar diferente. Su objetivo es dar respuesta a las crisis cada vez mayores entre las personas desplazadas en situaciones transfronterizas en diferentes partes del mundo. El Proyecto Fratelli es una respuesta de Instituto. Sé que algunos Distritos, ministerios y comunidades también están respondiendo. Todos estamos llamados a responder a estas crisis de la mejor manera posible. Les animo a compartir con nosotros los pasos que sus ministerios y comunidades están dando.*

¿No podríamos considerar la revisión de nuestra Regla *como algo que nos lleva a estar en un lugar nuevo? El Instituto en el año 2015 existe en un mundo y una Iglesia diferentes de los de la Regla de 1987. La Regla de 1987, por ejemplo, veía nuestra vida consagrada dentro de la perspectiva de la comprensión del Concilio Vaticano II sobre la vida religiosa. La especificidad de nuestra vida como Hermanos, vista desde la centralidad del voto de asociación, es el punto de partida para el Capítulo sobre la vida consagrada en nuestra Regla revisada.*

Nyel, el instrumento de la Providencia

G. Josean Villalabeitia (Cortesía de INTER NOS, nº 223)

En nuestra entrega anterior dejábamos en Ruan un mundillo caritativo en plena ebullición, con varios grupos de maestros de ambos sexos, formalmente separados pero con buenas relaciones entre sí, que intentaban prestar buenos servicios en las escuelas para pobres.

Una de las expectativas que surgió en los grupos fue la de ampliar el horizonte de sus comunidades y escuelas, saltando fuera de la villa que los vio nacer. A este respecto, los maestros de Nyel habían fundado ya en Darnétal, a las afueras de Ruan, y las maestras de Barré estaban colaborando en Reims, con Nicolás Roland, en la puesta en marcha de la comunidad de las Hermanas del Niño Jesús. Y aquí es donde la Providencia comienza a enlazar a Adrián Nyel con De La Salle, para hacer llegar a este último el inmenso caudal de experiencia e inquietudes que atesoraba el buen maestro normando, tras más de dos decenios sirviendo a las escuelas para pobres de Ruan y a la comunidad de maestros que las atendían.

Porque sucedió que una dama rica, Jeanne Dubois, originaria de Reims, parienta lejana de Roland y de De La Salle, aunque casada con un próspero comerciante ruanés, impulsada por un repentino y ferviente deseo de conversión, se sintió movida a fundar algunas escuelas para gente pobre. Esta señora había ya trabado relación con las Hermanas de Barré, a las que había financiado una escuela en Darnétal, y deseaba hacer lo mismo con una escuela para niños.

Admiradora de la obra de Nyel, por un lado, y deseosa de fundar en su ciudad natal, Reims, proyecto del que parece que algo había ya comentado con Nicolás Roland hacia 1674, aprovechando la presencia de este en Ruan para predicar alguna misión popular, se decidió por fin a hacer realidad su deseo. Contactó para ello con Adrián Nyel, le proveyó de sendas cartas, una para sus amigas, las Hermanas del Niño Jesús, y otra para el canónigo De La Salle, que se ocupaba de algunos asuntos del recientemente fallecido Roland relacionados con las Hermanas, y lo envió a Reims a ver cómo podía maniobrar en favor de la fundación de una escuela para niños pobres; en principio, ella misma se ocuparía de la financiación. Y a Reims se fue Adrián Nyel, en marzo de 1679, para promover la fundación de la escuela que su protectora ruanesa financiaría.

Como el mismo De La Salle comentaría más tarde en un escrito personal, su primer encuentro con Nyel constituyó el definitivo golpe de gracia de la Providencia para que el canónigo remense se introdujera

definitivamente en el mundo de las escuelas: “Fueron esas dos circunstancias, a saber, el encuentro con el Señor Nyel y la propuesta que me hizo esta señora [Dubois], por las que comencé a cuidar de las escuelas de

niños. Antes, yo no había, en absoluto, pensado en ello; si bien, no es que nadie me hubiera propuesto el proyecto". Porque el contacto con Roland y su círculo apostólico le había abierto un horizonte novedoso: el de las escuelas para pobres; pero no es menos cierto que hasta la llegada de Nyel tal proyecto no había terminado de cuajar en el interior de De La Salle: "Algunos amigos del Señor Roland habían intentado sugerírmelo, pero la idea no arraigó en mi espíritu y jamás hubiera pensado en realizarla".

Nyel, que era imaginativo, emprendedor, de relación fácil y tenía amplia experiencia en el campo de las escuelas, y De La Salle, honrado y coherente por demás, con exigentes inquietudes espirituales y aprendiz perspicaz a partir de las dificultades con que se estaba topando en el papeleo oficial para el reconocimiento de las Hermanas de Roland, formaron un tándem muy eficaz, de manera que enseguida se dieron cuenta de que el mejor camino para llevar adelante la fundación era el de las escuelas de caridad. Concretaron, con ayuda de los consejos de algunos conocidos del canónigo, las parroquias a cuyas puertas era más conveniente llamar, arreglaron distintas cuestiones financieras que iban surgiendo y en menos de un año habían

puesto en marcha tres escuelas de caridad en otras tantas parroquias de Reims. Se puede pensar, con toda legitimidad, que gran parte de las decisiones sobre escuelas y maestros que adoptó De La Salle durante aquellos dos o tres primeros años le fueron directa o indirectamente sugeridas por Nyel. En esta etapa inicial, nuestro canónigo se limitaría a su papel de protector de las escuelas para pobres, favoreciendo contactos y velando por la economía y la moral, mientras Nyel se encargaba de echar materialmente a andar las escuelas, tratando, probablemente, de repetir en Reims su modelo de comunidad de maestros de Ruan, que tan buenos servicios estaba allí prestando. En Reims no tenían como marco el Hospicio General pero, de momento, buscando alguna vivienda amplia se podían intentar algunas actuaciones. En consecuencia, se alquilará una casa, se agrupará en ella a los maestros, se asegurará por distintos medios su manutención, se

estructurará un poco su vida profesional y de oración, se garantizará su seriedad profesional y el proyecto de escuelas para pobres irá haciendo camino.

De esta manera, además de traspasar al

fundador de los lasalianos una parte de su enorme caudal de sabiduría y experiencia como organizador de escuelas y formador de maestros, es probable que Nyel actuase también frente a él como conciencia crítica, como una especie de agente de provocación, de invitación a la ambición apostólica, a hacer con y por los maestros algo más de lo que en un principio se había imaginado. Porque si alguien pretendió desviar a De La Salle de su plan inicial en relación con aquellos primeros maestros, el que mejor podía conseguirlo era, sin duda, Adrián Nyel: "Yo pensaba —confiesa De La Salle— que la dirección de las escuelas y de los maestros, que yo iba tomando, sería tan solo una dirección exterior, que no me comprometería con ellos más que a atender a su sustento y a cuidar de que desempeñasen su empleo con piedad y aplicación".

Pero, ya se sabe, a la postre la cosa no resultó tan sencilla.

EL ADMIRABLE HERMANO GABRIEL DROLIN

H. José Luis Hermosilla García (De Lasalliana 26–B-115)

He aquí algunos rasgos del Hermano Gabriel Drolin. Son tan sólo unas pinceladas. El, con La Salle y con Nicolás Vuyart emitió el "voto heroico" de 1691, del que hemos conmemorado ya los 300 años. Pero de «este admirable soldado» (G. Rigault) se ha hablado poco. Sin embargo las Cartas cruzadas entre La Salle y Drolin merecen ser estudiadas. Nos dan a conocer el calibre heroico de este hombre fiel a su vocación y al Instituto, y que permaneció solo en Roma durante 26 años.

1. Como el río que nace.

Gabriel Drolin nació en Reims el 22 de julio de 1664. Cuando tenía 20 años ingresó en el Instituto de los Hermanos de las Escuelas Cristianas, que tenía su Casa Madre en la calle Nueva.

Apenas pasado un año, lo vemos en la ciudad de Laon en compañía del H. Bourlette. Luego en Rethel y más tarde en Calais. En 1702 se puso en camino hacia Roma, juntamente con su hermano carnal, el H. Gerardo.

Ha dejado fama de buen pedagogo. Sabía latín. Le acompañó toda su vida un carácter franco y sincero. Amaba a La Salle y reconocía en él la santidad que lo adornaba.

El largo tiempo que permaneció en la ciudad eterna intercambió con La Salle 25 cartas. Dada la complejidad de las comunicaciones de aquel entonces, nos han llegado a nosotros unas 12 no más. Sin duda las otras las damos por perdidas. A la hora de querer enjuiciar la correspondencia mantenida entre “padre” e “hijo” es menester tenerlo en cuenta para entender muchos detalles que quedan oscuros.

Si hoy las conservamos como preciosas reliquias es porque él mismo las entregó al Instituto. De haberlas puesto en manos de Blain, ¿las tendríamos hoy?

2. Camino de Roma: septiembre de 1702.

En la Casa Generalicia se conserva el cuadro de Mariani con motivo de la partida de los dos Hermanos. Puestos de rodillas reciben la bendición del santo. Unos portadores trasladan los equipajes... ¿a una diligencia?. La realidad no fue así.

Lo que sabemos es que fueron llamados por La Salle a París, a la “Casa Grande”. Desde aquí emprendieron el camino que entonces se consideraba más corto: Fontainebleau, Borgoña, Savoya. Este primer tramo les llevó 21 días de andadura. Luego se dirigieron a los Alpes, llegando a Turín, y pasando luego por Bolonia, Florencia, Siena y Viterbo alcanzan por fin Roma. Todo ello en cuarenta días bien contados.

En sus macutos llevaban cartas de recomendación del canónigo amigo, señor Guyart, para su obispo, duque de Laon y también cardenal, César de Estrées, que se encontraba en Roma para gestionar asuntos de Francia.

Como los ladrones merodeaban por aquellos parajes, llevaban bien guardado su pequeño tesoro: cien francos que La Salle les había proporcionado para el viaje. Esto era todo lo que la pobreza de su fundador le había permitido darles. Con esto tendrían, al menos, para empezar. Cuando les faltase algo, lo pedirían de limosna, como hacen los pobres.

Cuando entraron en Roma gobernaba la Iglesia el Papa Clemente XI (1700-1721).

3. Principios difíciles.

Lo primero que hicieron fue interesarse por la residencia del señor Cardenal de Laon, a quien iban dirigidas las cartas de recomendación. Les recibió su vicario, Francisco Gualteri, quien les explicó la ausencia del purpurado. Les ofreció hospitalidad y comida al menos durante unos meses. En 1703 a este vicario lo encontramos como obispo de Vaison (condado Papal de Aviñón), y tiempo más tarde llamó a los Hermanos a su diócesis.

Los dos peregrinos desconocían la lengua italiana. Todo sería empezar y quitar el miedo. Gabriel Drolin italianizó su nombre y en adelante fue Gabriele Drolini; también empleó el apellido Santenot, y a tal nombre le llegarían bastantes cartas. Había que evitar sospechas: ¿qué hace aquí un “fraile” solo, sin comunidad de referencia y sin superior que le mande? Por otro lado, Francia se encontraba en guerra con Italia en aquel entonces.

Muy mal debieron irles las cosas al principio, pues Gerardo emprendió el camino de vuelta. En este viaje se detuvo en Aviñón y sabemos que conoció al señor de Château Blanc, futuro fundador de nuestras casas en esta ciudad Papal.

Por las cartas de La Salle volvemos a ver a Gerardo Drolin, salido del Instituto, como sacristán de la parroquia de San Roque de París.

El H. Gabriel se quedó solo. Como andaba mal de dinero, hizo cuanto pudo para conseguirlo y no morir de inanición: dio catequesis en la parroquia de San Lorenzo in Lucina y también en la de Jesús, de los jesuitas; y ejerció como maestro dando clases particulares.

Sus alumnos eran los hijos de los señores a quienes pedía hospedaje por caridad. Uno de ellos se llamaba Theodon, y era escultor. Por su medio recibirá algunas cartas de La Salle.

También permaneció en casa del señor Claudio de la Bussière, comerciante francés. El mismo La Salle escribió a esta persona agradeciéndole la acogida dispensada a Drolin (Carta 27.7). A este excelente caballero podemos ponerle como prototipo de bienhechor del Instituto, ya que tanto ayudó a la obra lasaliana.

Así llegamos a 1705. Breve tiempo, pero habían ocurrido muchas vicisitudes. También habían sido tres años fatales para la ciudad eterna. Aún quedaban restos de las catástrofes sufridas en 1701 y 1702, en los que el Tíber rebasó su cauce e inundó los alrededores, entre ellos Campo Marzio y los barrios más pobres de la ciudad. En 1703 ocurrió también un movimiento sísmico que resquebrajó el Coliseo y derrumbó dos arcos de su estructura. Con sus piedras Clemente XI hizo construir un puente sobre el Tíber: el llamado puente Ripetta.

Drolin escribió a La Salle pidiéndole un hábito y un Nuevo Testamento. Y, como es natural, también dinero. ¿Se había quedado sin nada? Drolin se lo cuenta todo a su Padre y Fundador. Las pinceladas con que lo hizo debieron ser muy negras, pues La Salle escribe: *«no creía yo que la vida de Vd. fuera tan dura como me la pinta»* (Carta 24,16).

4. Una luz en el horizonte.

Los Padres Paúles tenían en el barrio de San Lorenzo in Lucina una casa. A ella había llegado hacía poco tiempo, en 1703, el P. René Divers, con el cargo de ecónomo de la comunidad. Sin duda nuestro Hermano Gabriel oía misa en su iglesia y se confesaba con este padre. El sacerdote comprendió ciertamente la angustiosa situación del Hermano e hizo de buen samaritano en su camino. En cuanto pudo le puso en comunicación con algunas personas influyentes, que luego facilitarían que se realizase el sueño del Fundador: regentar una escuela del Papa.

Se necesitaban al menos cinco años de permanencia en Roma para poder solicitar a la “Sapienza” una escuela de barrio. Y al principio debería trabajar como ayudante del primer maestro, y sólo si los alumnos de la clase pasaban de 60. El jornal era de 15 libras al mes para el maestro titular. El barrio era pobre. Muy cerca

estaba el que entonces se denominaba “puerto de Roma”, junto al puente Ripetta. No muy distante se hallaba también el Mausoleo de Augusto. Los niños correteaban por la calle mezclándose con la gente que compraba y vendía en los alrededores.

Para acceder al puesto de maestro, nuestro Hermano Gabriel hubo de pasar por el trámite exigido: un examen de idoneidad, de buena conducta, de adhesión a la Iglesia católica...

Luego, cuando ya le concedieron la escuela, en la casa donde funcionaba, que le servía también de vivienda, el Hno. Gabriel puso el título que lo avalaba: **«ESCUELA GRATUITA PARA LOS NIÑOS DEL BARRIO»**. Drolin aplicó los métodos de la escuela lasaliana; estimulaba a los niños con vales y les repartía estampas como recompensa.

En 1708 su protector, el P. Divers, ya no estaba en Roma. Pero tuvo cuidado en ponerle en contacto con el señor José de Guyon de Crochans, secretario del cardenal de la Trémouille. Parece que el Papa apreciaba mucho a dicha persona y con sólo 35 años le propuso como obispo de Cavaillon, condado venesino. En tres meses pasó de simple tonsurado al grado supremo del sacerdocio.

En 1709 llegó, por fin, la escuela del Papa. «Esto es lo que deseaba» (Carta 27.4), escribió gozoso La Salle al conocer la noticia.

En la parroquia de Santa Susana había una escuela del Papa. Desde 1707 estaba vacante, sin titular. Por intercesión del señor Crochans el Hno. Drolin obtuvo la plaza. Primero provisionalmente, pero en 1712 de forma definitiva. La Salle escribió luego a este obispo para darle las gracias e incluso llegó un día en que comió en su casa (Carta 27.5).

Esta escuela romana, dirigida por el H. Gabriel, hay que situarla en la llamada entonces Via Ferrea, cerca de la actual Via Veneto, y cerca también de la plaza Barberini y de la parroquia de los Padres Capuchinos. Todos estos lugares llegarían a ser bien conocidos por el Hno. Drolin. En la parroquia el Hermano se puso a disposición del párroco, que le encomendó, para después de las horas de clase, el trabajo de aposentador. Y también dio catequesis en la iglesia, pues el cura no veía bien que el Hno. diese el catecismo en la escuela...

Sobre la puerta de la casa de Drolin había un letrero con el escudo Papal y la leyenda: **«Maestro de Escuela del Papa»**. Ahora todo había cambiado. Ya se vislumbraba una luz en el horizonte. El Hno. Gabriel podía mirar el porvenir con confianza. Tenía un refugio seguro y un sueldo mensual, aunque exiguo.

5. Fecundo acompañamiento epistolar.

La comunicación epistolar de nuestro Hermano con La Salle nunca se interrumpió, aunque hubo algunos períodos de silencio que extrañan mucho. Esto ocurre por los años 1712 al 1716. ¿Se perdieron las cartas?

Por la correspondencia que guardamos podemos conocer muchos detalles: personas importantes de la Iglesia en aquel momento; fundaciones lasalianas que no hubiéramos podido conocer de otro modo, etc. Muchas veces La Salle dice al Hno. Gabriel que en breve le mandará otro compañero. Incluso nombra al Hno. Alberto, muy apreciado por el Fundador.

En dos ocasiones La Salle estuvo a punto de emprender el viaje a Roma para visitarle, pero Dios dispuso otra cosa.

En las cartas al Hno. Drolin La Salle se abre y expansiona. Llegó a decirle que el apelativo de “duro” o insensible, que parece dejar caer una vez Drolin en una de sus cartas, le desagradaba.

Muestra confianza en él, como así se lo expresa. Sabe que no le hará la jugarreta de dejar el Instituto, como su otro compañero, Nicolás Vuyart.

Le recuerda las Reglas y usos de la sociedad. Que no puede ordenarse... Por eso, con medias palabras, le escribe diciendo: «He oído decir...», «Se corre...» acerca de sus presuntos intentos de ordenación sacerdotal.

Que el Hermano Gabriel no se ordenó es claro, ya que hizo los votos perpetuos en 1728 cuando regresó de Roma, en manos del entonces Superior General H. Timoteo.

La Salle aprecia la labor del Hno. Gabriel y valora el esfuerzo que supone superar su soledad. Alaba las disposiciones en que dice encontrarse de abandono en las manos de Dios y los días de retiro que de vez en cuando practica en Montecitorio, residencia de los padres de la Misión. Con frecuencia le pide que vaya a San Pedro y que encomiende el Instituto al santo Apóstol.

Le expresa que su deseo sería ayudarlo económicamente un poco más, pero que no puede hacerlo. Son conocidas las desavenencias que entre 1703 a 1707 se dieron por parte del párroco de San Sulpicio, señor de La Chétardie, y las contiendas ante los tribunales por parte de los Maestros de Escuela y de los Maestros Calígrafos... y las dificultades para la compra de la finca de San Yon en 1705, en Ruán...

Drolin llegó a caer enfermo, y La Salle pensó que era por las dificultades económicas que estaba pasando.

El Fundador se interesó por la congregación de los Escolapios y pidió a Drolin noticias sobre ellos. También le aconseja prudencia en las relaciones, pues no en vano son del mismo gremio de la enseñanza.

Las dos últimas cartas que el Hno. Gabriel recibe en Roma están firmadas por el H, Bartolomé. Le anunciaba los cambios ocurridos en los últimos años. Le comunica también la muerte de su querido padre Juan Bautista de La Salle, que *«ha muerto con fama de santo»*.

Sin duda el Hno. Drolin leyó con emoción las palabras de La Salle en su testamento: «Recordad que mandé dos Hermanos a Roma con el fin... »

6. Un bello atardecer.

Era el año 1727. El Hno, Timoteo, Superior General, envió a Roma dos Hermanos para llevar a cabo el relevo tantas veces esperado por el Hno. Drolin. Fueron los Hermanos Tomás, con 57 años, y el Hermano Fiacre, de 44 años.

En los días que siguieron a su llegada, el Hno. Gabriel hizo, sin duda, de cicerone para enseñarles la ciudad, que debía conocer muy bien. También les presentaría a los proveedores, les hablaría de los niños de la escuela y de sus familias y de las costumbres del país. Incluso solicitó una audiencia Papal, que le fue concedida. Los tres fueron a entrevistarse con el Papa, que se interesó por la obra de las Escuelas Cristianas y por los acontecimientos ocurridos en Francia referentes a la Congregación. El Papa les proporcionó alguna reliquia para la Casa de San Yon y concedió indulgencia para los Hermanos del Instituto "in articulo mortis".

Como la Comunidad tenía algún dinero en reserva, los Hermanos dispusieron las mejores comodidades para el regreso de Drolin. Tomó una galera Papal que le condujo primero a Génova y luego a Marsella. Pasó luego a Aviñón, donde practicó el retiro anual. Allí tuvo la dicha de emitir sus votos perpetuos, ante el Señor y ante la Comunidad de Hermanos.

Luego se trasladó a su última Comunidad terrena: Auxone, en la Borgoña. Allí murió en 1733.

El Hermano Gabriel Drolin pertenecía a la generación de jóvenes voluntariosos y admirables que el Señor envió al Instituto en sus orígenes: Hermanos Nicolás Bourlette, Mauricio, Enrique L'Heureux, Estanislao... Su amor al Instituto y a La Salle quedó más que demostrado a lo largo de toda su vida.

«Admirable soldado que esperó el relevo durante 26 años y que respetó las consignas para pasarlas sin error a los que vendrían después», escribe el historiador del Instituto, Georges Rigault.

Envejecimiento de los religiosos en España

Revista HUMANIZAR. n. 142. septiembre-octubre 2015

Es un hecho el envejecimiento de las comunidades religiosas en España y en Europa en general. ¿Cómo cuidan estas instituciones a sus mayores y a sus enfermos? ¿cómo viven la experiencia de la “dependencia”? Exponemos unas pinceladas al respecto.

En primer lugar un dato: en España hay aproximadamente 60.000 religiosos y religiosas, pertenecientes a unas 400 instituciones o congregaciones religiosas distintas.

Históricamente, en las comunidades religiosas ha habido una especial sensibilidad para cuidar de sus miembros en situaciones de fragilidad, enfermedad o dependencia.

Algunos fundadores han llegado a decir que, si hacía falta, había que vender “hasta los vasos sagrados del altar” con tal de que los enfermos estuviesen bien atendidos. Esta especial sensibilidad se mantiene hasta nuestros días, pero en un marco muy distinto, al menos en Europa.

La nueva realidad a la que se enfrentan es la del envejecimiento de las comunidades. En el caso de España la edad media en las congregaciones se sitúa por encima de los 70 años. Faltan vocaciones, aunque en otros continentes la situación sea mejor.

Casi todas las comunidades están formadas por religiosos/as mayores. Aunque ellos siguen al pie del cañón en sus múltiples actividades: educación, sanidad, acción social, pastoral... La palabra jubilación no existe en su vocabulario. Son un ejemplo de lo que ahora se llama *envejecimiento activo*. Tal vez por eso son tantos los que superan los 90 años de edad.

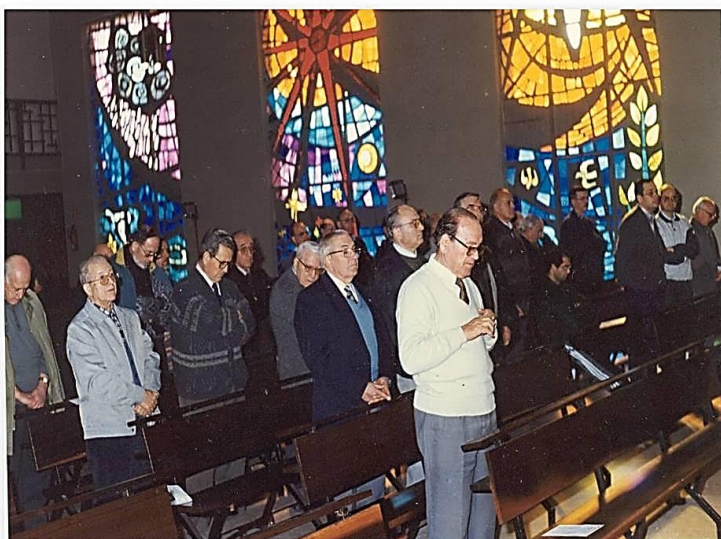
Pero el tiempo pasa inexorable y el porcentaje de los religiosos que necesitan cuidados para las actividades básicas de la vida diaria aumenta. **Nos encontramos con mayores cuidando a mayores. Incluso religiosos mayores de 90 años prestando cuidado o apoyo a otros más jóvenes que ellos pero con peor estado de salud. Y todo ello con mucho amor y delicadeza.**

Esto lleva a otra realidad nueva. Los religiosos, tanto en las instituciones de vida activa como contemplativa, siempre se han cuidado unos a otros. Pero ahora, dada su avanzada edad, necesitan contratar personal externo para que les ayude en esta tarea de cuidar. Esto tiene varias implicaciones:

- Un altísimo coste económico, que está poniendo en graves apuros a más de una congregación.
- Agrupación de los más necesitados de apoyos en comunidades específicas para poder prestarles mejores servicios. Son las llamadas “enfermerías”, “casas de mayores”, etc.

- La vivencia psicológica y espiritual de la dependencia: para personas que han consagrado su vida al servicio de los demás es duro asumir la dependencia de otros hasta para las actividades más básicas. El paso de “cuidar” al “ser cuidado” requiere una profunda madurez psicológica y espiritual para ser vivido positivamente.

Una bellísima expresión de esta madurez la encontramos en el testimonio del **P. Cosme Robredo**, un misionero salesiano español que trabajó muchos años en Perú y que era un gran músico. A los 83 años de edad, pocos meses antes de morir, le hicieron una entrevista y, entre otras cosas, le preguntaron cómo se sentía al estar en silla de ruedas. Respondió:

“Cosas de la vejez. Sigo teniendo muchas músicas en el alma y muchas notas en el corazón, pero ya no soy capaz de dirigir una orquesta. Dios me ha dado la claridad

de mente y espíritu despierto, pero el cuerpo ya no acompaña. No lamento lo que no puedo hacer, hago todo lo que puedo en esta situación. Puedo arrastrar los pies, no quiero arrastrar el espíritu, ni quiero que mi espíritu camine en silla de ruedas.”

Junto a este testimonio está el de tantos religiosos y religiosas (está claro que no todos) que, con su manera de dejarse cuidar y de afrontar la experiencia de la dependencia y la cercanía de la muerte, nos dan un gran ejemplo a todos para afrontar la vida en todas sus dimensiones. Un testimonio de que su vida consagrada a Dios y a los demás ha valido la pena.

PRESENTACIÓ DEL SALM 71

El que és jo mantindré sempre l'esperança

G. Ramon Grau i Estany

Aquest Salm escau molt bé a la gent gran, o a la gent que estan en camí de ser-ho aviat, o a la gent que, per qualsevol motiu, tenen contacte amb persones entrades en aquest període que anomenem, amb una engruna d'humor: tercera joventut.

Les expressions d'aquest Salm ens serviran per cloure el Tema V: El perdó com a procés des de la culpa a la gràcia fou tema de David i ho és de Teilhard de Chardin. Ambdós presenten una perspectiva global de les incidències d'una vida humana:

- Pas de la infidelitat i penediment a la fidelitat recreada en David;
- Evolució del bo i del dolent en el teixit de l'existència, en la visió de Teilhard.

Recordem algun dels suggeriments explícits o implícit d'aquest Salm 71:

- En conjunt hi podem descobrir un doble sentiment de temor i d'esperança, que envaeix tota persona arribada a la maduresa, o a la vellesa. L'envelliment sempre es considera com un futur, però, realment és un procés indefugible en què ens trobem immersos com a protagonistes.

- La persona anciana és objecte privilegiat de la bondat de Déu i també una de les propensions preferents de certes persones que consagren la vida a la seva cura i atenció: *Tot el cos de Crist s'ha d'unir a la pregària d'aquests "amics de Déu" per la caritat, afecte i actitud pràctica.* (Cardenal Garrone) .

- Jove o menys jove, el cristià es reafirma en la convicció, que en la seva existència **només hi ha un suport segur**, que mai no decau, ni tan sols quan, com a conseqüència de l'edat, es crea una certa buidor al seu entorn: *Si les teves forces minven, la meua força roman en tu, per tal que puguis repetir amb l'Apòstol "Quan em sento més dèbil, llavors és quan sóc més fort"* (Sant Agustí)
- Ben mirat, amb Crist no té sentit parlar de **la solitud de la persona anciana**. En termes d'espiritualitat cristiana, s'hauria d'entrar en un diàleg amb Crist, diàleg molt adient per assaborir els fruits madurs d'una vida que ha maldat, (tal vegada sense gaire èxit), per a ser coherent amb

l'Evangeli. Newman, ja amb força anys, li agradava recordar la sentència d'un dels seus professors d'Oxford: *"Mai estàs menys sol que quan estàs sol"*.

- La vida humana, a qualsevol edat, és un do de Déu, emmarcat entre la candidesa de l'infant i la modèstia de l'avi. (Charles Péguy a Obres poètiques).

- Sant Agustí invita a relacionar aquest Salm amb l'Església, que segons la promesa de Crist, **avança en anys sense conèixer mai la senectut**. Malgrat les seves malures no cessa de repetir: *Queda't amb nosaltres ja que es fa tard i el dia comença a declinar* "

SALM 71

ENVELLIR AMB JOIA, SERENOR I ESPERANÇA

**1 En vós m'emparo, Senyor,
que mai no quedi decebut!**

² Deslliureu-me, aparteu-me del mal,
Vós que sou bo inclineu-vos a escoltar-me.

³ sigueu el meu **castell de refugi**,
la meva **roca salvadora**.

⁵ Vós heu estat la meva **esperança**, Déu meu,
he confiat en vós des de la meva juvenesa.

⁶ Vós em traguéreu del si de la mare,
acabat de néixer em vaig aixoplugar en vós,
sempre he tingut posada en vós la confiança.

⁸ **La meva boca no s'ha cansat de lloar-vos**,
i de glorificar-vos tots els dies.

⁹ **No em rebutgeu, doncs, al temps de la vellesa;**
ara que decau el meu vigor, no m'abandoneu,
perquè, a vegades, tinc dificultats per tots cantons.

¹² Senyor, no us allunyeu de mi;

Déu meu, cuiteu a fer-me costat.

¹⁴ El que és jo, mantindré sempre l'esperança,
i us lloaré més que mai.

¹⁵ D'un cap a l'altre del dia,
els meus llavis diran a tothom com m'ajudeu;
vós m'heu salvat tantes vegades...
¡ Qui les podria comptar !

¹⁶ **Contaré els vostres favors, Senyor,**
recordaré l'ajut que no he trobat en ningú més.

¹⁷ M'heu instruït, Déu meu, des de petit,
i encara avui us proclamo admirable;

¹⁸ no m'abandoneu, Déu meu,
ara a la meva vellesa, amb cabells blancs,
ja que he d'anunciar el vostre poder
a les noves generacions.

¹⁹ Les coses grans que heu fet, Déu meu,
i la vostra bondat arriben fins al cel.
Déu meu, ¿ qui és com Vós ?

²⁰ Vós m'heu fet sobreviure a certs perills,
que, a voltes, han estat molts i molt greus.

²³ **Plens de goig, els meus llavis i la meva vida,**
us aclamaran enmig de càntics;

²⁴ **A totes hores diré a tothom el vostre ajut,**
perquè el bé ha vençut el mal que em rodejava.

**Vós sou la meva protecció plena, total i
per sempre.**

Perquè sou bo:

escolteu-me sempre
protegiu-me sempre
defenseu-me sempre

Tant de bo haguéssiu estat la meva
esperança des de jove.

Tant de bo haguéssiu estat el meu
aixopluc des de jove.

Tant de bo hagués posat en Vós tota la
meva confiança des de jove.

Tant de bo hagués dirigit a Vós la meva
pregària tots els dies des de jove.

Per aquesta bona voluntat:

Que em senti acollit per Vós en la meva
vellesa

Que em senti estimat per Vós en la meva
vellesa.

Que experimenti el vostre suport.

Que us senti vora meu en la meva vellesa.

Des de la meva feblesa em proposo:

Romandre ferm en l'esperança

Romandre fidel en la pregària

Romandre constant en la gratitud

Proclamar arreu els vostres favors quan
m'ha mancat l'ajut de tothom.

Agrair la vostra providència envers la
meva persona des de petit.

Novament us demano que no em senti
abandonat per Vós en la meva vellesa,
amb cabells blancs o sense...

El meu exemple i vida ha de ser:
proclamació de les vostres obres
proclamació de la vostra bondat
proclamació de la vostra grandesa

Que s'han manifestat al llarg de la meva
pròpia existència..

En el meu interior sento el goig,
d'aclamar-vos silenciosament amb els
llavis i amb la meva vida...
en aquesta hora de pregària i en totes les
hores de la jornada.

PUNTS DE REFLEXIÓ

OBERTS A L'OPINIÓ DE CADASCÚ

G. Jaume Pujol i Bardolet

L'ecumenisme representa una «interfecundació mútua»

Per això, entre d'altres, l'àgora dels creients. Tots en podem sortir-ne beneficiats. No ser rígids en les nostres afirmacions facilita el diàleg, l'aprenentatge i també la mútua comunió. Sempre som pelegrins vers la veritat que mai no abastarem en la seva plenitud. Dialogar no és sempre fàcil, doncs en estar tan convençuts dels nostres punts de vista tractem, inconscientment fins i tot, imposar-los a l'altra i entrem en polèmica, per la qual exercim una relació de «mestre-deixeble», subordinant l'altre. En el diàleg autèntic tots ens hem de sentir lliures i respectats en les respectives opinions i ningú no s'ha de sentir forçat o incòmode. Cal crear un àmbit d'escolta de tothom i no solament d'alguns i per

això cal capacitat d'escolta mútua. El diàleg facilita la conversió com la samaritana es convertí amb el diàleg amb Jesús i esdevingué missionera. El diàleg té un ampli escenari i, més encara, és escola d'aprendre a creure i a viure.

“Déu nos en guard d'una Església mundana sota vestidures espirituals o pastorals... (E. G. 97)

Diu el Papa Francesc: “Aquesta mundanitat asfixiant es cura agafant gust per l'aire de l'Esperit Sant, que ens allibera d'estar centrats en nosaltres mateixos, amagats en una aparença religiosa buida de Déu. No ens deixem robar l'Evangelí” (EG 97).

Des del Concili i del Capítol General de 1966-67 se'ns està repetint sobre la nostra encarnació amb el món. Excel·lent. Però una cosa és com prometre's evangèlicament amb el món i una altra ben diferent és mudanitzar-se. L'orientació que cal prendre és el que ens assenyalava G.S. 1: “El goig i l'esperança, el plor i l'angoixa de l'home contemporani, sobretot els dels pobres i de tota mena d'afligits, són també el goig, l'esperança, plor i angoixa dels deixebles de Crist, i no hi ha res verament humà que no ressoni en llur

cor”. Seríem religiosos i comunitats sordes si no escoltéssim el sofriment humà. Ser sensibles a les situacions del nostre món se'ns està repetint constantment, fins i tot de moltes maneres.

El cristianisme nasqué d'una manera ben desconcertant... i avui?...

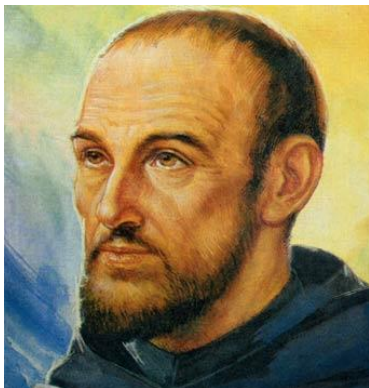
‘Església: pertinença i co responsabilitat’

Segurament que tots n'estem convençuts. Ara cal que ens preguntem com ens hi situem. De forma reactiva? Passivament? O bé evangèlicament!. El present ens pot semblar desconcertant i fins i tot sense veure un camí raonable de futur. Però també el cristianisme va néixer d'una manera ben desconcertant... El seu Fundador, Jesús, fou crucificat amb tot el suposa aquest suplici per a l'opinió pública. També el nostre Fundador, La Salle, es veié desconcertat. En els dos cassos i en molts més al llarg de la història humana, de l'Església i de l'Institut diem que és Déu qui dirigeix la història. També ho hem de creure avui i en aquesta actitud cal situar-se. Se'ns parla repetidament de l'esperança, doncs cal viure-la i no solament fer-ne elucubracions. En el camí de l'esperança tenim un

compromís actiu a prendre. Això ens demana viure ben seriosament la nostra consagració baptismal i religiosa lasal·liana a la llum de l'Evangelí. Aquest és el camí a recórrer. En E.G. 1 ens diu el Papa Francesc: "...vull adreçar-me als fidels cristians per a invitar-los a una nova etapa evangelitzadora marcada per aquesta alegria, i assenyalar camins per a la marxa de l'Església en els propers anys". Queda clar, doncs; però el que no queda clar són els resultats, però estem en les mans de Déu, que ens fan confiança". Ens diu Antoine de Saint-Exupéry: "A la vida no hi ha solucions, només hi ha forces en marxa: és precis crear-les i llavors ens vindran les solucions"

D'aplicació als nostres temps d'evolució i d'incertitud... Res de nou...

Des del P. Barré: El P. Nicolau Barré deia als seus mestres: *"Feu el que feu no suprimiu mai l'oració, ni un sol dia. Sense ella tot es torça, i per senzilla que sigui ennobleix, ens sosté i ens proporciona, en secret, poc a poc, grans benediccions"*. Era reconeguda la seva espiritualitat d'abandó a Déu i com a Director espiritual atreia nombroses persones a les que orientava. I quan es tractava d'un cas difícil la gent deia: "L'haurem de portar al P. Barré".

Des del nostre Fundador: *"D'haver sabut que la cura que jo prenia dels mestres per pura caritat em portava fins i tot a l'obligació de viure amb ells, ho hauria abandonat... em resultava insuportable, doncs jo els valorava menys que els meus servents. Però Déu que governa totes les coses amb saviesa i*

suavitat, i que no acostuma a forçar la inclinació dels homes, volent comprometre'm a prendre cura plenament de les escoles, ho feu de manera imperceptible i en molt de temps, de manera que un compromís em portava a un altre, sense haver-ho previst en els començaments".

Tantes i tantes dificultats el portaven a un recurs a la Providència, fins i tot quan va dir: *"Puc dir-vos, amics meus, que si Déu en mostrar-me el bé que podia procurar aquest Institut, m'hagués descobert també les penes i creus que m'havien d'acompanyar, m'hagués faltat valor, i no hagués tingut ànim per tocar-ho ni amb la punta dels meus dits. He estat objecte de contradicció, perseguit per diferents prelats, inclús dels qui jo esperava ajuda. Els meus propis fills, més predilectes s'han aixecat contra mi, afegint a les creus de fora les de dintre que són més sensibles. Per tant, si Déu no hagués posat la seva mà visiblement en recolzament d'aquest edifici, ja faria temps que estaria enterrat en les seves runes"*.

Trobar el sentit a la vida

És de gran importància trobar el sentit de la vida. Seria molt trist i trobar-se perdut viure sense donar sentit a la vida. Deia Nietzsche i crec que tenia raó: *"Si tens un sentit podràs trobar el com"* i afegeixo *"podràs assumir i suportar en positiu o joiosament qualsevol creu"*, perquè el sentit de la vida és el que ens fa viure. A nosaltres el sentit a la nostra vida ens el dóna la vocació que ha d'omplir la nostra existència en el "ser" i en "l'actuar". I Viktor Frankl n'és un testimoni des

dels camps de concentració nazi.

Una conferència sobre pastoral social i immersió social?

El P. Heinz Kulüke, religiós Missioner del Verbo Divino, ha estat gran part de la seva vida immers entre els més pobres i abandonats de Cebú, a Filipines. En certa ocasió, havent estat invitat a donar una conferència sobre pastoral social, s'hi negà i digué que si volen estar informats sobre la realitat més necessitada que vagin amb ell a les zones on viuen els pobres, que vegin la realitat i tractin de col·laborar sobre el terreny. Doncs una conferència pot aportar una sensibilització inactiva i no hi ha millor informació que palpar les condicions de vida i treball extremadament sòrdides, amb la brutícia, l'ambient feterós i el gran nombre de dones i nens que

pateixen. Les persones que van acceptar seguir el missioner en la immersió de pastoral social es van sentir tocades vertaderament i van rebre una impressió duradora que es transformà en col·laboració activa. Actualment, el P. Heinz Kulüpe ha estat elegit Superior General i vol continuar animant als seus religiosos vers la pastoral social entre els més necessitats i abandonats.

Per a la construcció del futur

La construcció del futur requereix memòria del passat i la configuració d'un ordre nou a partir del positiu de la història pretèrita. Cal la memòria col·lectiva; no podem caure en l'amnèsia del passat. Cada un dels tres temps: passat, present i futur són necessaris i imprescindibles. El passat dóna saviesa i ponderació, el present ens procura el discerniment i el futur ens procura impuls i energia, superant qualsevol temptació d'ensopiment, de narcosi de l'esperit o inclús de narcisisme personal o institucional. Aquest fou el procés de Jesucrist en fundar el cristianisme i també el procés dels fundadors d'Ordes i Congregacions religioses.

No tots els qui diuen Senyor, Senyor... (Mt 7,21)

És ben cert que nosaltres diem: “*Senyor, Senyor...*” per la pregària personal i comunitària. Això és indubtable. Però, Jesús ens diu que no n'hi ha prou, cal “*complir la voluntat de Déu*”. Amb aquesta segona part potser ens hi aronsem una mica. És més fàcil dir: “*Senyor, Senyor*”. El complement de complir la voluntat de Déu ens representa una interpel·lació. Exigeix actitud d'escolta i de contemplació. El Fundador ens digué que “*l'oració mental és el primer i principal dels exercicis diaris*” i per ell podem estar disposats a l'escolta de Déu. També Jesús digué: “*Aquest poble m'honora amb els llavis, però el seu cor està lluny de mi*” (Mt 15,8). Es tracta, doncs, d'aplicar la conducta del cor a les paraules de la nostra oració. Viure seguint unes rutines de bona voluntat és més fàcil, però no és suficient mai, sobretot en aquests

temps d'accelerada evolució i d'encertar en el canvi o conversió que se'ns demana per a construir el futur. Un referent: Jesús visqué fascinat per fer la Voluntat del seu Pare i pel Regne.

Institut de Germans de les Escoles Cristianes? O Institut Lasal·lià?

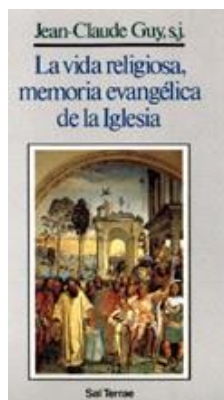
Institut de Germans? o Institut de Lasal·lians?

Doncs ambdues expressions i sense cap mena de confusió són vàlides. Cada una té la seva pròpia identitat. Són diferents la identitat del Germà i la identitat del Seglar Lasal·lià, sense pretendre dir que una és millor o superior que l'altra; certament sense fusió, però sí en comunió mútua. **L'Institut**

Lasal·lià es compona de Germans i de seglars de personal educatiu, administratiu i de serveis, doncs de

lasal·lians. **L'Institut de Germans** es compon de Germans que tenim la nostra pròpia identitat marcada en la Regla dels Germans. Ara bé, la Regla dels Germans no és per als seglars, però sí que diu als Germans que han de permetre i afavorir que els seglars *participin de la identitat i de responsabilitats lasal·lianes, en l'esperit i la missió*. La identitat de l'escola lasal·liana ha de tenir en compte l'«eficàcia», però també ha de ser «escola signe». No s'ha de perdre de vista aquest últim aspecte identitari de l'escola lasal·liana.

Una missió important de la vida consagrada

S'atribueix a la vida consagrada la doble funció segons Jean Claude Guy, SJ de:

**“Memòria evangèlica de l'Església” i
“Crítica profètica per a l'Església i per al món”**

Aquesta doble funció ens pot ser una interpel·lació que podria ser objecte del projecte personal i del projecte comunitari. Està en la línia del Papa Francesc quan ens diu a EG 107, que cal un fervor apostòlic contagiós que entusiasmi i susciti atractiu, al mateix temps que una vida fraterna i fervorosa comunitat que desperti el desig de consagrar-se enterament a Déu, sobretot si aquesta comunitat viva prega insistentment per les vocacions i s'atreveix a proposar als seus joves un camí d'especial consagració”.

La simbiosi «comunió-unió» en el context de l'«amor»

Se'ns insisteix en l'«Església-comunió» que ens ha de mantenir «units» els cristians pel mateix Esperit que

ens fa dir Abbà, Pare. Igualment, ho hem de concretar amb el que fa a l'Institut i en les esferes més properes del Districte, Sector i Comunitat. Comunió, unió, tot assaonat per l'amor fraterno. “Que tots siguem u”, ens digué Jesús (Jn 20,21). És la millor manera per deslliurar-nos de la temptació de l'aïllament i del replegament. Fent front a les circumstàncies en les que ens trobem, ens diem que hem de ser eficients, clar, però sense difuminar la unitat i el testimoni de comunió i de la mútua estimació. “Estimeu-vos els uns als altres, amb això reconeixeran que sou els meus deixebles” (Jn 13,34-35). “Que el Senyor faci vessar l'amor que us teniu els uns als altres i a tothom” (1 Tes 3,12).

El signe del cristià, més que mai, és “Mireu com s'estimen”. Serem més testimonials per la comunió, la unió i l'amor mutu que per l'eficiència de les obres.

Necessitem ser feliços... com?... “Ningú no us podrà prendre la joia” (Jn 16,22)

Cal distingir entre «felicitat» i «satisfacció». La felicitat suposa una condició de vida i la satisfacció sembla només omplir uns moments. La persona feliç viu una situació permanent de joia, mentre que la satisfacció sembla circumstancial. La felicitat és independent de l'acció d'altres persones, i d'objectes que omplir deficiències en la seva vida. En canvi la satisfacció és depenent de persones, objectes, circumstàncies i ambicions de tot tipus. També la felicitat és diferent del

«benestar» o del «tenir sort», que produeixen situacions més aviat efímeres. El referent de la felicitat són les «benaurances evangèliques», que constitueixen la «línia de flotació del cristià», on no es compta amb el benestar material... són d'un altre ordre diferent d'on moltes vegades busquem la felicitat. Certament que sant Francesc d'Assís fou una persona ben feliç amb la pobresa, les humiliacions, el donar-se als germans, etc. Com digué John Powell “La felicitat és una tasca personal”. Segons l'Evangeli res no pot treure'ns la felicitat, ni la malaltia, ni els infortunis, ni la fam, etc. Ja ho va dir Jesús “Ningú no us podrà prendre la joia” (Jn 16,22).

L'ESCALA DE JACOB, IMATGE I SÍMBOL.

G. Miquel Xancó i Roca

Interessat en l'estudi de la simbologia i xafardejant fa poc en la llibreria d'una amiga francesa, vaig descobrir un petit llibret que tenia per títol: *L'ÉCHELLE DU PARADIS* de Guigues le Chartreux, Éditions Parole et Silence, 1999, 107 pp.

Aquest article n'és un tast. Tot just vaig començar a llegir-lo, la meua curiositat va anar en augment. Aquell vespre ja l'havia llegit tot. Es tracta d'una iniciació espiritual, o la descripció d'un itinerari.

Per tal de fer la unió entre el 'cel' i la terra els antics, també els homes de l'Antic Testament, varen fer servir, somnis o visions extraordinàries, sia una escala, un pont, o una construcció com la torre de Babel. Són els homes de l'aliança.

No cal que us torni a narrar el somni de Jacob. El podeu rellegir a Gn 28,11-19. Subratllo només una frase que vaig escriure en la '*pustínia*' que tenia a dins el meu pis al poble d'on sóc nascut i que ara he tornat a posar al meu despatx: 'JACOB ES DESPERTÀ DEL SEU SOMNI I VA DIR: AIXÍ DONCS, YAHVÉ ESTÀ EN AQUEST LLOC I JO NO HO SABIA. AQUESTA ÉS LA CASA DE DÉU I LA PORTA DEL CEL'. Gn 28,16-17.

Aquesta imatge es troba a l'arc situat a la porta del palau de Sargon

(706 aC) a Khorsabat (Assíria). Es veuen genis alats que pugen i baixen.

Com podeu comprendre, els autors bíblics no tenen cap inconvenient en emprar elements de la cultura que els envolta per expressar la seva experiència interior.

L'escala com a relació entre cel i terra, Déu i l'home és un cas que es fa servir molt.

A l'antic Egipte trobem la piràmide esglaonada del rei Djéser a Sakkara (2778 aC) per tal de facilitar que la seva ànima arribi al déu sol Ra.

Els zigurats assiri-babilonis tenen la mateixa funció. (Un exemple bíblic és el mite de Babel). Hi trobem el mateix

tema a Xina a l'escola taoista. Confuci distingeix cinc graus de perfecció: l'home vulgar, el deixeble de la saviesa, l'home savi, el perfecte i el sant. A la filosofia de l'Índia també es troba 'l'escala de la perfecció'. El budisme japonès (la secta Kobo Daishi), proposa 10 graus per accedir a la vida espiritual, i a la secta Tendai, en proposa 52 per arribar a la il·luminació. Els místics perses proposen de 3 a 40 'estats' o etapes per arribar a la unió amb la divinitat. Els misteris de Mythra, proposen travessar els 7 cercles planetaris per arribar a la felicitat dels iniciats.

À Grècia trobem primer a Píndar i Pitàgores; i després Plató amb els tres graus d'iniciació: la purificació, la il·luminació i la unió, per tal d'arribar a la contemplació de l'Ésser.

Al s. III, Plotí segueix el mateix esquema: purificació, il·luminació i unió. Els islamistes creuen que Mahoma va pujar al cel mitjançant una escala. Avicenas (s. XI) proposa l'escala com a imatge de l'ascensió mística, i al s. XII, Ghazzali, proposa 9 graus per tal d'arribar a plenitud.

Pels autors cristians, la visió de Jacob s'imposa com a símbol de l'escala espiritual. Recordem el passatge de Joan (1,51): *Veureu el cel obert i els àngels de Déu pujar i baixar sobre el Fill de l'home.*

Aquest simbolisme de les etapes que l'home ha de fer per accedir a la vida espiritual es troba en altres passatges bíblics. Així els tres pisos de l'arca de Noé (Gn 6,16), els sis graons del tron de Salomó (1 Re 10,19), els 7 i els 8 graons que donen accés al vestíbul del temple imaginari d'Ezequiel (Ez 40,26 i 31). També els 15 salms que resaven els pelegrins tot pujant a Jerusalem (Sl 120-134) i que evocuen l'ascensió espiritual. (Imatge del Sinaí i del Calvari).

Els Pares de l'Església encara que de forma al·legòrica també s'expressen en termes semblants. Per a ells, els tres graus de la vida espiritual es representen per Abraham (els qui s'inicien), Isaac (els qui van progressant) i Jacob (els perfectes). Per a ells, els àngels que pugen i baixen per l'escala, són els savis que ja han estat instruïts a la cort celestial.

L'escala també apareix a les catacumbes del s. III, per expressar el camí directe d'accés al paradís que fan els màrtirs. Més tard, trobarem la imatge de l'escala a la vida dels sants.

Al s. III, Orígens també fa al·lusió a les muntanyes i a l'escala per designar els graus o etapes que el cristià ha de passar en el seu itinerari espiritual per accedir a Déu. Ell fa referència a les tres etapes dels grecs: ètica, física i '*la theoria*' (o contemplació). Així mateix fa referència als 3 llibres de Salomó: els Proverbis que tracta la via de la purificació, l'Eclesiastès, a la vida de la il·luminació, i al Càntic dels Càntics a la unió. Comentant aquest darrer, fa un paral·lelisme entre els càntics de l'Antic Testament (Èx 15,1-18; Nm 21,17-18; Dt 32,1-43; Jt 5,2-31; 2 Sm 22,2-51; Is 5,1-7) amb les principals etapes de la història del poble elegit. L'Església per ell està prefigurada per l'ànima que etapa rere etapa arriba a l'encontre del seu Espòs. Amb tot, les noces de l'Espòs amb l'Esposa no és el fruit d'una ascesi sinó pura gràcia.

El cristià – segons Orígens- ha de sortir d'Egipte i travessar el mar Roig, és a dir, ha d'abaixar-se fins a la mort amb Crist per pujar amb ell vers Déu. Ha de passar de la terra a la ciutat de Déu per celebrar la Pasqua. Crist és el que s'abaixa fins el fons de les nostres tenebres i ens fa pujar a la llum del Tabor, la muntanya de la transfiguració.

Amb Orígens altres Pares de l'Església fan servir la imatge bíblica de l'escala com: Hilari de Poitiers, Efreim el siríà, Zénon de Verona, Gregori de Nissa, Ambròs o Agustí. En el segle XI i XII són especialment sobresortints els comentaris de les famílies monàstiques: els Cartoixans i els de Cistercencs.

El llibre titulat *l'Échelle du paradis*, que comentem, va ser escrit per un monjo, Guigues II, el 1173, quan era prior de La Grand Chartreuse, només amb 26 anys. El seu títol original en llatí era *Scala claustralium*. El 1488 va ser traduït al francès amb el títol *L'échelle du paradis*. El 1827 va ser reeditat a Lió amb el títol: *Traité de l'oraison mentale*. Després l'abat Migne (1875) va tornar a publicar el text amb el nom : *L'escala del Paradís*, dins la famosa Patrologia. PL 40,997-1004.

Ara podem entendre no només la seva trajectòria bibliogràfica sinó també el significat del seu simbolisme. Igual que els seus predecessors, Guigues ens proposa la marxa ascendent de l'ànima vers la unió divina: primer la purificació, després la il·luminació dels qui van progressant i finalment la pregària unitiva pels perfectes. D'una manera més didàctica Guigues enuncia els quatre graus per arribar a Déu: LA LECTURA, LA MEDITACIÓ, LA PREGÀRIA I LA CONTEMPLACIÓ. A aquest procés serà el que la tradició monàstica anomenarà la LECTIO DIVINA. Però aquest tema és prou ample per ser objecte d'un altre article.

MÍSTICA ENTRE OLLES

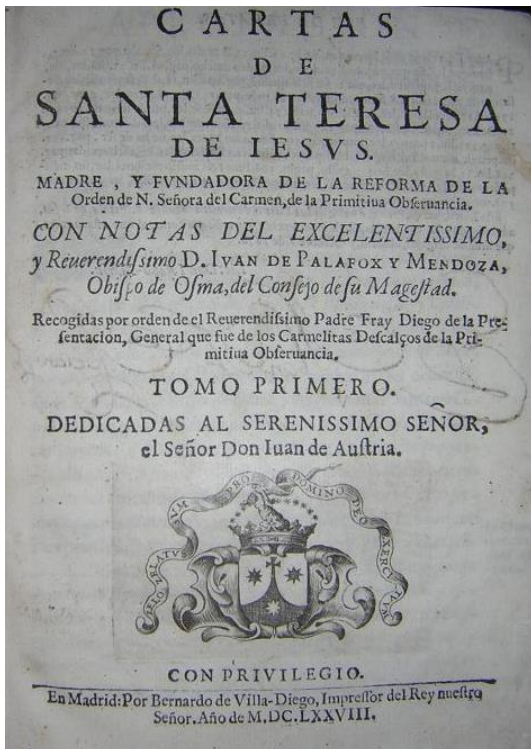
José Ignacio González Faus, S.J. (La Vanguardia 17-X-2015)

És coneguda la frase de Teresa de Jesús: *"També entre les olles hi ha el Senyor"* (Fundacions 5,8). Però l'entendrem malament si pensem que això només li passava a ella perquè devia ser d'una altra pasta. Doncs no: abans que santa, doctora de l'Església o mística, Teresa era simplement un ésser humà de carn i ossos, com tots nosaltres.

Dit això sembla una bajanada. Però si oblidem aquesta bajanada, totes les grandeses de Déu sembla que no pertanyen a aquesta terra nostra. I ens acabem pensant que no ens incumbeixen a nosaltres, sinó a éssers d'una altra galàxia.

Per això crec que no és bo llegir Teresa oblidant les seves cartes: tenen una espontaneïtat que no podien tenir els seus altres escrits, exposats a l'ull escrutador d'inquisidors i teòlegs. A les cartes es permet referir-se al nunci com a "Melquisedec", als membres de la Inquisició com als "àngels" i als calçats com als "del drap".

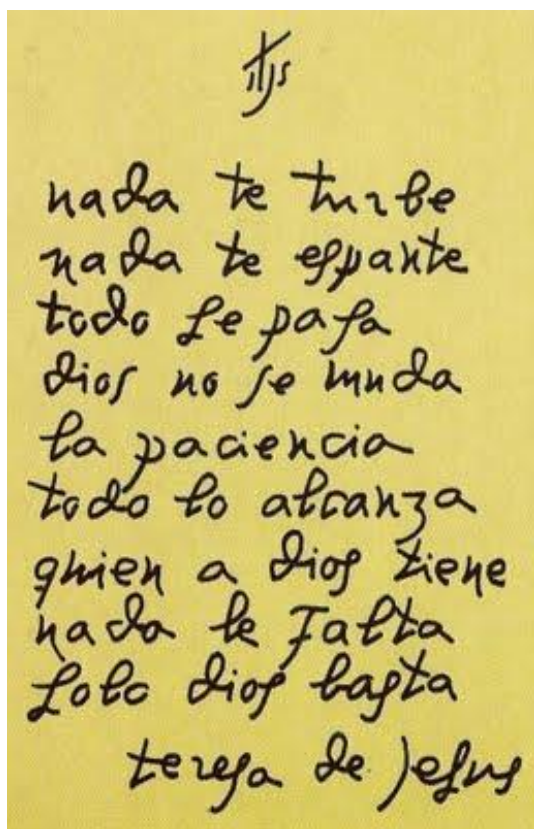
A les cartes també confessa: *"A una monja descontenta la temo més que molts dimonis"*. Quan fan provincial un frare que ha tractat malament les seves monges diu amb sorna: "Deu ser perquè té més qualitats que d'altres per fer màrtirs". I quan veu un altre frare molt segur sobre l'admissió d'una postulant, perquè creu que "veient-la la coneixerà", li para els peus dient-li: "No som tan fàcils de conèixer les dones"...

Altres cartes reflecteixen la seva lluita per aconseguir que no s'imposessin a les monges confessors obligats: "Que jo temo més que perdis la gran contentació amb què nostre Senyor les porta...". O expressen la seva alegria: "Que mani el nostre pare que mengin carn les dues de molta oració". Atès que considera que tot això dels arrapaments "no em sembla més oració". També reconeix que "mosses amb velles no es poden trobar bé". Per això diu al seu estimat Jerónimo Gracián que s'espanta de "com no es cansa de mi". Però es tranquil·litza pensant que això és una gràcia que Déu li concedeix, perquè "pugui passar la vida que em dóna amb tan poca salut i content, si no és en això". Les seves complicitats afectives amb Gracián (amb pseudònims i tot) donarien per a anàlisis més detingudes. Però almenys apuntem que de vegades fins i tot es posa pesada queixant-se perquè li escriu poc; altres vegades li explica que l'afligeix molt que tingui mal de queixal

"perquè sé per experiència que és un sensible dolor" i si només en tens un de fet malbé "sol semblar que els

en tens tots". També li pregunta "si ha pensat a posar-se més roba, que ja fa fred". Cap al final de la seva vida reconeixerà que ha après a governar i no és la que era abans: ara "tot va amb amor", encara que no sap si això es deu al fet "que no em fan per què" (no em creen problemes) o que, per fi, "ha entès que així es remeia millor".

Cal dir, com a conclusió, que l'experiència mística més profunda no és incompatible ni amb el sentit comú, ni amb la ironia o la lluita pel que es creu que és just, ni amb un caràcter enèrgic o una afectivitat difícil de controlar i amb tendència possessiva... En una paraula: no és incompatible amb el fet de ser com som tots.

Una amiga, mestra en grafologia, em va explicar que, quan va veure per primera vegada la lletra de Teresa, la seva impressió va ser d'ensurt perquè traslluïa "gran sexualitat i afany de poder". Després va comprendre em va explicar que les persones no som el nostre caràcter ni les nostres passions, sinó el que cadascú fa amb aquests materials, i que en això està la grandesa de la nostra llibertat. De fet, amb aquest temperament, Teresa escriu en les seves regles que "la priora sigui la primera a escombrar", en aquella època en què tantes prioros (filles naturals de nobles discretament camuflades) tenien les seves serventes que els escombraven la cel·la mentre elles "contemplaven". Què devien contemplar...?

Això permet comprendre que "les olles" no són només fora de nosaltres, sinó que el Senyor també camina en aquesta complexa olla que cadascun de nosaltres som, on es pot coure una humanitat molt gustosa. Dir que entre les olles camina el

Senyor no significa sacralitzar les olles, sinó divinitzar la feina que es fa amb aquests estris: simplement perquè aquesta feina servirà per alimentar altres persones. De fet, Teresa diu a les germanes que han de treballar a la cuina.

Apassionada i propietària de si mateixa, domèstica i entranyable, perseguida i de bon humor, contemplativa i activa, també va ser prou sàvia per entendre que si a un ric li diuen que moderi el seu plat perquè puguin menjar els pobres "traurà mil raons per no entendre això sinó el seu propòsit", perquè als rics "els seus fets els tenen cecs".

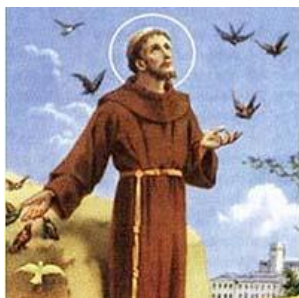
Antigament vaig tenir la paciència de llegir-me totes les acusacions que es van presentar a la Inquisició contra ella (aquell famós Orellana que es pensava que perdria la seva salvació eterna si no l'acusava...). Avui gaudeixo pensant què deu sentir (en aquesta altra dimensió del més enllà) aquell

acusador veient Teresa doctora de l'Església i quedant ell com a analfabet teològic. Que és el que són tants afanys inquisitorials, d'ahir i d'avui.

Les amenaces a la «casa de tots» segons l'Encíclica "Laudato si"

Extractes de l'Encíclica "Laudato si"

-«Laudato si', mi Signore» - «Lloat sigueu, Senyor meu», cantava sant Francesc d'Assís. En aquest formós càntic ens recordava que *la nostra casa de tots és també com una germana*, amb la qual compartim l'existència, i com una *mare bella* que ens acull entre els seus braços. (1)

-Aquesta germana clama pel dany que li provoquem a causa de l'ús irresponsable i de l'abús dels béns que Déu hi ha posat. Hem crescut pensant que érem els seus propietaris i dominadors, autoritzats a espoliar-la. (2)

-Davant la deterioració ambiental global, vull adreçar-me a cada persona que habita aquest planeta... En aquesta encíclica, intento especialment entrar en diàleg amb tothom a propòsit de la *nostra casa de tots*. (3)

-La destrucció de l'ambient humà és una cosa molt seriosa, perquè Déu no sols va encomanar el món a l'ésser humà, sinó que la seva pròpia vida és un do que ha de ser protegit de diverses formes de degradació. (5)

-En Sant Francesc s'hi percep fins a quin punt són inseparables la preocupació per la naturalesa, la justícia amb els pobres, el compromís amb la societat i la pau interior. (10)

-La pobresa i l'austeritat de sant Francesc no eren un ascetisme merament exterior, sinó quelcom més radical: una renúncia a convertir la realitat en mer objecte d'ús i de domini. (12)

-El desafiament urgent de protegir la nostra casa de tots inclou la preocupació d'unir tota la família humana en la recerca d'un desenvolupament sostenible i integral, ja que sabem que les coses poden canviar. (...) Com és possible que es pretengui construir un futur millor sense pensar en la crisi de l'ambient i en els sofriments dels exclosos. (13)

-Lamentablement, molts esforços per buscar solucions concretes a la crisi ambiental solen ser frustrats no sols pel rebuig dels poderosos, sinó també per la falta d'interès dels altres. (...) Necessitem una solidaritat universal nova. (14)

I. Allò que està succeint a casa nostra

-La terra, la nostra casa, sembla convertir-se cada vegada més en un immens dipòsit de porqueria. En molts llocs del planeta, els ancians enyoren els paisatges d'altres temps, que ara es veuen inundats d'escombraries. (21)

-Aquests problemes estan íntimament lligats a la cultura del rebuig, que afecta tant els éssers humans exclosos com les coses que ràpidament es converteixen en escombraries. Advertim, per exemple, que la major part del paper que es produeix es desaprofita i no es recicla. (...) El sistema industrial, al final del cicle de producció i de consum, no ha desenvolupat la capacitat d'absorbir i reutilitzar residus i deixalles. (22)

-La humanitat és cridada a prendre consciència de la necessitat de realitzar canvis d'estils de vida, de producció i de consum, per a combatre aquest escalfament o, almenys, les causes humanes que el produeixen o accentuen. (23)

-Si l'actual tendència continua, aquest segle podria ser testimoni de canvis climàtics inaudits i d'una destrucció sense precedents dels ecosistemes, amb greus conseqüències per a tots nosaltres. El creixement del nivell del mar, per exemple, pot crear situacions d'extrema gravetat. (24)

-És tràgic l'augment dels migrants fugint de la misèria empitjorada per la degradació ambiental, que no són reconeguts com a refugiats en les convencions internacionals i porten el pes de les seves vides abandonades sense cap protecció normativa. Lamentablement, hi ha una general indiferència davant aquestes tragèdies. (25)

-Molts d'aquells qui tenen més recursos i poder econòmic o polític semblen concentrar-se sobretot a emmascarar els problemes i a amagar els símptomes, mirant només de reduir alguns impactes negatius del canvi climàtic (26). Ja s'han superat certs límits màxims d'explotació del planeta sense que hàgim resolt el problema de la pobresa. (27)

-L'accés a l'aigua potable i segura és un dret humà bàsic, fonamental i universal, perquè determina la supervivència de les persones, i per tant és condició per a l'exercici dels altres drets humans. Aquest món té un greu deute social amb els pobres que no tenen accés a l'aigua potable. (30)

-Per la nostra causa, milers d'espècies ja no donaran glòria a Déu amb la seva existència ni podran comunicar-nos el seu propi missatge. No hi tenim dret. (33)

-Potser ens inquieta saber de l'extinció d'un mamífer o d'un ocell, per la seva major visibilitat. Però per al bon funcionament dels ecosistemes també són necessaris els fongs, les algues, els cucs, els insectes, els rèptils i la innombrable varietat de microorganismes. (34)

-Observant el món advertim que aquest nivell d'intervenció humana, sovint al servei de les finances i del consumisme, fa que la terra en què vivim en realitat es torni menys rica i bella (...) D'aquesta manera, sembla que pretenguéssim substituir una bellesa irreemplaçable i irrecuperable, per una altra creada per nosaltres. (35)

-El cost dels danys que s'ocasionen per la descurança egoista és moltíssim més alt que el benefici econòmic que es pugui obtenir (36). No és propi d'habitants d'aquest planeta viure cada vegada més inundats de ciment, asfalt, vidre i metalls, privats del contacte físic amb la natura. (44)

-No sol haver-hi consciència clara dels problemes que afecten particularment els exclosos. (...) Un veritable plantejament ecològic es converteix sempre en un plantejament social, que ha d'integrar la justícia en les discussions sobre l'ambient, per tal d'escoltar tant el clamor de la terra com el clamor dels pobres. (49)

-Culpar l'augment de la població i no el consumisme extrem i selectiu d'alguns, és una manera de no afrontar els problemes. Es pretén legitimar així el model distributiu actual, en què una minoria es creu amb el dret de consumir en una proporció que seria impossible generalitzar, perquè el planeta no podria ni tan sols contenir els residus de semblant consum. (50)

-Necessitem enfortir la consciència que som una sola família humana. No hi ha fronteres ni barreres polítiques o socials que ens permetin aïllar-nos, i per això mateix tampoc no hi ha espai per a la globalització de la indiferència. (52)

-Aquestes situacions provoquen el gemec de la germana terra, que s'uneix al gemec dels abandonats del món, amb un clamor que ens reclama un altre rumb. Mai no hem maltractat i ferit la nostra casa de tots com en els darrers dos segles. (53)

-Crida l'atenció la feblesa de la reacció política internacional. El sotmetiment de la política davant la tecnologia i les finances es mostra en el fracàs de les Cimeres mundials sobre medi ambient. (...) (54)

-Si algú observés des de fora la societat planetària, s'estranyaria davant semblant comportament que a vegades sembla suïcida. (55)

-És previsible que, davant l'esgotament d'alguns recursos, es vagi creant un escenari favorable per a noves guerres, disfressades rere nobles reivindicacions. (57)

-Sobre moltes qüestions concretes l'Església no té per què proposar una paraula definitiva i entén que ha d'escoltar i promoure el debat honest entre els científics, respectant la diversitat d'opinions. Però n'hi ha prou de mirar la realitat amb sinceritat per a veure que hi ha una gran deterioració de la nostra casa de tots. (61)

Davant d'un procés de geocidi

G. Jaume Pujol i Bardolet

“Aquesta germana terra clama pel dany que li provoquem a causa de l’ús irresponsable i de l’abús dels béns que Déu hi ha posat. Hem crescut pensant que érem els seus propietaris i dominadors, autoritzats a espoliar-la”. (Laudato Si 2)

Preàmbul. Un aclariment

Es parteix d'un malentès. Hi ha qui afirma que Déu digué a l'home “domineu la terra” i d'ací venen els malentesos. Tractem-ho d'aclarir. Però, en el Gènesi hi ha dos relats de la creació: el relat Sacerdotal, a Gènesi 1,28 llegim: “Sigueu fecunds i multipliqueu-vos, ompliu la terra i *domineu-la; sotmeteu* els peixos...” Els exegetes sostenen que la paraula hebrea emprada traduïda per *domineu* és difícil de traduir i no equival a un domini total i arbitrari, sinó més aviat és de «*defensar la terra d'acord amb la bondat de Déu*». I en el relat Javista, Gènesi 2,15: “El Senyor Déu va prendre l'home i el va posar en el jardí de l'Edèn per què el *conreés i el guardés...* (15). Això suposa una ecologia integral.

El Papa Francesc parla del nostre planeta com de la casa nostra, la germana, la mare bella i que cal protegir. Queda clar, per tant. Encara que una part de la societat sembla despenjar-se de Déu, cal afirmar que per un creient, la Creació és obra de l'amor de Déu i ha deixat a l'home la responsabilitat de guardar-la i cultivar-la. L'home amb la seva acció egoista pot desprestigiar l'obra de Déu.

El problema d'un «procés de geocidi» és seriós

Científics i polítics estan d'acord en la gravetat del problema, però el polítics i economistes no respecten el problema. En tot cas, hi ha una manca d'autoritat política. I així han fracassat nombroses cimeres mundials. Diu el Papa Francesc: “La cura dels ecosistemes suposa una mirada més enllà de l'immediat, perquè *quan només es busca un rèdit econòmic ràpid i fàcil, a ningú no l'interessa realment la seva preservació*. Però el *cost dels danys que s'ocasionen pel descuit egoista és molt més alt que el benefici econòmic que es pugui aconseguir*. En el cas de la pèrdua o dany greu d'algunes espècies, estem parlant de valors que excedeixen tot càlcul” (Laudato si 36). Déu no va crear només per uns quants privilegiats i cal prendre consciència de posar límits al progrés humà quan és amenaçador. Cal harmonitzar el trinomi «*fe-ciència-ecologia*». S'ha de fer palès per una autèntica conversió ecològica.

El geocidi continua i s'accentua des del Comici de 1992 organitzat per l'ONU a Rio de Janeiro amb la participació de 178 Estats, malgrat les contínues alertes de les que la societat sembla no fer-ne el cas degut. Per exemple, “en aquests últims 20 anys: l'emissió de gasos d'efecte hivernacle ha crescut un 36% i l'anhidrid carbònic a l'atmosfera ha augmentat un 9%; la temperatura mitjana global ha augmentat quasi mig grau centígrad amb un rang que va de 0,1º a 3,2ºC (segons la latitud) i els 10 anys més calents han estat tots posteriors a 1998. Els casquets polars han disminuït més d'un terç la superfície de màxim anual de gel, el nivell del mar ha pujat 5 cm... La superfície de boscos s'ha reduït de 300 milions d'hectàrees des de 1992 i es segueixen destruint grans extensions de boscos tropicals, els més biodiversos del món... Quins impactes pot tenir aquest holocaust unit al canvi climàtic ningú no ho sap, però el risc és obvi i segueix creixent” (Citat per Josep Marallach i Griera a Qüestions de vida cristiana 252, pàgines 152-153). Vivim una situació, en paraules de James Lovelock, de “febre malsana del planeta”. El creixement i la forma de progrés desborda els sistemes de regulació planetària.

La Creació com nou bloc teològic

Al resar el Càntic de les criatures a Laudes nosaltres ens sentim units amb tota la creació i que tot l'univers lloa el Senyor: sol, lluna estrelles, pluges, rosades, freds, gelades, calor, dies, nits, rius, mars, peixos, ocells,

feres, ramats, tots els homes.... o millor dit, preguem amb totes les criatures, amb tot l'univers. L'univers és un llibre obert amb un llenguatge que ens omple de joia i reflecteix la bellesa i bondat de Déu. No preguem sols i individualment, sinó amb tot l'univers, germans i fenòmens de la naturalesa... per una «*ecologia integral*»: ambiental, econòmica i social i això ens posa nets davant del Senyor i de tothom. "El malbaratament de la creació comença des del moment que no reconeixem cap instància per sobre nostre i només ens veiem a nosaltres mateixos" (LS 6). I "degut a una explotació inconsiderada de la naturalesa l'ésser humà corre el risc de destruir-la i al mateix temps de ser-ne víctima d'aquesta degradació" (LS 4).

Un referent: Sant Francesc d'Assís

Sant Francesc d'Assís és un referent d'ecologia integral. Per ell el bosc era un temple des d'on veia Déu, gaudia de pregar a la floresta, amb la naturalesa de tot tipus. Contra la teoria dels càtars Francesc descobreix la bonesa de la creació que defensa i respecta fins l'extrem, com si tot els elements fossin vasos sagrats, dirà. El Càntic al Germà Sol o de les lloances de les criatures de Sant Francesc palesa molt bé la seva comunió amb les criatures i com a través d'elles gaudia de Déu. S'adreça a totes les persones i a tots els elements del planeta. Molt encertat resulta que hagi estat declarat patró de l'ecologia integral: és veure Déu en les criatures i respectar-les considerant que és obre seva i efecte de la seva bondat amb tots nosaltres. És exemple de la cura del que és dèbil i d'una ecologia integral que el fa viure amb alegria i autenticitat. Qualsevol criatura del planeta és germà/germana.

Conclusió

Ens cal escoltar el gemec de la nostra germana terra que s'uneix als abandonats del món, reclamant un canvi de rumb (Laudato si 53). Ens cal una passió per la cura del món.

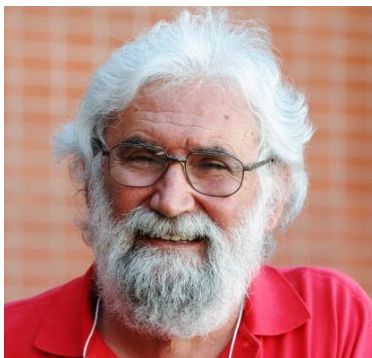
Sant Francesc d'Assís (Umbria, Itàlia, 1182-1225) dictà aquest càntic quan sofria una greu crisi de la malaltia dels ulls, talment que arribà a no poder suportar la llum natural, i quan estava també en una profunda crisi espiritual. Les dues darreres estrofes les composà més tard; la penúltima en ocasió d'un enfrontament entre el bisbe i el governador d'Assís i la darrera quan Francesc conegué, pel metge, la proximitat de la seva mort, a la qual ell anomena "germana".

ALTÍSSIM TOTPODERÓS I BON SENYOR, VOSTRES SÓN
LES LLAORS, LA GLÒRIA, L'HONOR I TOTA BENEDICCIÓ.
A VÓS SOL, ALTÍSSIM, SE US ADIUEN
I CAP HOME NO ÉS Digne D'ANOMENAR-VOS.
LLOAT SIGUEU, SENYOR AMB TOTES LES CREATURES
ESPECIALMENT MISSENYOR EL GERMÀ SOL,
EL QUAL ÉS DIA I PER ELL ENS IL·LUMINEU.
I ELL ÉS BELL I RADIANT AMB GRAN ESPLendor,
DE VÓS, ALTÍSSIM, PORTA SIGNIFICACIÓ.
LLOAT SIGUEU, SENYOR MEU,
PER LA GERMANA LLUNA I ELS ESTELS,
EN EL CEL ELS HEU FET CLARS, PRECIOSOS I BELLS.
LLOAT SIGUEU, SENYOR MEU, PEL GERMÀ VENT
I PER L'AIRE, L'ENNUVOLAT I EL SERÈ, I TOT TEMPS,
PEL QUAL A LES VOSTRES CREATURES DONEU
SOSTENIMENT.
LLOAT SIGUEU, SENYOR MEU, PER LA GERMANA AIGUA,
LA QUAL ÉS MOLT ÚTIL I HUMIL I PRECIOSA I CASTA.
LLOAT SIGUEU, SENYOR MEU, PEL GERMÀ FOC,
PEL QUAL ENS IL·LUMINEU DE NIT

I ÉS BELL I JOGANER I ROBUST I FORT.
LLOAT SIGUEU, SENYOR MEU,
PER LA GERMANA NOSTRA MARE TERRA,
LA QUAL ENS SOSTÉ I GOVERNA I PRODUÏX FRUITS
DIVERSOS
AMB FLORS ACOLORIDES I HERBA.
LLOAT SIGUEU, SENYOR, PER AQUELLS QUE PERDONEN
PEL VOSTRE AMOR,
I AGUANTEN MALALTIA I TRIBULACIÓ.
BENaurats ELS QUI LES AGUANTEN EN PAU,
CAR DE VÓS, ALTÍSSIM, SERAN CORONATS.
LLOAT SIGUEU, SENYOR MEU,
PER LA NOSTRA GERMANA LA MORT CORPORAL,
DE QUI CAP HOME VIVENT NO POT ESCAPAR.
AI D'AQUELLS QUE TROBARÀ EN PECATS MORTALS!
BENaurats AQUELLS QUE TROBARÀ
EN LA VOSTRA SANTÍSSIMA VOLUNTAT,
CAR LA MORT SEGONA NO ELS FARÀ MAL.
LLOEU I BENEÏU EL MEU SENYOR,
I DONEU-LI GRÀCIES I SERVIU-LO AMB GRAN HUMILITAT

Un gran pobre: el planeta Tierra

Extracte d'une entrevista de Benjamín Forcano a Leonardo Boff

De una sociedad con mercado a una sociedad de mercado

Sin duda que ha habido gran transformación y concientización en el campo de la ecología. Para entender la sociedad en que vivimos, considero imprescindible analizar y valorar la Gran Transformación que se formó a partir del año 1834. Yo la entiendo como el paso de una sociedad con mercado a una sociedad sólo de mercado, es decir, una sociedad que coloca la economía como único eje estructurador de toda la vida social, sometiendo a ella la política y enviando la ética al limbo. Se trata de un mercado competitivo, en el que cuenta el beneficio individual o corporativo, conseguido por lo general a costa de la devastación de la

naturaleza y de la gestación perversa de las desigualdades sociales. Dicho mercado postula ser libre, y rechaza todo control, incluido el de un Estado, que trata de ordenar el Bien Común con sus leyes.

Entiendo que la Gran Transformación en este campo de la ecología comenzó la Teología de la Liberación, por liberar las opresiones que recubren la sociedad: obreros explotados, afrodescendientes discriminados, indígenas sobrevivientes, patriarcalismo - machismo y, finalmente, el grito de la Tierra, generadora de todas las formas de la vida y explotada en todos sus bienes desde siglos. *La Tierra es la Gran Pobre, crucificada, y que clama por su resurrección*: si la marca registrada de la Teología de la Liberación es la opción por los pobres contra la pobreza y su injusticia, la Tierra debe ser incluida en primer lugar en esta opción. Si no liberamos a la Tierra eliminamos la base real para cualquier otro tipo de liberación. Denunciamos que la misma lógica que explota al trabajador, a las clases y a los países, explota también a la Madre Tierra. Minorías poderosas se enriquecen ilimitadamente, sin ética ni equidad social alguna en el presupuesto de que la Tierra es una especie de baúl con una riqueza inagotable, lo que efectivamente no es.

Y esta gran transformación lo mercantiliza todo, para obtener lucro, de la salud, educación, deporte, artes, religión... Se crea una gran masa de consumidores para obtener ingresos, se trate de bienes materiales o de bienes espirituales. Y hay cosas y sectores que no debieran entrar en el circuito comercial del mercado, tienen gran valor, pero no debieran ser sometidos a precio.

Graves consecuencias

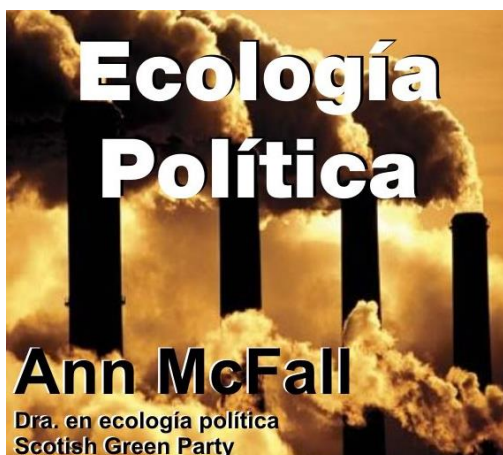
Esta mercantilización global tiene consecuencias ciertamente y muy graves. Señalo tres fundamentales. **Primera:** *escinde la humanidad de arriba abajo*, creando un foso enorme entre pocos ricos y muchos pobres, *se crea una injusticia social espantosa*, con multitudes descartables, consideradas ceros económicos. **Segunda:** su afán explotador y acumulador, sin ninguna consideración social, sanitaria o ética, ejerce una injusticia ecológica tremenda. **Tercera:** actúa a sus anchas un capital especulativo (se calcula en unos 600 billones de dólares), del cual un billón y medio circulan diariamente en busca de ganancias mayores, por cuya razón decaen los capitales productivos, aumenta la precarización de trabajo y se expande más y más la pobreza.

Y esto supone repercusiones o efectos especiales para el planeta Tierra, que tiene unos límites físico-químicos-ecológicos, que no soporta esa depredación y sobrevienen reacciones suyas violentas (terremotos, tsunamis, huracanes, desregulación de los climas...) para mantener su equilibrio y que resultan destructivos de las bases que sustentan la vida. La vida corre peligro y la especie humana pudiera ser extirpada por ella como si fuera una célula cancerígena. La ecoteología hizo crecer la conciencia colectiva de que la Tierra ha

llegado a la frontera de su sostenibilidad. Hemos descubierto que el avance de ese Caos destructivo de la Tierra tiene su origen en la relación agresiva e irresponsable del ser humano... Somos como un meteorito que, desde el interior, amenaza el sistema de vida en la Tierra.

Si seguimos maltratando la Tierra

Podríamos llegar a una extinción masiva. Hace tiempo que biólogos y cosmólogos nos advierten de que nuestra intervención agresiva está quitando a la Tierra su capacidad reguladora y aparece como posible el exterminio de nuestra civilización. La Tierra ha conocido 15 extinciones de grandes proporciones. En los últimos 540 millones de años se ha dado una cada cien millones de años. La última, que ha destruido gran parte de la vida en el mar y en la tierra, ocurrió hace 65 millones de años, cuando fueron exterminados los dinosaurios, después de haber vivido más de cien millones de años en nuestro planeta.

Estamos en la sexta extinción y lo sabemos porque se reducen las especies (se calculan en 250.000 las especies exterminadas), crece la contaminación del agua, del suelo, del aire, se ha

revertido en tres millones de años el proceso evolutivo; no denunciamos lo que está siendo un atentado contra la Vida y contra la Tierra: *biocidio y geocidio*. Se puede y se debe desacelerar esta sexta extinción. Son 13.700 millones de años los que nos separan de nuestros orígenes. Al paradigma del sometimiento y extinción, tiene que suplir el paradigma de la compasión, del cuidado y del respeto. Por tanto, sí que podemos y debemos controlar las ganancias del mercado.

El calentamiento global ¿es ciencia o es ficción?

No voy a llorar como lo han hecho otras personas cuando les ha tocado narrar ante las Naciones Unidas el horror de tifones devastadores, etc. Voy a dar unos datos:

- La temperatura del Pacífico tropical, que estaba por debajo de los 19,2º C, alcanzó en 1998 los 30ºC.
- Los tifones y vientos han incrementado su velocidad de 240 km / h en 1951, a 380 km / h en el 2013.
- La concentración de CO₂ al inicio de la era industrial era de 280 ppm, hoy hemos llegado a 450 ppm.

¡Y los Gobiernos, multinacionales y otras instituciones sin reaccionar! Hay gentes de dinero, gentes de negocios a ultranza, que llegan a coaccionar a científicos para que no digan todo lo que saben. Su razón enloquecida les impide ver los perjuicios de su riqueza acumulada. Y hay Gobiernos y otros dueños del poder que dificultan de mil formas cualquier consenso. Quieren que las cosas sigan igual. Pero la cuestión central está en reconocer que este caos ecológico se debe a nuestro modo de producción, que destruye la naturaleza y alimenta la cultura del consumismo ilimitado. No hay más alternativa que la de cambiar la economía neoliberal, agresiva y competitiva y que establece una guerra de mercado, de todos contra todos. La Tierra no aguanta más, necesita un año y medio para recuperar lo que le arrancamos en uno. El calentamiento global no es sino la fiebre que denuncia que ella está gravemente enferma.

La cuestión del hambre

Y aquí encaja el hecho vergonzosamente mundial del hambre. Gandhi decía con razón: El hambre es un insulto, deshumaniza, destruye el cuerpo, el espíritu y la propia alma. El hambre es la forma más asesina que existe. Y al mismo tiempo, está el consumismo ilimitado de bienes superfluos fomentando el deseo de poseer y consumir, que es ilimitado.

Los santuarios de felicidad ¿?)...

Los santuarios de felicidad con sus ídolos-fetiches dejan vacía el alma, no colman los deseos que, además de pan, necesitan transcendencia, comunicación, belleza, y otros valores que no se compran ni se venden, como son la gratuidad, el desinterés, el amor. Multinacionales y muchos políticos no saben sino espolpear el ansia de consumo para superar la crisis económica, siempre claro a costa del Planeta Tierra y de sus ecosistemas. Como decía en el 68 el presidente Robert Kennedy "El PIB mide todo menos aquello que hace la vida verdaderamente digna de ser vivida". No concordaba con el sistema imperante, tres meses después fue asesinado.

El ciudadano en esta sociedad viene a ser esclavo de la trampa del consumismo.

Podemos reaccionar adoptando un comportamiento anticorriente, antisistema, mediante este **quinteto de errores**: *reducir los objetos de consumo; reutilizar los que ya hemos usado; reparar los que ya se han estropeado; reciclar los productos dándoles otra finalidad; rechazar lo que el marketing nos obliga a consumir*. De esta manera, creamos una nueva relación hacia los bienes, la naturaleza y, sobre todo, hacia las necesidades que son la mayor parte. Nos convertimos en anticultura.

El respeto es el fundamento de la ética y de los derechos humanos.

El respeto permite reconocer al otro como otro, percibir que tiene valor por sí mismo. Ahora, el otro son todos los que surgen ante mí, desde un árbol, un paisaje, un animal a un ser humano cualquiera. *El primer otro* es la naturaleza; no tratar a la naturaleza con respeto es el gran vicio del antropocentrismo, imperante en casi todas las culturas mundiales. Nos hemos creído que todos los seres no tienen sentido sino en cuanto subordinados, para ser utilizados a nuestro antojo. La mayoría de los seres vivos son más viejos que nosotros: águilas (150 millones de años), perros (30 millones)... Nosotros entramos en el escenario de la evolución cuando el 99,98 % de la historia de la Tierra estaba concluida.

La naturaleza no necesitó del ser humano para organizar esa inmensa complejidad y biodiversidad. Debiéramos admitir como lo más correcto sentirnos en comunión con la comunidad de vida anterior. En este sentido, son para meditar las palabras del famoso investigador Edward Wilson: "El ser humano ha transformado el Edén y el Paraíso ocupado en una paraíso perdido. Él viene desempeñando hasta hoy el papel de asesino planetario, preocupado sólo por su propia supervivencia a corto plazo". *El segundo otro* es el ser humano, surgido hace siete millones de años y como sapiens hace cerca de 100.000 años, portador de

una conciencia de dignidad y un fin en sí mismo y merecedor de reverencia y respeto. Esa dignidad impide utilizarlo como medio para la producción, la guerra o la experimentación científica. Culmen de la evolución conocida hasta hoy, la evolución se hará, para el bien o el para mal, con su intervención libre y creadora.

Sin el respeto, se impone el derecho del más fuerte, que sustituye el Derecho por la Fuerza, y pretende reducir al otro en objeto o cosa, destituyéndole de su estatuto humano. La dignidad de la persona es la base de la laicidad -ciudadanía universal- y de la

democracia. De esa dignidad brota un imperativo ético universal, que hace sentirnos unidos y en comunión con todos. Las personas son todas iguales, todas tienen un valor propio irrenunciable, y todas deben ser respetadas en sus derechos y deberes. Por lo que ningún Estado laico puede privilegiar a ninguna de las Confesiones religiosas; su misión es garantizar el pluralismo religioso y de las minorías, siempre que se ajusten a las reglas básicas, comunes, de la convivencia.

Este respeto no es quimera sino utopía.

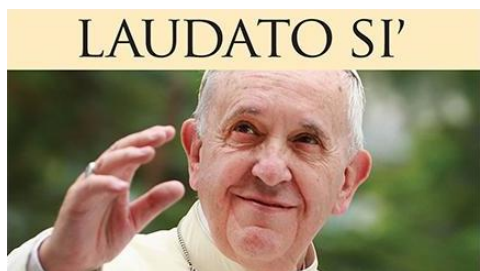
Si todos los seres humanos tienen un valor, lo es por el hecho mismo de existir, ninguno puede ser manipulado, se alza ante nosotros como un misterio que reclama cuidado, responsabilidad y veneración. Immanuel Kant tenía razón cuando decía que el ser humano es un fin en sí mismo y jamás puede ser un medio para cualquier otra cosa. El Budismo enseña a vivir en armonía con todas las cosas y con el Todo; el Hinduismo vive del respeto a todos y de la no violencia; Francisco de Asís daba el dulce nombre de hermanas y hermanos a todas las criaturas, de quienes, por maravilloso y de todos desconocido, adivinaba los secretos, como quien goza ya de la libertad y de la gloria de los hijos de Dios. Es el saber estar con las cosas, conviviendo con ellas, y no estar sobre ellas dominándolas. La falta de ética humanitaria es la causa de la mayor crisis de la historia de la cultura moderna. O vivimos el respeto incondicional a todo ser, o perdemos la base que sustenta el empeño por la dignidad y los derechos humanos. No sólo eso, sin el respeto y la veneración, perdemos la memoria de lo Sagrado y lo Divino, que atraviesan el universo y emergen en la conciencia humana.

Y Dios en el proceso cósmico

Dios está en este proceso. Está dentro y está fuera. Dentro como energía que subyace a todo lo que existe. Fuera porque es anterior a todo lo que existe y es el impulsor inicial de todo cuanto existe. De la nada, no viene nada. ¿Quién hace brotar el big-bang con su energía material e informativa y quién le da el impulso para que ocurriera? Alguien puso a los seres en su existencia y los mantiene. Sobre el Misterio de esta energía pura, nadie puede decir nada, pues está antes que toda materia y que todo espacio-tiempo. Realidad incognoscible, pero que percibimos y sentimos como presente en el Universo y despierta en nosotros el sentimiento de grandeza, respeto y veneración. ¿Quién hizo esa noche cuajada de estrellas? "Es imposible despreciar la aurora del amanecer, permanecer indiferente cuando se abre una flor o no quedarse pasmado ante un recién nacido" (A.J. Hacschel). Espontáneamente decimos: Dios puso todo en marcha. Si Dios no estuviera en el origen de todo, antes de todo, y, en cierto modo, fuera y al mismo tiempo dentro penetrando y sustentando todo, todo volvería a la nada o al vacío cuántico. Todo lo que existe, Dios lo creó con una finalidad.

Ahí estamos nosotros con conciencia para oír su mensaje, captar las historias de los seres de la creación, de su propio proceso y religarlos todos a su Fuente. Creó al ser humano para ser compañero de su bondad y de su amor, para ser visto y conocido desde fuera por alguien diferente a Él, pero semejante. Para la tradición judeo-cristiana existimos para llevar adelante la creación y acabarla, siendo co-creadores, protectores y cuidadores de todo lo que ha sido creado. Mientras ascendemos y no llegamos a mostrar todas nuestras potencialidades escondidas, descubrimos muchas cosas buenas.

La encíclica del Papa Francisco "Laudato si" sobre "el cuidado de la Casa Común"...

Va en la línea de nuestras reflexiones. Lo interesante es notar que, por primera vez, el magisterio pontificio, asumió el nuevo paradigma, dejando para atrás el viejo que es el convencional y todavía dominante. Los términos del nuevo paradigma están todos ahí: *la interdependencia de todos con todos; la íntima conexión del ser humano con la naturaleza; el rescate de la razón sensible y cordial porque la razón científico-técnica es insuficiente para aclarar los problemas ecológicos actuales; la ética del cuidado, de la ternura y de la responsabilidad colectiva; una espiritualidad*

cósmica, que hace que el dolor de la Tierra y de los demás seres sufrientes sea sentido como nuestro dolor; la fe de que Dios es el "soberano amante de la vida, como se dice en el libro de la Sabiduría" (11,26) y que no va a permitir la desaparición de la vida en la Casa Común; el sentido de fiesta y de esperanza, la presencia de la poesía en sus textos como en el final: "Caminemos cantando; que nuestras luchas y nuestra preocupación por este planeta no nos quiten la alegría de la esperanza" (n.244). No se trata de una encíclica "verde", sino que desarrolla una ecología integral que abarca lo ambiental, lo social, lo político, lo cultural, lo cotidiano y la espiritualidad. Yo diría, sin exagerar, que es la Carta Magna de la moderna ecología en el sentido más amplio y profundo.

"Esos monstruos del 13N ¿no habrán sido producidos por el sueño de nuestra razón económica?"

"Habrá que hacer justicia, por supuesto. Pero sin que llamemos justicia al placer de hacer daño"

José Ignacio González Faus, 15 de noviembre de 2015

Cuando el odio se junta con la religión, ésta se corrompe, el odio se potencia y se acaba cumpliendo el sabio refrán latino: "la corrupción de lo óptimo es lo pésimo"

Escribo estas reflexiones sobre todo para mí mismo: por necesidad de serenarme **ante la barbarie del atentado del viernes en París**. Temo que muchos no las acepten. Pediría que intenten reflexionarlas antes de condenarlas.

1.- Hay al menos una cosa en la que todos estaremos de acuerdo: **los autores de semejante salvajada son unos verdaderos monstruos**. Agrava esta constatación el que no se trata de seis o siete monstruos excepcionales sino de decenas o centenas de miles; y sin duda más monstruosos los organizadores que los pobres ejecutores.

2.- Pero no es eso todo lo que cabe decir: porque todos los seres humanos somos capaces de lo peor y de lo mejor: podemos llegar a ser santos pero también podemos llegar a ser monstruos. Y entonces, queda la pregunta: **¿cómo estos**

muchachos han podido llegar a semejantes niveles de inhumanidad? Al intentar comprenderlo me encuentro con los siguientes datos:

3.- El profeta Isaías dejó escrito que "la paz es fruto de la justicia". Parece lógico entonces que **el fruto de un mundo tan injusto como el nuestro y donde las diferencias entre los seres humanos son escalofriantes, haya de ser, necesariamente, la guerra y la violencia**.

4.- Todo ser humano muerto antes de tiempo violentamente, es una tragedia que debe ser llorada. Y no cabe establecer aquí unos muertos de primera clase (que son los nuestros), y otros muertos sin importancia que no merecen ni un día de luto.

5.- Hablando de monstruos, recuerdo un célebre cuadro de Goya: "el sueño de la razón produce monstruos". **Esos monstruos del 13N ¿no habrán sido producidos, en parte al menos, por el sueño de nuestra razón económica?** ¿Por esa razón del máximo beneficio, del mínimo salario, de nuestra monstruosa "reforma" laboral, de las jubilaciones de 3 millones para los banqueros, del saqueo del tercer mundo, del lujo, el despilfarro y la ostentación como motores de la economía, del acaparamiento del petróleo y del armamento cada vez mayor, para defensa de ese todo

desorden?... ¿Son esos en realidad nuestros verdaderos valores, o los otros a los que apelamos para justificarnos? No cabe olvidar que, en la historia, cuando las cosas se han torcido y no se enderezan a tiempo, acaban llevando a situaciones insolubles, o cuya solución sólo puede venir de un cambio radical de rumbo que sólo puede hacerse poco a poco y a largo plazo.

6.- Según la moral cristiana, todo lo que una persona tiene de más, una vez ha cubierto suficiente y dignamente sus necesidades, deja de pertenecerle y pasa a ser de quienes lo necesitan. La propiedad privada no es un derecho absoluto sino un derecho secundario, que sólo vale en la medida en que sirva para realizar "el destino común de los bienes de la tierra", que es el verdadero derecho primario (ver p. e. *Populorum progressio* n. 22). De acuerdo con esto, **muchos emigrantes a quienes rechazamos de mil maneras, no**

vienen a quitarnos lo nuestro sino a recuperar lo que es suyo. ¿No sería entonces más seguro, en vez de cerrar nuestras fronteras, poner fronteras a nuestra avaricia?

7.- Ignacio Ellacuría hablaba con insistencia de "una civilización de la sobriedad compartida" como **única salida para nuestro mundo** (él lo formulaba aún más duramente: una civilización "de la pobreza"). El ensueño de un crecimiento constante de la riqueza está destrozando el planeta: en estos momentos destruimos anualmente casi un 50% más de lo que la tierra puede reponer. Por eso, además de las medidas urgentes que haya que tomar ahora (de investigación y protección) ¿no parece imprescindible encaminarnos a largo plazo hacia esa nueva civilización? No creo que ningún cristiano que se oponga a ese proyecto de Ellacuría pueda merecer con verdad el nombre de cristiano.

8.- Ese "desorden establecido" (E. Mounier) o ese "pecado estructural" de nuestro mundo desarrollado, del que nosotros disfrutamos y que otros padecen ¿no será uno de los progenitores de éstos y otros monstruos? Porque **cuando el odio se junta con la religión, ésta se corrompe, el odio se potencia** y se acaba cumpliendo el sabio refrán latino: "la corrupción de lo óptimo es lo pésimo". Por eso, dado lo infinitamente manipulable que es el nombre de Dios, es necesario recuperar lo que escribió antaño José A. Marina: la ética nace de las religiones, pero luego ésta debe criticar a la madre: para evitar que algo tan valioso como la fidelidad se confunda con algo tan monstruoso como el fanatismo.

9.- Todo esto debería ayudarnos a no reaccionar con odio, para no entrar en aquella espiral de violencia que tanto temía Helder Camara. **Habría que hacer justicia, por supuesto. Pero sin que llamemos justicia al placer de hacer daño:** porque entonces estaríamos poniéndonos al mismo nivel humano que esos monstruos.

10.- Afirman algunos sociólogos que hoy estamos ya, en "la tercera guerra mundial". Sólo que hoy las guerras se hacen de otra manera, para evitarnos bajar a pelear al campo de batalla. Por eso puede ser bueno concluir recordando que la humanidad ha salido de catástrofes y calamidades aún peores que la que nos amenaza hoy. El pueblo judío, tras el desastre del exilio, donde se sintieron abandonados por Dios, pudo regresar, reconstruir el Templo y preservar su monoteísmo. En el siglo pasado, tras la atrocidad del holocausto y la segunda guerra mundial, la humanidad vivió, según muchos economistas, una pequeña edad de oro. No siempre es posible hacerlo todo, pero siempre es posible hacer algo. Y ese algo, por poco que sea, se convierte hoy, para todos nosotros, en una obligación grave.

No som només beneficiaris de la natura, sino sobretot custodis de la Creació

Tret d'un article de Jòrdan Faugier Botifoll, monjo de Solius

ENZO BIANCHI recordava sovint que haurem de parar atenció a l'alimentació,
ja que també forma part del respecte a la natura, doncs:

No podem menystenir que, en l'actualitat, el consum de carn és la primera causa de l'escalfament global del planeta: el 18 % de les emissions globals de gasos d'efecte hivernacle provenen de la ramaderia intensiva, dels transports (cotxe, motos, avions ... etc. produeixen un 13 % de les emissions globals de gasos d'efecte hivernacle). En un any, una vaca produeix exactament les mateixes emissions que un cotxe recorrent 70.000 km. (és a dir, donar una volta i mitja al món!). Més del 50 % de cereals que es produeixen al món són consumits per animals de granja. Cal molta més terra i energia

per produir proteïna animal que no pas per la proteïna d'origen vegetal (es necessiten 7 kg de cereals per produir 1 kg de carn; per produir una poma calen 70 litres d'aigua, per un bistec, més de 500 litres!). Més enllà d'aquestes dades i de moltes altres que es podrien presentar, no puc evitar dirigir la qüestió vers un altre vessant: ¿Heu pogut mirar alguna vegada els ulls dels nostres germans animals que porten a sacrificar als escorxadors? Heu sentit la por, l'angoixa i el dolor en la seva mirada i en els seus crits? I es que, com escrivia Luigi Pirandello (premi Nobel de Literatura el 1934), «si es mira els ulls a un animal, tots els sistemes filosòfics del món s'esfondren». Quan em pregunten perquè sóc vegà intento simplement respondre que he seguit allò que sentia des de petit en el més pregon de! meu ésser i després, sense cap mena d'ironia, simplement responc, amb paraules de George Bernard Shaw, que «els animals són els meus amics, i jo no em menjo pas els meus amics!»,

«Hi ha altres éssers fràgils i indefensos, que molts cops queden a mercè dels interessos econòmics o d'un ús indiscriminat. Em refereixo al conjunt de la creació. Els éssers humans no som mers beneficiaris, sinó custodis de les altres criatures. Per la nostra realitat corpòria, Déu ens ha unit tan estretament al món que ens envolta, que la desertificació del sòl és com una malaltia per a cadascú, i podem lamentar l'extinció d'una espècie com si fos una mutilació. No deixem que al nostre pas quedin signes de destrucció i de mort que afectin la nostra vida i la de les futures generacions. En aquest sentit, faig propi el bell i profètic plany que fa diversos anys van expressar els Bisbes de Filipines: «Una increïble varietat d'insectes vivien en el bosc i estaven ocupats amb tot tipus de tasques. [...] Els ocells volaven per l'aire, les seves plomes brillants i els seus diferents cants afegien color i melodia al verd dels boscos. [...] Déu va voler aquesta terra per a nosaltres, les seves criatures especials, però no perquè poguéssim destruir-la i convertir-la. Després d'una sola nit de pluja, mira cap als rius de marró xocolata de la teva localitat, i recorda que es porten la sang viva de la terra cap al mar. [...] Com van a poder nedar els peixos en clavegueres com el riu Pasig i tants altres rius que hem contaminat? Qui ha convertit el meravellós món marí en cementiris subaquàtics desposseïts de vida i de color?». Petits però forts en l'amor de Déu, com sant Francesc d'Assís, tots els cristians som cridats a cuidar la fragilitat del poble i del món en què vivim". (Evangelii Gaudium 215)

Un exemple d'anar a la perifèria

Un argentí va rescatar 500.000 persones de la pobresa extrema a l'Àfrica...

Candidat al Nobel de la Pau

Mariano Gavira, periodista del Diari Clarín

El Pare Pedro Opeka va arribar a l'Àfrica als 22 anys, després de la seva ordenació.

Va quedar impactat per la quantitat de gent que vivia en les escombraries i va decidir fer alguna cosa.

Ha construït una autèntica ciutat, amb 17 barris, 5 guarderies i 4 escoles.

El sacerdot argentí Pedro Opeka, l'anomenen "Mare Teresa amb pantalons".

Quan tenia 10 anys ajudava el seu pare a aixecar parets en la construcció. Als 14 ja havia llegit la Bíblia. Als 17 va conèixer què era la pobresa dels Mapuches del Sud i els hi va construir una casa perquè es resguardessin del fred. A los 22 va viatjar a Madagascar, un dels països més pobres d'Àfrica, i s'hi instal·là per sempre. Allà va rescatar a més de mig milió de persones que vivien en els abocadors d'escombraries, va crear pobles i col·legis i avui és considerat el "Paleta de Déu". El seu nom és **Pedro Opeka** i aquest any ha estat proposat com a candidat al Premi Nobel de la Pau.

El Pare Pedro rep a Clarín a la casa de Ramos Mejía, on ara hi viu un germà que està malalt i a qui va anar a visitar. La casa sembla un museu: hi ha fotos d'ell a l'Àfrica, llibres, condecoracions... Pedro té ulls celestes i barba blanca, del seu coll penja una creu des de fa 30 anys. Gesticula, somriu i algunes paraules se li patinen com a conseqüència de parlar cinc idiomes.

"Ningú no és profeta a la seva terra", diu una de les seves germanes. A l'Argentina el coneixen molt pocs, però en el món circulen més de 10 llibres sobre la seva obra i el seu

treball; va quedar registrat en 7 documentals, àdhuc un de Jacques Cousteau. També el nomenen *“La Mare Teresa amb pantalons”, “Soldat de Déu”, “El Sant de Madagascar” o “L’Apòstol de les escombraries”*.

Als 22 anys la Congregació de Sant Vicenç de Paül li oferí viatjar a Madagascar, i no en va dubtar. En aquest lloc va conèixer la misèria: *“Quan vaig arribar a Antananarivo, la capital, vaig veure milers i milers de persones que vivien en un dels més grans abocadors d’escombraries del món. Aquella nit no vaig dormir i vaig demanar a Déu que em donés forces per rescatar-los d’aquell lloc”*.

I això va fer. Va tornar a l’Argentina per a ordenar-se de sacerdot a Luján i va marxar al seu lloc en el món amb els humils. Va prendre el seu temps per a guanyar-se la confiança del poble i va utilitzar el futbol per apropar-se a la població i trencar amb l’estigma de ser l’únic home blanc. El 1990, va posar la primera pedra a Akamasoa (que significa *“Els bons amics”* en el idioma malgaix), un lloc per als pobres. Per a quedar-se a viure allà només es necessita treballar, enviar els fills al col·legi i respectar les normes bàsiques de convivència. Akamasoa es va convertir en una gran ciutat, amb 17 barris i 25.000 persones; el 60% menors de 15 anys. Hi ha 5 guarderies, 4 escoles, un liceu per a grans i 4 biblioteques. En total, 10 mil escolaritzats.

Aquest any el Padre Pedro ha estat proposat com a candidat del Nobel de la Pau.

Opeka diu que no s’han de treure les viles, sinó embellir-les,: ***“Les persones que viuen aquí senten aquest lloc com a propi; s’ha de fomentar la idea que les cases són la seva llar i que com boniques proporcionen una manera més digna de viure”***.

1er TALLER BÍBLIC 2014-2015

L'ORACIÓ EN L'ANTIC TESTAMENT

G. Josep Espuny i Crespo

Dissabte 17 d'octubre va tenir lloc la primera de les tres sessions previstes del taller bíblic d'enguany. Seguint la indicació de l'enquesta feta el curs passat, el tema és la relació de la pregària amb les Escriptures, veient de quina manera els textos bíblics inspiren la majoria dels moments d'oració dels cristians. Vam ser 41 els assistents, entre associats (i altres professors) més els Germans, que vam compartir el matí des de les 10 a les 13.30. L'animador va ser el Gmà. José María Pérez, director de l'Institut Sant Pius X i conegut de molts dels assistents, que ens va introduir en el tema, tot combinant senzillesa i proximitat pedagògiques amb la profunditat i domini de la matèria que el caracteritzen. En aquesta primera sessió ens vam centrar en una introducció temàtica i sobretot en la Litúrgia de les Hores (particularment els salms)

Pérez Navarro,
JOSÉ MARÍA

El Gmà. José María ens va ajudar, amb algunes claus interpretatives, a descobrir línies de reflexió per renovar unes pregàries que, de vegades, pel fet de repetir-les tan sovint, ens poden semblar "esgotades"; quan, en

realitat, parteixen de la vida i de la més profunda experiència humana.

Goig, súplica, amargor, esperança, buidor, i tants d'altres sentiments, s'entrellacen, a partir dels escrits bíblics, per enriquir el nostre diàleg amb Déu. Esperem que aquest taller del curs actual ens deixi tan bon records com els anteriors.

Salms per a diversos moments, circumstàncies i situació vital

Et proposem un llistat de salms segons les actituds que hi predominen, tot i que tu pots anar fent la teva selecció, sobretot d'aquelles frases o expressions que per a tu van esdevenint més significatives. Es posen amb la numeració anomenada "hebraica", que és la que apareix a la majoria de bibles. Però atenció, perquè algunes edicions fan servir, a partir del salm 9, la numeració "Vulgata", que es posa entre parèntesi.

- **LLOANÇA:** 8, 19, 33 (32), 65 (64), 76 (75), 81 (80), 104 (103), 105 (104), 107 (106), 119 (118), 135 (134), 136 (135), 148.
- **ACCIÓ DE GRÀCIES:** 40 (39), 41 (40), 66 (65), 107 (106), 116 (114-115), 117 (116), 124 (123), 126 (125), 129 (128), 138 (137).
- **CONFIANÇA, ESPERANÇA:** 3, 4, 9, 10 (9), 16 (15), 23 (22), 27 (26), 31 (30), 34 (33), 36 (35), 39 (38), 46 (45), 56 (55), 62 (61), 63 (62), 71 (70), 85 (84), 91 (90), 103 (102), 108 (107), 121 (120), 123 (122), 125 (124), 131 (130), 138 (137).
- **SÚPLICA:** 5, 6, 7, 12 (11), 13 (12), 17 (16), 22 (21), 26 (25), 28 (27), 35 (34), 38 (37), 39 (38), 42 (41), 43 (42), 54 (53), 56 (55), 59 (58), 64 (63), 70 (69), 73 (72), 79 (78), 80 (79), 86 (85), 88 (87), 90 (89), 102 (101), 109 (108), 120 (119), 126 (125), 137 (136), 140 (139), 141 (140), 142 (141), 143 (142).
- **PERDÓ:** 13 (12), 15 (14), 25 (24), 31 (30), 32 (31), 36 (35), 38 (37), 50 (49), 51 (50), 52 (51), 53 (52), 81 (80), 95 (94), 103 (102), 106 (105), 130 (129).
- **BENEDICCIONS:** 67 (66), 118 (117), 134 (133).

Pregar amb els salms

El llibre dels salms, de la Bíblia, pot ser un mitjà valuós per a la nostra pregària. La seva riquesa és molt gran: són pregàries de lloança, d'acció de gràcies, de penediment, de confiança, de meditació sobre la història... En ells trobem tots els sentiments que et puguis imaginar. Foren escrits per diversos autors, i en diverses circumstàncies del poble d'Israel, segles abans del naixement del Crist. Com els altres jueus, també Jesús mateix va pregar amb els salms, en família, a la sinagoga i al Temple. Per això als evangelis trobem citats de salms posats en boca de Jesús. L'exemple més clar el tenim a la creu: "Déu meu, Déu meu, per què m'heu abandonat?" (del salm 22), o "Pare, a les vostres mans encomano el meu esperit" (del salm 31).

La comunitat cristiana, des dels primers segles, ha fet seves aquestes pregàries dels salms, aplicant a Crist i a l'Església allò que diuen del Rei, del Temple, de l'Aliança, de la Ciutat, etc. L'ordenació dels salms per setmanes, juntament amb altres lectures i pregàries, ha donat lloc a la "Litúrgia de les Hores", que, en diferents moments del dia, resen sacerdots, religiosos i religioses, monjos i monges. També ho fan molts laics, que d'aquesta manera s'uneixen a la pregària "oficial" de tota l'Església.

Per pregar amb un salm, o amb una de les seves parts, podem fer el mateix que proposem per pregar amb l'Evangelí.

1. Sento que sóc en la presència del Pare... (recorda possibles ajudes que hem comentat en escrits anteriors; no oblidis que l'objectiu és demanar la llum i la força de l'Esperit).
2. Vaig llegint reposadament el salm, o el fragment de salm, que he elegit, procurant fer meves les paraules que hi llegeixo i captar l'aspecte més important del seu missatge.
3. Em puc centrar en els versets que més m'interessin o que siguin més significatius per a mi, i d'aquesta manera vaig fent meves les imatges i expressions més boniques que hi trobo. Ho repeteixo pausadament, interioritzant paraules i frases...
4. ...I transformo aquestes frases en pregàries personals, des de l'espontaneïtat del meu cor.
5. Quan es resa un salm, sobretot si es fa en comú, és costum acabar amb el "Glòria al Pare..."

Lectura cristiana dels Salms

Els salms a part de ser la pregària d'Israel (Esd 3, 10-11; Ne 11,17) ben aviat també ho foren per les primeres comunitats cristianes (Ef 5,19; Col 3,16). Alguns salms van servir per explicar en un primer moment la fe en Jesucrist i alhora, en la fe en el Crist ressuscitat provocant la relectura i reinterpretació d'aquest salms.

- Els Evangelis utilitzen els Salms per a il·luminar els relats de la Passió i explicar el sentit de la mort salvadora de Jesús. Així el Sl 8,3 és citat en Mt 21,16; Sl 110,1 és citat en Mt 22,44.
- El llibre dels Fets dels Apòstols fa un ús abundant dels Salms referits a l'Ungit o Messies del Senyor, com també interpreta la Resurrecció de Jesucrist com la victòria sobre la mort. Déu fa seure el Fill a la seva dreta: Ac 2,34 (Sl 110,1); Ac 4,25-26 (Sl 2, 1-2).
- La carta als Hebreus té un gran nombre de citacions als Salms, insistint en la condició de Crist, que ha volgut fer-se solidari dels homes i n'ha esdevingut el salvador. Continuant intercedint pels seus germans i com a únics sacerdots de la nova aliança: He 1,5 (Sl 2,7); He 2,6-8 (Sl 8,5-7).

RECUERDO DEL H. SATURNINO LORENZO "SALOR"

FUE DIRECTOR DEL ESCOLASTICADO DE CAMBRILS, FUNDADOR Y PRIMER DIRECTOR DE LA SALLE REUS

G. Luis Lázaro Plumed

Con mucho afecto para mi tío, el H. Saturnino Lorenzo – SALOR (Pascual Plumed) he publicado, a través de Publicaciones de nuestro “Camp Universitari La Salle”, dos voluminosos tomos de las poesías Salor que heredé en 14 carpetas, antes que el H. Teodoro Malagarriga escribiera su biografía, sumando unas de 915 páginas. Representa una buena cosecha de la muy abundante labor poética de Salor, muy reconocida de todos los que le conocieron y convivieron con él.

A esta publicación le ha precedido un laborioso trabajo. El lector comprobará que en su contenido, se encuentran gavillas de todo tipo: aromáticas, medicinales, incluso patrióticas; apreciará que, debido a un muy abundante material, “después de una cosecha copiosa se ha tenido que trillar la parva, recuperar la mazorca de espigas de rica harina y con cierta dificultad aventarlas y clasificarlas. E incluso se recogen recuerdos y vivencias de la etapa en que Salor estuvo prestando sus servicios en

Marruecos como camillero.

Para los más cercanos, para quienes hemos conocido personalmente al H. Salor hemos valorado y valoramos sus aficiones y cualidades literarias con poesías y poemas evocadores de acontecimientos familiares, comunitarios, litúrgicos, de lugares de nacimiento y recorrido comunitario y de otros diversos temas. Destacan los temas familiares y costumbristas con sabores de terruño y en ocasiones con marcado acento aragonés. De ello tienen buen recuerdo sus sobrinos Luis, Rosa, Joseph Marie, Luisa, Julián, Ernesto, Marisa... muy queridos por el tío Pascual, a quien admiraban. (Pascualico, el fraile, decían algunos del pueblo).

Cabe recordar que mi tío, cuando salió de su pueblo de Fuentes Claras, en edad juvenil para iniciar su recorrido como Hermano de las Escuelas Cristianas, trabajaba en el Ayuntamiento como ayudante de Secretario. Luego en Bujedo profundizó en la lengua y literatura además de prepararse para la docencia. Pronto se le descubrió su vena literaria. En Barcelona inició su carrera universitaria donde debido a un profesor algo anti... tuvo que emigrar a tierras andaluzas. Posteriormente pudo regresar a Barcelona y culminar con éxito su Licenciatura de Filosofía y Letras, sección Románicas.

Fue destinado a Madrid para dirigir la revista “Vida y Luz” y conocí esta publicación siendo alumno en el pueblo. Ciertamente no defraudó a quienes le encomendaron esta función.

Más tarde fue Subdirector en Palma de Mallorca y dirigió la revista “Vínculo”. En su querido Reus, de cuyo Colegio La Salle fue el fundador y primer Director, colaboró con el semanario “REUS” prestando sus conocimientos y buen saber y hacer al Sr. Giró, Director del mismo.

De estos dos voluminosos tomos de publicación de la herencia de Salor he sido el archivero y cosechero. Me he recreado e incluso emocionado leyendo algunas de sus poesías desde mi paz jubilar.

Reproducimos a continuación el soneto de Jordi Romeu dedicado al H. Salor y que figura al inicio del primer tomo del “Recull de poesies”. Seguro que el H. Salor se sentiría contento y emocionado al leerlo.

AL GERMÀ SATURNINO LORENZO "SALOR"

(Pascual Plumed Romero)

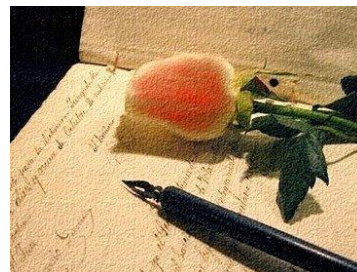
A dalt del Cel floreix brillant estrella,
que malgrat tot, mai més tindrà ponent.
Fill "Lassal-lià", que creix i es descabdella
deixant anar la deu del pensament.

Poeta nat amb dots posats a prova.
De lletra i cor versats en comunió.
Sembrant escrits, (riquesa per la història),
Com riu immens dels més preuats valors.

Al pas dels anys, segueix marcada via.
Els bells versets són flors d'olor divina,
flairant tots ells perfums de gessamí.

Gràcies Germà! Escrita és ta paraula ...
Has eixamplat els convidats a taula.
Volem gaudir tan "generós convit"

Ignasi Romeu
21/06/2015

¡Qué hermoso es el Ampurdán!

H. Saturnino Lorenzo (SALOR)

¡Cuán hermoso es contemplar
la campiña ampurdanesa
con sus campos cultivados
sus montes y sus pinedas
con sus vastos encinares
sus masías y sus huertas,
y allá en levante admirar
el mar azul, siempre en fiestas
con sus ondas plateadas
y sus barcas que navegan
abriendo surcos de nieve
que con la luna rielan
cuando ésta sale a miraras
por entre campos de estrellas!

¡Cuán hermoso es contemplar
las abundantes cosechas
de arrozales encharcados
de trigos que amarillean
de vegas, con sus hortalas,
de olivos, que ya negrean,
de vides que generosas
sus racimos nos enseñan
de maizales que garridos
sus copas al cielo elevan
y hasta los mismos cipreses
que van subiendo cual flechas,
y los campos y caminos
y los linderos bordean
dando una nota simpática
a esta región tan señera
que hace que los paisajistas
de esta comarca se prendan!

¿y qué decir, del empuje
de la tramontana fiera
cuando azota la llanura
como tormenta deshecha
y los pinares se mueven
y los robledales tiemblan?
¡Hermosos amaneceres
los de esta riente tierra
cuando del Golfo de Rosas
el sol, cual áurea patena
se levanta coruscante

RECUILL DE POESIES

SALOR

SATURNINO-LORENZO

1r Director
Col.legi La Salle Reus
-1951-1956-

y con su luz hermosa
la campiña ampurdanesa
como con manto de fiesta
y hermosos atardeceres
cuando el disco va a la
puesta
y tras el altivo monte
del Canigó se recuesta
dejando tras sí el misterio
sumiendo todo en tinieblas ...

Si es hermoso el contemplar
la región ampurdanesa
con las muchas perspectivas
que ofrece Naturaleza,
también es bello admirar
en su capital, Figueras,
el Colegio que los Hijos
de La Salle, allí regentan.
De sus aulas han salido
en los diez lustros que cuenta,
alumnos aventajados
que altos cargos representan
pues brillan en la milicia,
en el Foro, en las Empresas,
en la Iglesia, en el Comercio,
en las Ciencias. y en las Letras.

Cuántos son los ex-alumnos
Que en estos pueblos se encuentran
que educados en los "Fossos"
son de honradez digna prueba
formando hogares cristianos
y de virtud digna muestra
orgullo de sus maestros
y su más bella presea ...

Bien hayas, bella comarca
de la tierra ampurdanesa
con las bellezas sin número
que en tu territorio cuentas,
y bien hayas, ¡oh Colegio!
de la ciudad de Figueras
de los Hijos de La Salle
con éxito te regentan!

Mossèn Ramon Palacín, de Plebà de Montblanc a Capellà de Sant Josep de Cambrils

***"Si arribés a jove repetiria el mateix que he fet a l'escola,
a l'escoltisme, a les sortides botàniques, a les parròquies, etc."***

Informació treta del diari NOVA CONCA, 11 setembre 2015

Mossèn Albert Palacín, en els seus 52 anys de prevere ha exercit a Blancafort i Montblanc, entre altres indrets i els 18 anys últims a més ha estat de Plebà³ de Montblanc. Ha sigut impulsor de la restauració de molts monuments, esglésies i ermites en diversos pobles. Té àmplia experiència de professor en un Col·legi i en un Institut i a més, l'any 1966 fundà l'Agrupament Escolta de la Mercè. L'estima merescuda s'ha manifestat per un reconeixement multitudinari i amb un sopar de comiat de més de 500 persones.

Mossèn, primer de tot, com se sent una vegada la data del seu relleu ha arribat?

Avui 16 de setembre ja és el segon dia que he dormit a la residència Sant Josep de La Salle, prop de Cambrils. Els Germans són molt acollidors, hi ha una finca preciosa, prop del mar, però em trobo fora de Montblanc.

Se sap que vostè tenia gran il·lusió de poder deixar la seva responsabilitat havent viscut les festes grans de la Mare de Déu de la Serra. Creu que se'l tindrà en compte tot i ja no poder ser-hi com a plebà de Montblanc?

Si Déu vol, crec que podré ser present a les properes festes de la Mare de Déu de la Serra, invitat per les autoritats competents.

Com s'ha sentit amb els diferents homenatges que li han fet? El reconforta l'afecte que ha sentit per part dels montblanquins/es i conques/ques?

Agraeixo de tot cor aquestes mostres sinceres d'afecte. Penso que els homenatges rebuts han de ser compartits per tots els montblanquins/es i conques/ques. Sempre dic que tot el que hem pogut fer, ho hem fet entre tots.

³ Des del segle XV el Rector de la Parròquia de Santa Maria de Montblanc rebé el tractament de «plebà». Originàriament es donava als dirigents de parròquies importants medievals.

Avui en dia, amb la crisi global de vocacions, cristians en actiu que participin dels cultes oficials, etc., com valora l'estima i el fet que vostè com a persona hagi transcendit, per dir-ho d'alguna manera, l'aspecte funcional del ministeri?

Abans de ser plebà, fa cinquanta anys, des del col·legi de la Mercè vaig compartir la vida amb molts professors/es i estudiants. He mantingut aquesta amistat ben viva, des de les excursions, acampades, agrupament i l'escola. Tot això ho he viscut amb molta il·lusió.

Què creu que pot fer en aquest món tan secularitzat i de multiculturalisme l'Església per no perdre l'afecte dels fidels i, més encara, les vocacions i, en general, la vida del culte que, potser, no fa pas massa anys estava bastant sobrerrepresentada per l'entorn polític?

El Papa actual ens marca una nova direcció a l'Església i als fidels, ja començada per Joan XXIII, que és compartida i elogiada per tota la comunitat cristiana i persones de bona voluntat.

Si hagués de posar en un sarró el millor de tants anys a la Conca de Barberà, quins elements imprescindibles hi posaria?

Recordo amb nostàlgia els anys de joventut. Vaig arribar aquí a la Conca amb 25 anys. Les pujades a l'Aneto, al Mont Perdut, els treballs i convivències a Senan, els anys viscuts a Blancafort i tots aquests últims anys a Montblanc.

Si ara hagués d'arribar de nou de jove, a la comarca, què repetiria i què no faria?

Repetiria el mateix que he fet a l'escola, a l'escoltisme, a les sortides botàniques, a les parròquies, etc.

Com definiria la Conca de Barberà, com a comarca, com a gent, com a fidels, com a cultura i com creu que se'l recordarà en els diferents aspectes?

De cada poble me n'enduc el millor. Tinc molt bon record de tothom. Són gent inquieta per la cultura, que

estima i defensa el país i la llengua. Espero que se'm recordi com un amic amb qui han compartit projectes i il·lusions. He intentat inculcar sobretot l'afecte i l'amor a la llengua i la natura. A mi m'ho van inculcar els meus pares, que van ser grans mestres i pedagogs.

Com té enfocada la nova etapa? No se sent en certa forma cansat i una mica "fastiguejat"?

La nova etapa que començo Déu dirà com s'anirà desenvolupant. De moment, em trobo en un habitat nou i amb noves persones, però jo crec que, modèstia a part, m'hi adaptaré molt bé.

Finalment, mossèn, un missatge a la comarca i als seus habitants?

Com deia Baden Powel, fundador de l'escoltisme: "Procurem deixar el nostre món una mica millor del que l'hem trobat".

Hablando con el H. Lorenzo Álvarez González

G. Ramon Pascual i Reverter

La redacción de PAX te sugiere una entrevista que, sin duda, será agradecida por los Hermanos. Si estás de acuerdo en ello.

Con sumo gusto, por mi parte.

Para comenzar, ¿podrías informarnos sobre tus orígenes?.

Nací el 7 de setiembre de 1924, en La Carrera de Otero, ayuntamiento de Villaobispo, León. Por tanto, tengo ahora 91 años y en buena forma, gracias a Dios.

Mis padres tuvieron seis hijos, cuatro chicas y dos chicos.

Yo desde jovencito fui monaguillo de la Parroquia, la cual estaba al lado de casa. A mis 14 años pasé a cantar la misa de réquiem que la sabía de memoria. Don Gerardo, el Párroco del pueblo, con frecuencia, decía esta misa y añadía los responsos después de la celebración.

En 1933 murió mi padre a los 49 años. Mi hermano mayor, fue de la quinta que llamaban del biberón, tuvo que ir al ejército, al frente de Toledo. Los demás hermanos eran más pequeños que yo. Mi madre y yo quedábamos para llevar la familia, con las tierras y negocios familiares, tan múltiples y diferentes.

Y el 14 de setiembre de 1939, con un hermano del Colegio de Astorga ingresé en Cambrils pueblo, Casa del Sagrado Corazón, y al cabo de un curso pasé a la Casa San José. Dos meses de postulante. El 8 de setiembre tomé el hábito y seguidamente un año de Noviciado y otro de Escolasticado. En el Escolasticado tuve como profesores a los Hermanos: Amadeo Ángel, Emiliano Andérez, Saturnino Lorenzo (Salor) y Lluís Abel.

Cómo y dónde te estrenarte en la misión de Hermano.

Y en 1943 me estrené en Calaf, comunidad de tres Hermanos. Me correspondió la 1ª clase con 100 chicos a partir de 3 años, entre ellos los Hermanos Farrés y Josep Mestres. Además de la escuela todo el día, tenía otros trabajillos como encargarme de las aves de corral. (Los gitanillos, vecinos nuestros, con cabezas de cerillas echadas al gallinero por encima de la tapia mataron todas las gallinas... un cerdito corrió la misma suerte y esto que estaba separado de ellas. Estando en clase, un día vino el Hermano Director y me dijo: ¿quieres ir a matar al cerdo?, le respondí, no tengo ningún problema y fui enseguida; el Hermano Director se quedó reemplazándome en clase.

Ya desde los comienzos sabemos que se apreciaba tu generosa disponibilidad y tu buen saber hacer. ¿Y a continuación?

En 1944 Santa Coloma de Farners. Comunidad de tres Hermanos, nuevos los tres, Francisco Revenga (Basilio Lucas), Ramón Armengol y yo mismo. Un año muy feliz, tres clases. Los alumnos estaban a la expectativa... Fueron empezando a venir poco a poco... en la 1ª clase 20 alumnos, en la 2ª clase 45 alumnos y en la 3ª clase, la mía, 60 alumnos.

En Calaf me reemplazó un Hermano enfermo. Este mismo Hermano me reemplazó en Santa Coloma, cuando al final de curso fui destinado a Berga.

Seguidamente, Berga 1945-1947. Comunidad de cuatro Hermanos y escuela de cuatro

clases. Yo estaba en edad militar. En la visita que me hizo el Capitán me ordenó "No se mueva del Colegio, no sea que..." Estuve tres años en la segunda clase (alumnos de 12 años). Había competencia con las escuelas nacionales. Cada curso hacía una exposición de dibujos y trabajos escolares, visitada por padres y otra gente de Berga.

¿Y luego?

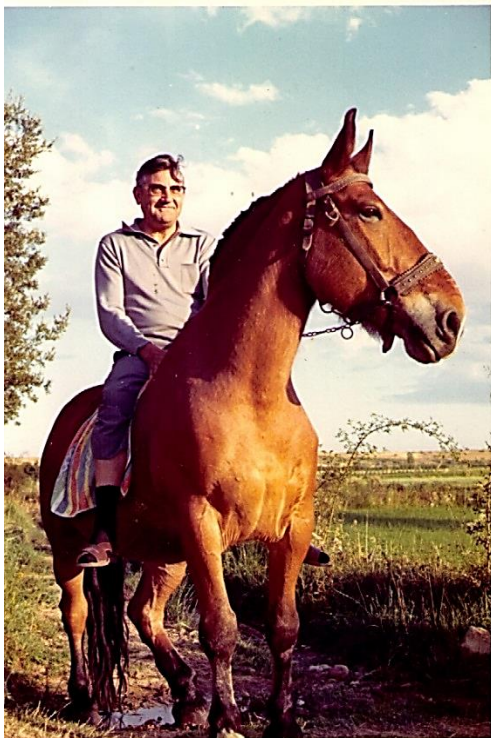
En Josepets 1948-1959. Comunidad formada por 25 Hermanos, tuve a tres directores diferentes. Fui profesor en la 5ª clase, 3º, 4º y 5º bachilleratos, 3º de comercio e inglés a estos finalistas. Llevé diversos equipos de baloncesto. Acompañé algunos equipos de infantil a diversos sitios. Durante este tiempo se hicieron diversas reformas en el centro: 1er piso, escaleras, capilla etc. Principié Inglés, Peritaje Mercantil (Ingreso, cinco cursos y curso conjunto), los exámenes en junio y setiembre sin suspensos.

¿Enhorabuena!

A continuación fui enviado a Reus 1959-1968. En un principio vivimos en el chalet. Di clases de matemáticas y química en 4º bachillerato. La mitad de estos años los alumnos se examinaban en el Instituto. Años de mucha actividad: Internado, obras nuevas, dormitorio, comedor, cocina, habitaciones de los hermanos, obras en el chalet y teatro. Sembré el césped en el jardín, cosa que sigue hasta hoy. Los Hermanos de la comunidad, en unas vacaciones de verano, pintamos todas las clases. Los huertos desaparecieron transformándose en patios, hoy día con césped artificial. La comunidad me nombró prefecto (a base de campana todo el mundo a formar). Pasaba por las clases de primaria realizando pequeños controles a los alumnos en presencia de sus respectivos profesores.

Y luego de Director de Calaf 1969-1970. Por segunda vez en Calaf. La comunidad estaba formada por cinco Hermanos. Entre los cinco Hermanos y dos profesores impartíamos las clases de ingreso, 1º, 2º, 3º y 4º bachilleratos. Los alumnos tenían que examinarse en Manresa. Durante este tiempo pinté el colegio, las clases y las habitaciones de los Hermanos. Al final del 2º año el colegio se juntó con el de las monjas y yo fui destinado a Vielha. En 1971 se cerró el colegio.

Se evidencia que las actividades se multiplicaban progresivamente.

Seguidamente fui trasladado a Vielha de 1971 a 1991. Durante este tiempo tuve tres directores diferentes. Empezamos las clases con las monjas. En el colegio se impartía la E.G.B., Bachillerato y Formación Profesional en las ramas de administrativo y electrónica. Además teníamos el internado y el equipo nacional de esquí. Con una máquina de súper ocho filmé todos los reportajes del colegio, recogidos en un CD de más de tres horas. Los exámenes de Bachillerato los hicimos en Lleida y La Seu d'Urgell. Los sábados y domingos ayudaba en la celebración de la Eucaristía en tres pueblos distintos. Llevaba la administración del colegio, libros de texto, facturas, oficina, actas... etc. Al cumplir los 65 se organizó una gran fiesta en la que fueron invitadas todas las autoridades y maestros de todo el Valle. Durante este tiempo de estancia en Vielha, además de múltiples ocupaciones, mi única diversión fue el esquí.

A tus múltiples actividades ahora añades tus habilidades en taquigrafía, en fotografía, en filmación y en esquí. Todo ello te significaría una completa ocupación y el esquí un buen respiro y un buen y necesario descanso. ¿Y luego?

Estuve en Tarragona de 1991 a 2011. Después de "jubilado" seguí con las clases de inglés y química en 8º de E.G.B. durante 10 años (hasta que se implantó la E.S.O.). A los 75 años me encargué de los jardines, flores, plantas, parterres, bosques del colegio, podas, farmacia, pluviometría y un largo etc. También hice un buen reportaje fotográfico. Ayudé en las misas con los alumnos acompañando al Padre Mario del Santuario de Loreto. Durante todo este tiempo llevé al día mi diario, en inglés, que ocupa 21 blocs en espiral. También llené 15 blocs de fotografías en el que aparece un buen reportaje de todas las actividades que fui haciendo.

Vamos viendo que a lo largo de tu itinerario sucesivamente van apareciendo nuevos servicios e interesantes ocupaciones. ¿Habrá llegado ahora un tiempo de jubilación descansada?

Pues sí, en la SAFA (CAMBRILS) 2012-... Encargado de mantener el jardín y el monumento de San Juan Bautista de La Salle, del pequeño jardín a la entrada de la casa y el camino del antiguo lavadero al cementerio. Este trabajo supone: plantar, regar, cavar, segar césped, podar seto, renovar tierra y plantas, barrer, segar, rastrillar, abonar, quitar hierbas y hojas, sulfatar... De todas estas actividades hago un diario en taquigrafía. Sigo con la fotografía (he pasado de la analógica a la digital). De momento tengo 14 blocs en los que se refleja desde que se arrancaron los árboles hasta el 18 de octubre de 2015. Tengo muy bien detallado, día por día, de 1998 a 2015 la cantidad de agua recogida en el pluviómetro. Mi horario, aparte del horario comunitario es el siguiente: Mañana: Lecturas (siempre tengo un libro en español y otro en inglés) – trabajo – paseo. Tarde: Descanso – paseo – riego.

Tienes tu tiempo muy bien organizado. Muchas gracias, H. Lorenzo por tu testimonio de generoso servicio y dedicación lasaliana. Clases repletas en primera enseñanza, Director, peritaje mercantil, inglés, formación profesional, reportajes fotográficos, deportes, diversas ocupaciones comunitarias, jardines, granja, etc. Y además propiciar celebraciones dominicales en pueblos vecinos. Una vida muy llena y a tus años todavía sigues con la misma trayectoria de servicio y disponibilidad. Muchas gracias por tu testimonio.

90 anys del germà/tiet Isidre (Cambrils, 10.10.2015)

Josep Maria Aloy, nebot del G. Isidre Aloy

Bon dia, Germans:

ahir vam tenir una celebració excel·lent. Els nebots i cosins Aloy us agraïm l'acollida i les facilitats que ens vàreu donar per poder celebrar els 90 anys de l'Isidre.

Esperem que avui sigui també un dia de celebració.

Us adjunto el text que vaig llegir i que és un sincer reconeixement de la família cap a qui va ser -i encara és- tot un referent important.

Esperem que tingueu un bon dia i rebeu una salutació molt cordial!

Josep Maria

Isidre,

Davant d'una data tan important
és obligat celebrar-la com cal;
fer-ne noranta no és del tot habitual
i ho vivim amb una alegria molt gran.

Els veterans de la colla encara recordem
un tiet aleshores anomenat Germà Dionís,
que tan aviat hi era com ja no hi era,
perquè dedicava la vida a les missions,
amb generositat i un gran compromís,
sense escatimar ni desitjos ni raons.

De tant en tant apareixia de passada
però just tornava a marxar content,
talment l'anar i venir d'una onada
que no es deixava agafar ni un moment.

Malgrat les distàncies i la desconexió
vam saber que no era fàcil la teva vida,
i a través de cartes manteníem la relació
i més o menys responíem a la teva crida.

Riscos, guerres, malalties, maldecaps...
anys de lluita, d'esforç i de paciència
van definir una tasca d'enormes atzucacs
que vas superar amb total excel·lència.

Aquests anys a Cambrils t'hem disfrutat
i ens has ensenyat a viure senzillament
assumint allò que el destí ens ha enviat
sense posar-hi obstacles permanentment.

Les moltes virtuts que tant et defineixen
són un mirall on podrem reflectir-nos,
i les qualitats que tant ens sedueixen
conformen el model que ha d'omplir-nos.

T'agraïm molt la pau i l'acollida
amb què sempre ens has rebut
i esperem que avui hagi tingut
una festa d'aniversari reeixida.

Per a molts de nosaltres ets un referent
i mai oblidarem la teva bondat excel·lent.

Moltes felicitats!!

La teva família

Un bonic trimestre ple de colors, d'activitats i d'il·lusió a Cassà de la Selva

G. Ramon Font i Serra

A la Salle Cassà de la Selva, com a tot arreu, estem a les acaballes del primer trimestre. Un trimestre llarg, ple de boniques i variades activitats, ple d'il·lusions i de ganes de treballar pel bé de tots, que començava puntualment el 14 de setembre a les nou del matí i que s'acabarà el dia 22 de desembre al migdia.

Un breu resum de tot el que s'ha fet.

Una setmana dedicada a les reunions amb tots els pares per explicar quins són els valors de la nostra escola, quines activitats hi fem, com estem organitzats, va donar el tret de sortida al nou curs.

Molta assistència i participació.

Classes plenes, gràcies a Déu i a la manera com funciona l'escola. Nouvinguts d'altres països que van arribant a poc a poc i que acollim amb molta cura i dedicació. Són moltes les hores que aquests nens i nenes, nois i noies, reben una atenció particularitzada i individualitzada i ens omple de satisfacció veure com es van integrant i aprenent i com se'ls veu contents i feliços. Quina dedicació més bonica la dels mestres i amb quin entusiasme treballen tots!

Els alumnes de 6è. de Primària van gaudir de tres intensos dies de convivències. Moltes activitats, molt bona relació entre tots, un temps favorable.

Les nombroses fotografies donen fe de l'alegria, harmonia que hi va regnar i de la quantitat de coses que es van fer.

La tradicional diada de la castanyada va posar punt i final al mes d'octubre. Els grans van passar el dia a la Pineda Fosca amb esmorzar i dinar inclòs i un munt de jocs ben programats i amb tot el Professorat dirigint i coordinant les nombroses activitats, fent de cuiners i cuineres i convivint amb una gran cordialitat.

La presència del Director portant els tradicionals panellets va alegrar tothom... La vida està feta de petits detalls... oi?

Els alumnes d'Infantil i Primària ho van celebrar als patis de l'escola. La torradora de castanyes anava a tota marxa gràcies a l'Albert, Josep Maria i Panta. La castanyera explicant contes, cantant i fent passar una estona molt divertida a tots.

Hort-Natura. Una activitat molt bonica, feta al aire lliure, i que posa en contacte els alumnes amb el treball que es realitza al camp, amb els productes agrícoles, amb la manera de plantar-los i tenir cura d'ells...

Obrim l'escola. Cada any hi ha un dia a totes les escoles que en diem: "**jornada de portes obertes.**" Aquí també, però a més hi ha uns quants divendres que els pares

que ho desitgin puguin visitar l'escola en horari escolar, passejar-se per les classes, veure la feina que realitzen els alumnes i mestres, demanar informació...

Això es realitza durant uns cinc-sis divendres entre els mesos de desembre i gener. És el tercer any que es fa i el resultat és positiu.

Jornades d'emprenedoria. Una activitat que posa els alumnes en contacte amb el món empresarial i dels negocis. Diverses persones de diferents empreses expliquen als alumnes a què es dediquen, quines són les seves activitats, problemes amb els que es troben, aspectes positius i negatius de les mateixes... Els alumnes escullen el que més els agrada fent un treball i exposant-lo a tots.

Repintar el monument de La Salle. Amb motiu dels 125 anys de la fundació de l'escola es va fer un original i bonic monument dedicat a La Salle. La idea va ser de la Dharma, professora d'art. Després de deu anys el sol l'havia descolorit un

xic. Una brigada de noies a les ordres de la mestra el van deixar com si fos acabat d'estrenar. Ho van fer molt bé i amb molta rapidesa. Quines artistes tenim!...

Zumba solidari. El zumba és un ball molt mogut, apte per a gent jove i no tant jove que es vulgui mantenir jove i amb ganes de ballar. Unes cent-seixanta persones hi van participar al llarg de dues hores, dirigits per un noi i una noia que ho van saber dinamitzar molt bé.

La finalitat d'aquest acte, a més de passar una estona divertida que es va aconseguir amplament, va ser organitzat per la comissió de pastoral amb la finalitat de recaptar algun calerot per destinar-lo a PROIDE. Més de cinc cents euros va ser el resultat solidari d'aquest divertit acte.

Tothom va quedar molt content i amb ganes de repetir-lo l'any vinent.

Cal felicitar als organitzadors per l'excel·lent dedicació i bon funcionament!

Samarreta PROIDE. S'han venut aproximadament un centenar de samarretes per contribuir també a ajudar a les nostres missions educatives esteses arreu del món lasal·lià.

Se n'han fet uns cinc models, molt bonics per cert. Cadascú ha pogut escollir el que més li ha agradat.

Cap a final de curs es donarà una nova oportunitat per adquirir-la a tots els qui la vulguin.

Són petites activitats que ajuden en l'educació de valors com la solidaritat tant important en el nostre món i en el nostre entorn.

Picalletres. Un concurs molt bonic i interessant que vol afavorir la cultura i ortografia catalanes. Es fa a Girona i intervenen moltes escoles de la comarca. Des de fa alguns anys la Salle Cassà hi participa amb molt bons resultats. Aquest any hem quedat finalistes. Cap el mes de maig participarem a Barcelona a la gran final. L'enhorabona als participants i mestres!

Escola multilingüe en ple funcionament per afavorir l'aprenentatge dels idiomes. Hi participa un bon grup d'alumnes.

El proper estiu estada a Dublín d'un bon grup de nois i noies, l'any anterior van anar a Londres.

S'està preparant una sèrie d'activitats que es faran a Girona dedicades també a millorar el coneixement de l'anglès.

Hi ha més coses... les deixem per una altra vegada!

Durant aquests darrers dies, molta activitat: **decoració nadalenca a tota l'escola.** visita del patge reial, el tió va fent acte de presència, eucaristia a la parròquia per a tots els alumnes de l'E.S.O. celebracions religioses per Infantil i Primària, cantada de nades, premi al guanyador del concurs de

nadales...

Cal recordar que, un any més, hi haurà la tradicional **representació dels Pastorets** els dies 19 i 20 de desembre dirigits admirablement per la mestra Montse Oliveras i ben ajudada per altres mestres. Un bon nombre de nois i noies de l'E.S.O. en són els actors i actrius any rere anys. Fa trenta-vuit anys seguits que es realitza aquesta bonica i entranyable activitat tan tradicional, emotiva i tant de casa nostra. L'enhorabona a tots i felicitacions!

I el darrer dia, abans de marxar, ens felicitarem mútuament el Nadal al pati de l'escola amb presència de tots els alumnes, mestres i pares que vulguin.

Cada alumne/a ha escrit en un estel un desig. Tots ells - sis-cents-setanta cinc - es penjaran a un arbre molt bonic i tots junts, feliços i contents ens direm: Bon Nadal!

Acabem el trimestre i l'acabem bé. Ho aconseguim perquè molta gent hi està implicada i s'esforça per aconseguir-lo.

Vull felicitar i agrair a tot el personal de l'escola la seva dedicació i entusiasme. Tots hi col·laborem! Tenim la gran sort d'estar dirigits, orientats i estimats per un gran Director!

Quan surti aquest PAX ja haurà passat el Nadal. Ens trobarem ja a la meitat del mes de gener. Per a tots i totes que el 2016 sigui molt i molt feliç, amb l'ajuda del bon Déu i la de tots.

I que no ens manqui ni la il·lusió ni les ganes de treballar i ajudar tothom, tinguem l'edat que tinguem, no ens tanquem a nosaltres mateixos...

Cal ser útils, mantenir-nos desperts, vius, àgils i contribuir amb el nostre granet de sorra a que les nostres escoles funcionin bé. Per estar tancadets a les nostres cel·les i no fer res o fer ben poc... val la pena que segueixin les nostres comunitats religioses a les escoles?

Entrevista al G. Carles Giol sobre el Projecte UTOPIA

Has de pregar que el camí sigui llarg, ple d'aventures, ple de coneixences. Viatge a Ítaca: Projecte Utopia.

Us proposo repassar el que estic fent, sobretot perquè en sou part interessada i activa. Qualsevol de les nostres accions a La Salle és possible perquè tots i totes els tenim com nostres i els hi donem suport en la mesura que ens és pròpia. Gràcies, doncs, per ser-hi! Carles.

Núria Farràs i Giol, del Suplement Cultural del Diari de l'Atmetla

Què és el Proyecto Utopía?

És una iniciativa educativa singular per a nois i noies de 18 a 25 anys escollits en els ambients rurals colombians més desafavorits, afectats, en més o menys mesura, per la violència d'aquest país.

Aquests fills de camperols, amb la voluntat de seguir la tradició familiar, ingressen a la facultat d'Agronomia de La Salle on, en un ambient totalment rural, però organitzat com a Campus Universitari, conviuen i es capaciten durant 12 trimestres (4 anys) per a ésser "ciutadans rurals" del seu entorn habitual, actuant com a Enginyers Agrícoles.

Com va sorgir l'oportunitat de treballar a Colòmbia?

Com a membre de la Càtedra Unesco de la Universitat Ramon Llull per part del Campus La Salle Barcelona, vaig conèixer a fons *Utopía*. Varen divulgar el seu projecte i acció, fins que un dia es va escaure la visita del seu Rector i promotor, el Germà Carlos Gómez Restrepo. En Carlos em va dir "et necessitem, tu ets la persona indicada. Sabem que coneixes aquest projecte i et convidem a que, si vols, vinguis a fer una col·laboració". Jo em vaig quedar molt sorprès, m'ho vaig pensar i consultar, per les meves obligacions familiars i professionals, i vaig dir que sí.

Quin és el teu dia a dia al campus?

La meva dedicació és de 24 hores, és a dir, de total disponibilitat. Això es concreta en els àmbits de la docència i l'educació, d'acompanyament als interns, de recolzament, motivació i guia de professors i en la resolució de tot el que convingui. No tinc responsabilitats econòmiques, administratives ni autenticadores civils. És a dir, la responsabilitat final és de la Universitat de La Salle de Bogotá i jo en sóc un dels agents operatius.

Per fer-vos-en una idea més concreta, a les 5 h. sona el despertador i, a quarts de sis, ja estem al front de les tasques agrícoles matinals tres dies a la setmana. Els altres tres, a les classes respectives.

Al camp porto tota la mecanització i tractorització (avui he sumat 1784 h. sobre el John Deere interaccionant amb l'alumne de torn). A classe imparteixo matemàtiques, maquinària agrícola, humanitats i projectes. Regento diverses tutories. Les tardes estan sempre dedicades a les funcions docents i la jornada s'allarga, havent sopat, fins que convingui, és a dir, acomodant-nos al nivell de treball que els estudiants necessitin: parlar amb ells, fer-los classes de repàs, o assistir-los en qualsevol problema o inquietud. A la reunió de profes de cada setmana és obligada la meua "reflexió".

Els tres àpats els complemento amb un extra de pa amb tomàquet i llonganissa i, si cal, alguna cerveseta *light* (al Campus no es permet l'alcohol). I una migdiada generosa, com és costum en terres equatorials.

Tu no coneixies Colòmbia anteriorment. Què t'ha sorprès d'aquesta experiència?

Efectivament, jo no coneixia Colòmbia. En tenia referències per amitats, però sí el més proper: Perú, on dos estius hi vàrem fer una col·laboració amb estudiants d'Enginyeria, a Cuzco i a Urubamba..

El que m'ha sorprès d'aquest projecte, i molt positivament, és la gran complicitat que un professor pot tenir amb els estudiants: res a veure amb el tracte que els nostres estudiants universitaris tenen amb els seus professors. Els alumnes, encara que són batxillers, tenen un nivell acadèmic deficient. El Campus, que és internat, respira oasi de pau, treball i convivència realment corrent.

El país em sona a colonització desordenada. Podria ser molt crític, però ho deixo per un altre dia. Conec les capitals, Bogotá, Medellín, Tunja, Sogamozo, Villavicencio, i els contrastos amb els àmbits rurals que envolten La Salle Utopía. Tots porten la mateixa impressió de "su merced", que els estratifica piramidalment i els confereix una dualitat amo-servidor a les antípodes del nostre caràcter igualitari, dialogant i pactista. Amb tot, és un país de bona gent i pròsper, si aconsegueixen desempallegar-se de la xarxa guerrillera i paramilitar que no acaba de desaparèixer. Si les converses a Cuba arriben a bon port, com és voluntat manifesta de totes les parts, tindrem una Colòmbia emergent, amb una ascensió sorprenent. En aquest objectiu, com diuen ells, "le estamos poniendo el alma".

Explica'ns alguna anècdota que hagis viscut aquest any.

Superant l'ensurt de quedar-me sense documentació al tercer dia d'arribar a Bogotá per una trapelleria d'un taxista, podria explicar moltes anècdotes d'una humanitat tendra i generosa. Com la d'una estudiant a la que vaig ajudar a recuperar l'oïda després d'un procés mèdic totalment descontrolat. El dia "del Padre" (Sant Josep), a l'hora de dinar, la Shirley em va preguntar "¿le puedo hacer un regalito?" i em va presentar una paella valenciana de marisc exquisida, feta per ella mateixa amb el permís de les cuineres, i amb la recepta,

mig d'internet mig de les converses, amb la seva mare adoptiva. El somriure de la Shirley era d'una finesa mai viscuda en els meus anys com a educador. Només em va dir: "es que usted es mi padre aquí".

Com se't presenta l'any que ve?

Ja he passat l'equador de la meua col·laboració en aquest projecte: vaig venir per dos anys i ja n'ha passat més d'un. Diria que va de baixada, ja estic afincat, i això és un gran què. Intentaré consolidar el projecte, tenint molt clar que és dels colombians, i això ens dóna la perspectiva del que hem de fer: cooperar, no suplir ni liderar. Aquí hi manca gent preparada, aquest és el seu punt flac principal. La nostra actuació ha de ser de col·laboració total, però limitada en el temps i sotmesa al seu ritme. Altra cosa seria fer el projecte inviable i condemnar-lo al fracàs. Si algú ha de venir a Colòmbia, des de la perspectiva de trobar quelcom que el complagui profundament, ha de ser en base a incardinar-se en un projecte de solidaritat. Ja he dit que un dels aspectes més coixos, difícils i urgents del *Proyecto Utopía* és trobar persones capacitades que hi vinguin a col·laborar. Això és molt urgent. És una iniciativa modèlica, i si algú ve, encara que sigui per dos mesos, tindrà una experiència que el marcarà en positiu. Ep! Sempre que s'arremangui i estigui a totes.

Què trobes a faltar de Catalunya?

Sens dubte, la família, els amics i els companys de feina. També m'és dur no participar del procés excepcional que el nostre país està duent a terme. Això m'afecta bastant profundament. Els de casa, els amics, els companys, no els supleix ningú. Ni la bonesa palpable dels estudiants d'Utopía. Aquí m'arriba el "som-hi!" de tots els meus, i d'aquells a qui ni tan sols conec, però que sento a prop.

La vida a Colòmbia m'ha evidenciat de manera molt més forta que, com a país, hem d'aportar molt en un model nou de relacions civils. Ens cal ser lliures per a ser el que som, i distanciar-nos de models d'organització ciutadana que mai compartirem perquè atempten directament contra la dignitat de les persones i dels pobles. La nostra actual redefinició col·lectiva llinda amb la redefinició històrica d'una nova humanitat.

El G. Carles Giol fent un examen als seus alumnes - Foto N. Farràs

Els lèmurs ja no dansen

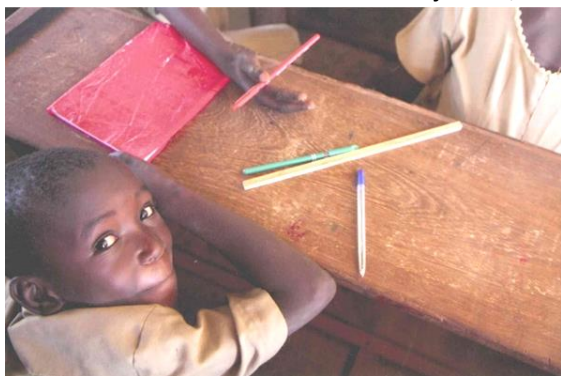
LA MEVA NOVA EXPERIÈNCIA A MADAGASCAR

G. Josep Mestres i Ballús

I no és que estiguin cansats ni mandrosos, ni que els hagi arrabassat la tristesa. S'han convertit en éssers observadors i atents al tarannà de la persona humana.

Perquè és clar, com en molts altres llocs, també a Madagascar pots aprendre molt si ets fidel al procés evolutiu de l'ésser humà. Ho estic experimentant també jo. A les classes que imparteixo de religió i de francès, amb 80 alumnes cada una, he descobert a viure en harmonia sense competició excessiva i a escoltar oferint el millor que un posseeix.

Per això ara ja sé que l'amor de Déu i al proïsme, l'Evangeli i la pregària senzilla són els temes més preuats pels alumnes perquè me'ls han demanat per escrit per a la classe de Religió que els imparteixo. També he après a sobrevalorar la meva vocació quan m'han preguntat: Germà perquè s'ha fet de La Salle?. Els he respost: Perquè em vaig enamorar i segueixo estant-ne de l'educació humana i cristiana del jovent, en especial dels més pobres.

Ara també he après, que del tot descalç es pot anar a classe, que no es necessiten fortunes per adquirir una bona carrera i que impartir un sincer somriure amb qui et creues és millor que desfer-te en mil retòriques.

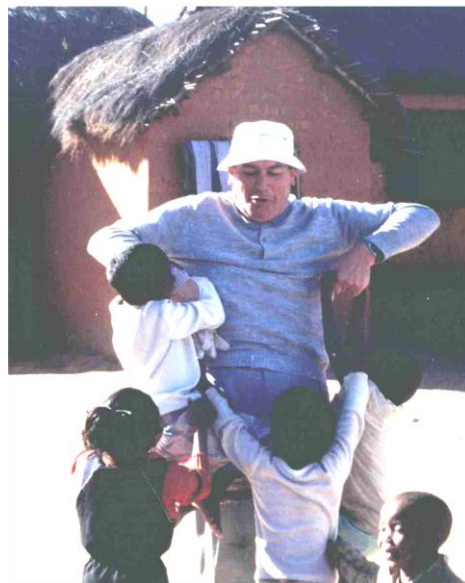
Vaig aprenent que no es fan amistats quan es forcen. Per contra, quan en l'aparent soledat et lliures al servei més senzill, llavors veus florir al teu entorn les esperances més pregones.

I tot això menjant arròs a desdir. Dia sí i dia no. Com que és

blanc i dens no deixa rastre. És lleuger i planifica la digestió. Menges a dojo per una bona nutrició però no pas per gormanderia. La seva nitidesa unifica les ambicions de grans àpats i suavitza el clam de la gana. Benvingut arròs a Madagascar!

I si us voleu distreure de debò, veniu a aquesta terra. Aquí el temps no compta. No valorem una missa perquè hagi durat dues hores i mitja o tres, com la de diumenge passat, sinó perquè us hi heu sentit integrats, cantant a dojo, obrint tot l'ésser i compartint el millor sentit de convivència.

Apa! Ja ho sabeu, us espero en el més preuat marc de nova vida interactiva. I... que els lèmurs segueixin fent la seva.

ON SÓN ELS JOVES ?

G. Cesc Ferré i Pallarès

Missa de 12, diumenge, en una parròquia d'una vila de l'interior. La nau central està mig plena (en realitat només s'omple quan hi ha un enterrament). Entro per la porta del fons, l'altar, lluminós, dóna una sensació de pau i també de festa. Una lleugera olor de ciri encès, inútil però bella imatge damunt l'altar, ens ajuda a entrar en el ritme de la litúrgia.

Joves
i valors
Què mou els
nostres joves?

Del darrera estant veus un mar de cabell blancs, amb algunes clapes d'alopecía i algun ros-roig de perruqueria acabada d'estrenar. Ni ros natural, ni bru compacte, o sigui ni un cap jove.

El mossèn des d'una sagristia que podria assemblar-se a les bambolines d'un teatre apareix sol, no hi ha escolanets, i ell també llueix un escàs cabell blanc; sembla cansat, com si l'acte religiós no fos en ell mateix una celebració. I amb el "aneu-vos-en en pau" desapareix darrer "l'escenari" i no el tornem a veure. Els quatre joves (de joventut acumulada a força d'anys) semblen deixondir-se i esclata una forta remor de converses i de rialles; la tristesa s'acaba quan s'acaba l'Eucaristia. I els joves no hi són. La majoria dels feligresos et diran que s'estan perdent els valors, que són tiges tendres vinclades pel vent i quant malament pinta el futur amb aquesta joventut.

Posats a pensar potser podríem dir que no hi són perquè els hem fet fora. És cert que els convidem a venir i els obrim la porta, però darrera la porta hi ha el mur de la tristesa, de gestos mecànics i repetitius, de discursos farcits de paraules que no poden entendre; els volem però a imatge nostra que no sempre (poques vegades) és la imatge de Déu.

Els joves són per naturalesa transgressors, rebels, creatius i espontanis, oberts i francs (sovint ens sobta la seva franquesa que trobem excessiva). Són també indolents, poc donats a obeir per obeir, a voltes mandrosos, a voltes actius, també egoistes, però sovint generosos. Són joves com nosaltres també un dia ho vam ser encara que amb el pas dels anys potser ho hem oblidat. Són irreverents o ho semblen, però tenen una alegria de viure que potser nosaltres enyorem i per això els critiquem.

Seria fàcil denigrar una generació que, en els millors dels cassos, ens ignora o esmentar una suposada manca de valors entre els joves; sempre és fàcil buscar les culpes en els altres. Però, sense castigar-nos, potser hauríem de començar a buscar en nosaltres mateixos la causa de la seva absència.

Crec profundament que els joves tenen valors admirables, potser exteriorment diferents dels que teníem nosaltres. Hi ha en ells generositat, espontaneïtat, capacitat d'estimar, voluntat de ser lliures i potser el dia en què sapiguem trobar un llenguatge que sigui entenedor per a ells, que sapiguem entendre quins són els seus somnis i les seves il·lusions, el dia en què de veritat confiem en ells donant-los responsabilitats, el dia que derruïm el mur que amaguem darrera la gran porta, potser el dia en què nos els jutgem, el dia en què perdem la por a la seva força, potser, potser serà el dia que marcarà el seu retorn necessari i imprescindible perquè la barca de Pere segueixi navegant. Acabaré amb unes paraules que el Papa Francesc va adreçar als joves: **"Estimats joves, no tingueu por de fer el pas definitiu en la vida. Tingueu fe, el Senyor no us deixarà sols."** (Assís, 4 d'octubre del 2013).

¿Por qué no creer en la juventud?

H. Laurentino Fernández Fernández

UNA EXPERIENCIA EN UN GRUPO DE JÓVENES DE 15 A 18 AÑOS SIGUIENDO UN CURSILLO INTENSIVO DE FRANCÉS DE UN MES EN ANGERS

Guardo un muy buen recuerdo de un excelente grupo de 15 jóvenes que, en julio de 1983, acompañé a Angers para seguir un curso intensivo de francés. ¿Quién no cree en la seriedad y sentido de responsabilidad de los jóvenes?

En los últimos días del cursillo, antes de regresar a La Seu d'Urgell, con el mismo autocar visitamos París. Tuvimos una espléndida mañana turística en la capital francesa: Louvre, Arc de Triomphe, Tour Eiffel, Les Invalides... Todo como previsto, incluso el despido de unos amigos italianos desde la

Gare de Lyon.

Pero un incidente rompió y nubló aquellas previsiones, que puso a prueba el generoso compañerismo de aquellos jóvenes. En un paso de peatones un turismo rozó suavemente a una de las chicas del grupo produciéndole una caída dándose un golpe contra el suelo. Ante tal situación llamé de urgencia a «La Police de Secours», que llegó inmediatamente. Dije al grupo de jóvenes: «Si queréis podéis ir a la Gare de Lyon a despedir a los compañeros italianos; yo me haré cargo de atender a la chica accidentada». Pero, ellos sintiéndose afectados por el incidente decidieron regresar a su «Residencia Jean Jacques Rousseau».

La policía nos condujo a un Hospital cercano y allí estuvimos dos horas. Gracias a Dios no pasó de un breve susto, salvo un pequeño rasguño sin consecuencias.

Mientras tanto a uno del grupo se le ocurrió llamar, desde la Residencia, a un médico de urgencias. ¡Cómo nos iban a encontrar! Por nuestro propio pie la chica accidentada y yo mismo nos volvimos a la Residencia. La sorpresa nos dejó sin aliento. Allí en silencio absoluto nos esperaban los otros 14 jóvenes. La Gare de Lyon, los jóvenes italianos ya no contaban. La chica accidentada estaba en su mente y en su corazón y por qué no en su alma y seguro en la oración de más de uno.

Una anécdota, un tanto graciosa, puso fin a esta agitada y, por momentos intranquila situación. «Le médecin de secours arrive». Pregunta, «où est la jeune fille accidentée ?». «La voilà» le dije. Responde: «Elle n'a

absolument rien. Le médecin de l'hôpital la déjà visitée. Bon, vous devez payer, quand même». Mais, pourquoi ? «Parce que j'ai quitté mon bureau pour venir». Yo no estaba de acuerdo en pagarle ya que no había hecho nada. Con todo, para evitar discusiones en público, le dije: «¿C'est combien?». «Cent francs, Monsieur». Yo de Monsieur tengo bien poco.

Una ocurrencia peregrina pasó por mi mente, de esas que surgen por casualidad. «Voilà, cent francs, Docteur, que je mets sur votre conscience». Los toma y se va. Mira por dónde, al cabo de unos veinte minutos regresa con los cien francos. «Excusez-moi, Mr. Voilà vos cent francs». Nos los devuelve. Curioso ¿verdad?... pero exacto.

La chica accidentada había pesado más que la Gare de Lyon y todos los compañeros italianos. ¿Quién, repito, no cree en la juventud?

Al día siguiente proseguimos nuestras visitas. La primera fue Montmartre. En esta Basílica hay una sección que dice: «Entrez seulement pour prier». Allí entraron los 15, yo nada les había dicho. Vuelvo a insistir: «¿Por qué no creer en la juventud?»

Tal vez sean estas circunstancias y otras semejantes, aunque de diferente estilo y sentido, las que me han llevado durante tiempo a acudir a los célebres cursillos de la Universidad Católica de Angers.

DE EVANGELII GAUDIUM 105 i 107

Un desafío eclesial: Los jóvenes

- La pastoral juvenil, tal como estábamos acostumbrados a desarrollarla, ha sufrido el embate de los cambios sociales. (EG 105)
 - Los jóvenes, en las estructuras habituales, no suelen encontrar respuestas a sus inquietudes, necesidades, problemáticas y heridas. (EG 105)
 - A los adultos nos cuesta escucharlos con paciencia, comprender sus inquietudes o sus reclamos, y aprender a hablarles en el lenguaje que ellos comprenden. (EG 105)
 - Por esa misma razón, las propuestas educativas no producen los frutos esperados. (EG 105)
- La proliferación y crecimiento de asociaciones y movimientos predominantemente juveniles pueden interpretarse como una acción del Espíritu que abre caminos nuevos acordes a sus expectativas y búsquedas de espiritualidad profunda y de un sentido de pertenencia más concreto. (EG 105)
- Se hace necesario, sin embargo, ahondar en la participación de éstos en la pastoral de conjunto de la Iglesia. (EG 105)

Otro desafío eclesial: Las vocaciones

- En muchos lugares escasean las vocaciones al sacerdocio y a la vida consagrada. Frecuentemente esto se debe a la ausencia en las comunidades de un fervor apostólico contagioso, lo cual no entusiasma ni suscita atractivo. (EG 107)
- Donde hay vida, fervor, ganas de llevar a Cristo a los demás, surgen vocaciones genuinas. (EG 107)
- Aun en parroquias donde los sacerdotes son poco entregados y alegres, es la vida fraterna y fervorosa de la comunidad la que despierta el deseo de consagrarse enteramente a Dios y a la evangelización, sobre todo si esa comunidad vive ora insistentemente por las vocaciones y se atreve a proponer a sus jóvenes un camino de especial consagración. (EG 107)

Experiència MUSICAL I CULTURAL

a "La Llar del Pensionista" i "dos Geriàtrics"

G. Santiago Peribáñez Perea

"Estimar a alguna persona és dedicar-li temps" (Jean Claude Sagne)

**"Quan la vida presenti mil raons per plorar,
demostra-li que tens mil i una raons per a somriure."** (B.C.R.)

Explico una senzilla experiència que estic realitzant a *"La Llar del Pensionista"* i en *"dos Geriàtrics"* de la localitat de Santa Coloma de Farners.

Ho relato breument: Quan fa dos anys que vaig venir destinat a Santa Coloma de Farners em vaig proposar fer algun servei educatiu o cultural-pastoral a l'escola, a la parròquia i a la població.

Se'm va ocórrer parlar amb el Sr. President i la Junta de *"La Llar del Pensionista"* on hi ha moltes activitats recreatives, esportives i culturals.

Vaig presentar un pla concret d'actuacions i que tindrien com

Objectius:

- Interessar-se per la cultura, la ciència i l'art en general.
- Gaudir de la bona música, la bellesa i el bon gust estètic.
- Passar un temps d'esbarjo, d'alegria, de relació i amistat.

Metodologia:

- Ens servim de material informàtic.
- Ho projectem en una pantalla gran, des de l'ordinador.
- L'escoltem amb una acústica acceptable.
- Les sessions duren 1 hora aproximadament.

Els invitats són els senyors i senyores de La Llar o dels geriàtrics.

Temes:

- **MUSICALS:** Per exemple concerts, cants socials, folklore...
- **CULTURA:** Ciència, salut, descobriments, tecnologia moderna, natura, ecologia, paisatges, humor, literatura, poesia, informació, fotografia, ciutats, sarsuela, vellesa, pensament i altres que puguin aportar els mateixos del grup...

Tot és voluntari i gratuït.

L'experiència ha agradat bastant i les mateixes persones que venien em van invitar a fer-ho al *"Geriàtric de Sant Salvador d'Horta"* i posteriorment a la Residència *"CA L'OLLER"*, tots dos a Santa Coloma de Farners.

Així doncs vaig un dia al mes a cada un d'aquests centres de 5 a 6 de la tarda.

Llar del Pensionista
SANTA COLOMA DE FARNERS

AMICS DE LA MÚSICA I LA CULTURA

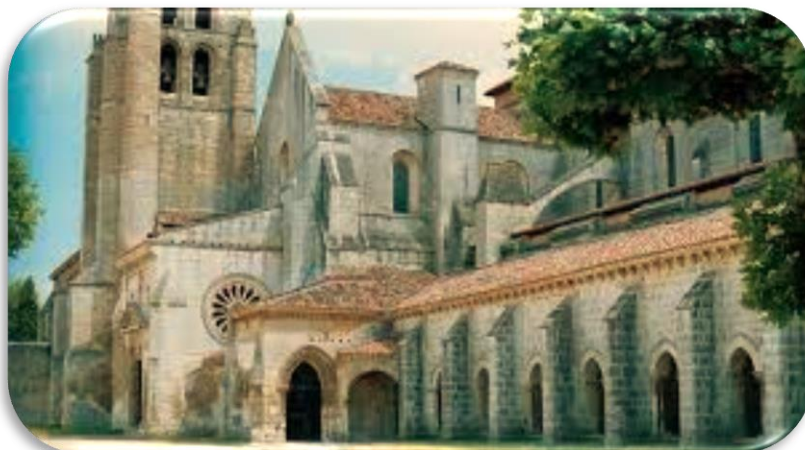
Dia 6 de novembre, divendres 2015

De 5 a 6 de la tarda

Programa de la sessió

Projecció en pantalla gran

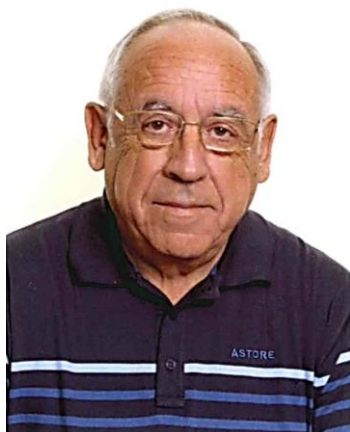
- “Cantaré- cantaràs”. Demanant la PAU al món
- Tardor a Catalunya
- El nou Titànic
- Mort a Pompeia- Realisme de la natura
- Burgos: Monasterio de la Huelgas
- Curiositats: Mans creatives
- “Mon Dieu”, ¡¡¡ què gran ets !!! Salm 8
- Pablo Picasso, pare del Cubisme
- “NAT geo Wild”. Música de vida
- HUMOR: Acudits breus
Ningú esperava tant d’aquesta dona de 80 anys
- CIRC: Un gran espectacle
- Salutacions des de Mèxic
- Cançons de pel·lícules: “Vaya con Dios...”
- André Rieu: Zorba el griego

GERMÀ SENÈN ÁLVAREZ PRIETO: UN EMPORDANÈS I FIGUERENC DE COR

G. Jaume Palom Izquierdo

Pels seus fruits el coneixereu

Com a Germà de les Escoles Cristianes el G. Senén ha estat una baula senzilla, abnegada i eficaç durant més d'un terç dels Fossos, centenària escola: 38 anys. Com bon educador no prevalia la força, sobre la raó, ni el poder sobre el servei. El tarannà auster no amagava l'estimació, el fratern acompanyament, fet de llibertat i germanor. Senén a Figueres has estat un humil i eficient paradigma del Regne de Déu des dels fets, des de la discreció i la confiança.

Senén, fou nat a Magaz de Cepeda el dia de Reis de 1946, al nord de la ciutat d'Astorga, a les austeres terres del altiplà, el seu caràcter l'ha portat sempre al sentit de la moderació, de la constància, de la laboriositat i de l'equanimitat.

El gener de l'any 1958 el trobem aplicat estudiant a La Salle Cambrils, on inicia els estudis de Batxillerat. El contrast de la dolçor del clima mediterrani del

Mare Nostrum, de l'arribada massiva del turisme a la Costa Daurada amb la vivència infantil a la seva llar familiar agrícola, li obren nous horitzons a la comprensió de la nostra realitat.

El juliol de 1962, amb 16 anys, inicia el període de discerniment vocacional al Casal La Salle de Pareras. Allà cursa primer el Postulantat i el dia de Crist Rei, 28 d'octubre de 1962 ingressa a l'Institut com a Germà Novici.

El 21 de juny de 1964, després de fer els estudis inicials dels ETC es consagra a Déu com a Germà de les Escoles Cristianes per la primera Professió temporal.

Durant els cursos 1964-67 estudia la carrera de Mestre a l'Escola Normal de Sant Joan Baptista de La Salle de Vinyols i els Arcs, a tocar de Cambrils, i els revalidarà a la Universitat de Barcelona.

Fa el primer any de pràctiques a l'Escola La Salle de La Pobla de Lillet, a l'alta vall de Lillet, afluent del Llobregat en el Prepirineu Bergadà ple de pinedes frondoses. Una escola de tres unitats de Primària que recull alumnat de la pagesia i de la indústria local, preferentment tèxtil. Pocs mesos abans de morir anà a visitar amb el Sr. Pere Jordi Mas la seva primera escola.

El segon any de pràctiques el condueix a un centre que té més de 1500 alumnes: La Salle Gràcia. Roda el món i torn al Born: Arriba al cor laboriós de la barcelonina vila de Gràcia per fer el segon any de pràctiques a un centre complex que inclou també el Batxillerat nocturn per als joves treballadors, com secció Filial de l'Institut Ausiàs March de Barcelona.

Homenatge de mans de la Sra. Alcaldesa

Finalment arriba a terres gironines al setembre de 1969. La Comunitat educativa de La Salle a Santa Coloma de Farners en aquells moments era un Col·legi Lliure Adoptat, la llavor del primer institut de Batxillerat a la capital de la Comarca de La Selva.

El gener de 1970 s'incorpora als *Fossos de Figueres com a Professor* i hi restarà fins acabar el curs 1971-72, 20 mesos. Possiblement no dirà el que deia el castellà Germà Emilio Cantarino al gironí Lluís de Llobet i Llavari: Què té l'Empordà que tan costa arribar i costa molt més abandonar...?

Mentrestant ha fet la professió perpètua de Germà de les Escoles Cristianes als vint-i-cinc anys a La Salle Bonanova el diumenge 11 de juliol de 1971. Fins ara la seva acció educativa i professoral s'ha centrat a l'educació Primària.

S'implanta la Llei Villar Palasí de 1970 i això implica un canvi metodològic en reestructurar-se aquesta etapa. Inicia doncs l'aplicació a la nova EGB.

Un fet excepcional marca l'inici del curs 1971-72: El gran aiguat. A la nit del diumenge – dilluns, 19- 20 de setembre de 1971 en poc més de 8h. varen caure a Figueres 445 litres per metre quadrat. La Sra. Vicenta Izquierdo, vídua de Lozano, i als braços la seva filla Mª Eugènia Lozano, aleshores de nou mesos, davant del desbordament de la riera de Galligans que havia negat la casa pels quatre costats, passaren la nit agafades al ferro del jardí. Al matí el G. Senén sentí una veu que demanava auxili. Amb el professor de Matemàtiques, Germà Emilio Cantarino, i acompanyat de tres o quatre alumnes interns grans, anaren amb el G. Senén que ja duia un banyador. Es llençà a

la Riera i, vencent la força del corrent que enduia a l'altra costat rescatà a la mare i a la nena. El metge de l'internat, Dr. Roquet, els aplicà a l'infermeria de l'escola, els primers auxilis mèdics després de tanta angoixa, solitud i patiment. Els Prínceps Juan Carlos i Sofia vingueren a l'escola a reconèixer aquest heroic gest de fraternitat i amistat humana i lasal·liana.

A la *Universitat de Girona*, a l'octubre de 1972 inicia els estudis de Llicenciatura en Història superant els dos primers cursos comuns. Les comunicacions ferroviàries no són tan fluïdes i per això es trasllada, amb dolor, al centenari Col·legi de Girona.

De nou un canvi forçat: Torna a l'estimada vila barcelonina de Gràcia per concloure el estudis de Llicenciatura a Barcelona. La seva autoritat i visió pedagògica el condueix a ser alhora el coordinador pedagògic de l'EGB durant aquest trienni. Amb Mn. Pere Font i Verdaguer fou company d'estudis universitaris fins a coronar ambdós el grau de Llicenciat. Al Col·legi La Salle Gràcia culminarà els estudis de *Llicenciatura en Història a la universitat Autònoma de Barcelona*.

La llavor sembrada a Girona provoca, a setembre de 1977, que retorni a aquella escola com a Coordinador de BUP.

A juliol de 1979 es reincorpora ja als Fossos com a professor de Ciències Socials a l'EGB i també serà professor titular a BUP fins a 1997. Des de el curs 1979-80 ha estat Cap d'estudis, primer a BUP, i després a l'ESO des de 1997 fins acabar al curs 2005-06. Seguidament culminà la seva etapa directiva als Fossos: durant 26 anys com a membre de l'equip directiu de l'escola. Durant un trienni fou, a més, director tècnic de BUP. Una etapa vital de 34 anys seguits al servei de l'educació. La davallada de la salut

el portà a seguir només com a professor des de 2006 a 2011, 4 anys i 4 mesos: des del 31 de gener de 2011 inicià el període de jubilació laboral. La missió de Germà no s'esgota a la docència: segueix aportant, amb eficàcia senzilla i amb el seu saber fer tracta que no manqui mai res en les activitats educatives dels Fossos, com a voluntariat permanent, malgrat les limitacions que l'imposa el tractament hospitalari en règim deambulatori de la seva malaltia crònica .

Aquesta actitud positiva es feu especialment visible en la seva col·laboració a les festes jubilar dels 75 anys i també a les del Centenari. Tingué el goig de veure com el seu alumne Jordi Gibert fos el primer director seglar del Centre, essent des d'aleshores eficaç col·laborador, des de la discreció i la silenciosa solidaritat.

Les parets de l'escola estan plenes de detalls del seu enginy i del seu art aplicat a l'educació ambiental. Som el que fem i estimem.

El seu arrelament biogràfic a Figueres és força significatiu per la cronologia: 36 anys i set mesos, més de la meitat de la pròpia vida. A Catalunya des de 1958 a 2015.

El Germà Senén a començaments de juliol de 2015 anà a refer-se amb els seus familiars a la terra nadiua durant l'estiu. Les anades i tornades a l'Hospital no foren tan sols per a la diàlisi. Rebé la unció dels malalts i hi hagué una lleugera milloria. Fins i tot les darreres paraules foren per demanar la comunió per l'endemà.

Acompanyat exemplarment pel seu germà César i per la seva cunyada Ana i per l'estimació de tots els nebots i familiars amb una atenció propera i amistosa, Déu el cridà a la nit del diumenge. A prop dels seus pares Lucas i Benedicta espera la resurrecció a Magaz de Cepeda. Esperava a prop dels seus refer la seva salut. Però amb el poeta creiem que un cop abandonat el patiment i la sofrença, la germana mort l'haurà dut a una major naixença.

El dissabte 20 de juliol de 2013 vaig preguntar a una alumna, que ja ha acabat l'escola fa uns anys, i li demano: Qui és per a tu el G. Senén? Sorpresa em respon: - És la persona que ha enfortit la meua vida. Ha confiat en mi i m'ha ajudat a créixer per dins i per fora.

Saber que col·legues seus, antics alumnes, membres de l'AMPA li oferiren un reconeixement ciutadà a la tardor de 2013 m'ha animat ara a fer, per aquestes ratlles, un elogi sincer i fratern a qui va ser el meu col·laborador callat i silenciós en mots i molt eloqüent en fets en el sexenni 1993-99 amb el vist-i-plau dels Germans, els Hermanus, que amb l'ajut de molts alumnes, mestres, pares i mares, col·laboradors "fan encara avui dels Fossos un centre educatiu cristià de referència a les terres gironines." Dr. Jaume Camprodon, bisbe emèrit de Girona.

Enguany es compliran 50 anys de l'intercanvi d'alumnes dels Fossos amb els de Pringy, a la Savoia francesa del qual en fou l'ànima. Han enviat un cordial condol i record manuscrit: "Tota la Comunitat Educativa del Col·legi La Salle de Pringy s'uneix per compartir la vostra pena. El record de Frère Senén restarà gravat per sempre en la història dels nostres intercanvis amb Figueres, el record d'un home bo, generós, al servei de la Comunitat dels Germans, de la qual n'era un pilar, però alhora igualment lliurat als joves que sempre ha tingut el desig d'acompanyar-los per ajudar-los a construir el millor recorregut vital possible. Amb profunda simpatia en aquesta dolorosa prova. Sincer condol."

EL CREDO DEL SIGLE XXI

Aportació del G. Virgili García López – Text d'Antoni Ballús Sch. P. (www.xtec.cat/~aballus)

Si em preguntes: - En què creus?

CREC que aquest món té un sentit, que aquest univers nostre no és una pura casualitat.

CREC en una «mà» creadora que dóna vida i sentit a totes les coses.

CREC que hem estat creats per a ser feliços i que la nostra felicitat depèn de la nostra llibertat.

CREC que Déu ens ha volgut lliures tot i que la nostra llibertat pot ser un problema.

CREC en Jesús de Natzaret. Amb la seva vida i el seu missatge em fa conèixer qui és el Déu que ell anomena Pare. Humà com nosaltres, viu l'experiència d'un Déu ple de bondat i d'amor. Déu és en ell, Déu és ell.

CREC que Déu mai no ens deixa sols, i en tota la història trobem les seves passes en persones que busquen la veritat.

CREC també, en el Déu de Confuci, de Mahoma, de Moisès, de Buda, d'Abraham, en el Déu dels nostres pares, perquè veig que tots, de diverses maneres, ens parlen de l'Etern.

CREC que entre tots podem fer un món millor, que serà el «regne», el «projecte», la «voluntat» de Déu, on tothom pot viure amb dignitat i felicitat.

CREC que l'Esperit de Déu viu en nosaltres, dins el cor de cada persona i, que sense estalviar-nos en la feina, ens anima a fer créixer un món nou.

CREC que cal la unió i la cooperació de tothom. Per això crec i confio en l'església, amb totes les seves limitacions i defectes, que uneix els nostres treballs i esforços, per ser una força viva i activa en el creixement d'un món més humà.

I la meva fe m'obliga, no em pot deixar indiferent.

PER AIXÒ...

EM COMPROMETO...

A optar per un nou ordre de coses que afavoreixi la felicitat i la llibertat de tothom.

EM COMPROMETO...

A fer créixer un món més just, on no hi hagi lloc per als egoismes voluntaris.

EM COMPROMETO...

Tant com pugui, a defensar els més febles...

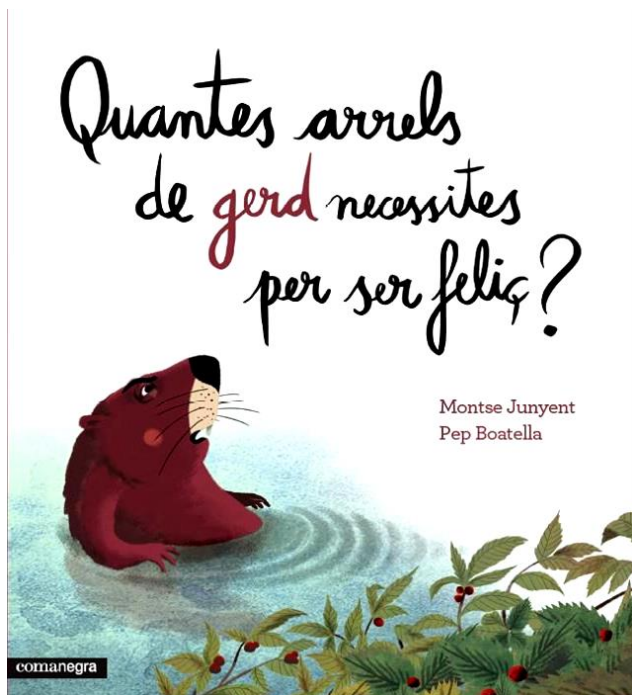
EM COMPROMETO...

A lluitar perquè totes les persones i els pobles siguin respectats sense cap discriminació. Això m'és necessari. I sé que no és només una utopia. D'això, jo en dic: «SER CRISTIÀ», (cosa per a mi molt important!).

CONSELLS PER A SER FELIÇ...

PER A REFLEXIONAR

Aportació del G. Ramon Font i Serra

1. **Primer, acceptació i bona relació amb tu mateix.**

Només quan estàs bé amb tu mateix pots estar bé amb els altres.

2. **Assumir moments i espais de solitud.**

Només quan assumeixes la solitud pots arribar a la relació.

3. **Només es pot donar el que es té.**

Necessites valorar-te per valorar, estimar-te per estimar, respectar-te per respectar, i acceptar-te per acceptar, perquè ningú no pot donar el que no té

4. **La fantasia genera frustració.**

Pretendre que una altra persona ens faci feliços i ompli les nostres expectatives és una fantasia que només sol portar frustracions.

5. **Autonomia.**

Cap relació et brindarà felicitat si tu mateix no la construeixes.

6. **Amor**

T'estima de veritat qui t'accepta tal com ets.

7. **Fe**

Segons i d'acord amb la teva fe anirà la teva vida. Si tens fe res no et serà impossible.

8. **Mentida**

En boca del mentider, àdhuc el que és cert es fa dubtós.

9. **Realitat**

Deixa ja d'enganyar-te. Ets la causa de tu mateix, de la teva tristesa, de la teva necessitat, del teu dolor, del teu fracàs o dels teus èxits, alegries i pau.

10. **Bondat**

No conec cap altre signe de superioritat que la bondat.

**"NINGÚ NO US
PODRÀ PRENDRE
LA JOIA"**

(Jn 16,22)

12. Dolor

Haver sofert un gran dolor ens fa créixer en capacitat de comprendre i valorar els nostres amics.

11. Intel·ligència

La intel·ligència no es mesura per quantes operacions o càlculs puc fer, la intel·ligència es mesura per la creativitat i la imaginació de cada persona; tot altre és memòria.

14. La Vida

En la Vida, tot li arriba a qui és pacient.

15. Present

La Vida, és només un moment, un instant; si no estàs present t'ho perds; l'únic que realment existeix és el present ¿saps d'algú que hagi estat en un altre lloc que no sigui el present?

16. Amistat

Els amics venen i van com les onades en ple huracà, però només els veraders amics resistiran la tempestat...

17. Saviesa

El savi no diu el què sap, i el neci no sap el què diu.

18. Comiat

Mai et vaig recordar, perquè simplement mai et vaig oblidar.

Recorda que el món és millor, perquè en ell hi ha una persona com tu.

PADRES DRONES

Aportación del G. Antonio Domínguez -Cristina Gutiérrez, Santa María de Palautordera

En la granja escuela donde trabajo me entero de las cosas que pasan en las escuelas y parece que ha nacido un nuevo tipo de padres: los padres drones. Me explican los padres que quieren decidir con quién se sienta su hijo en clase; de los que prohíben al profesor que un compañero se acerque a menos de 10 metros de su hija; de los que quieren que el maestro justifique porqué se cayó su pequeño en el patio, o los que deciden qué días deberían poner los deberes para combinarlos con sus extraescolares. Me hablan de los padres que se creen a la criatura antes que al profesor, de los que exigen que en las colonias de dos días se les lave el pelo con jabón y suavizante...

Con tanto padre y madre dron, revoloteando cada minuto del día y controlando hasta el más mínimo detalle, debe resultar difícil ser niño o niña hoy en día, ¿no?

Qué agobio, es como si tuvieran una cámara enfocándolos y obligándolos a hacer y ser siempre correctos. Difícil que los pequeños se equivoquen, el dron está allí para controlar que eso no suceda. Ni un momento de libertad parece su destino.

¿Y cómo debe sentirse el profesos/a? ¿Alguien se lo ha preguntado? Confiemos en nuestros profesores, saben lo que hacen. Y cuidémoslos porque lo necesitan.

Según Mahatma Gandhi

FACTORES QUE DESTRUYEN EL SER HUMANO

Aportació del G. Antonio Domínguez Domínguez

La Política sin principios,
el Placer sin compromiso,
la Riqueza sin trabajo,
la Sabiduría sin carácter,
los Negocios sin moral,
la Ciencia sin humanidad
y la Oración sin caridad.

La vida me ha enseñado que:

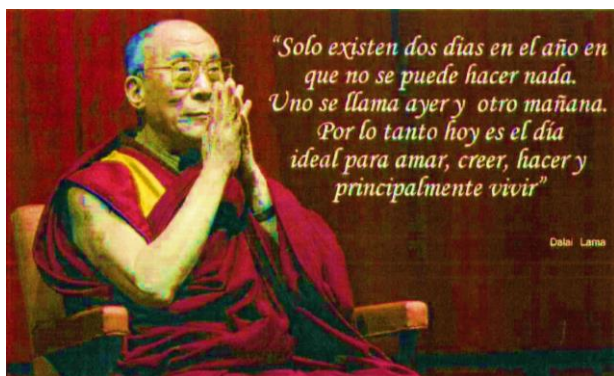
la gente es amable, si yo soy amable;
las personas están tristes, si estoy triste;
todos me quieren, si yo los quiero;
todos son malos, si yo los odio;
hay caras sonrientes, si les sonrío;
hay caras amargas, si estoy amargado;
el mundo está feliz, si yo soy feliz;
la gente es enojona, si yo soy enojón;
las personas son agradecidas, si yo soy agradecido.

La vida me ha enseñado que:

Si sonrío, el espejo me devuelve la sonrisa.
La actitud que tome frente a la vida, es la misma
que la vida tomará ante mí
"El que quiera ser amado, que ame".

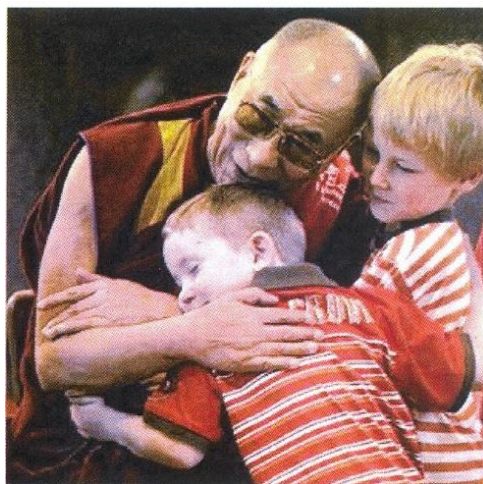
Consejos de Dalai Lama para una vida feliz

Dalai Lama redactó una lista compuesta de los siguientes puntos que, según el maestro, todas las personas deben seguir para vivir en paz y lograr la plenitud y la felicidad.

El ritmo de vida actual cargado de prisas y estrés no nos permite pararnos a pensar en la belleza que nos rodea. Nadie tiene tiempo para sí mismo. De manera que un repaso a estos puntos te vendrá bien para recordar las cosas importantes que son necesarias para ser feliz.

- Ten en cuenta que los grandes amores y las grandes realizaciones conllevan grandes riesgos.
- Cuando pierdas, no pierdas la lección.
- Ten en cuenta que los grandes amores y las grandes realizaciones conllevan grandes riesgos.
- Sigue las tres "R": Respeto por uno mismo, Respeto por los demás y Responsabilidad por todas tus acciones.
- Recuerda que no conseguir lo que quieres es a veces un maravilloso golpe de suerte.
- No permitas que una pequeña disputa dañe una gran amistad.
- Cuando te des cuenta de que has cometido un error, toma medidas inmediatas para corregirlo.
- Pasa algún tiempo solo, todos los días.
- Abre tus brazos al cambio, pero no abandones tus valores.
- Recuerda que el silencio es a veces la mejor respuesta.
- Vive una vida buena y honorable. Después, cuando seas mayor y mires atrás, serás capaz de disfrutarla por segunda vez.
- Una atmósfera amorosa en tu casa es el cimiento para tu vida.
- Ante desacuerdos con tus seres queridos, preocúpate únicamente por la situación actual. No traigas de vuelta el pasado.
- Comparte tu conocimiento. Es una forma de alcanzar la inmortalidad.
- Se amable con la tierra.
- Una vez al año, visita algún lugar donde nunca hayas estado antes.
- Recuerda que la mejor relación es aquella en la que el amor por cada uno excede la necesidad por el otro.
- Juzga tu éxito por lo que tuviste que renunciar para obtenerlo.

DINS TEU: ESPAI DE CREIXEMENT PERSONAL

Fomentar la cultura de l'agraïment

Dins teu hi ha la clau que obre totes les portes, la resposta a totes les preguntes.
Dins teu hi és tot: la felicitat és intrínseca i només has de connectar-hi

Roser Farràs i Prat, especialitzada en Recursos Humans

Us pregunteu mai si sou prou agraïts a la vida?

Cada dia quan ens llevem som capaços d'agrair tot el que tenim? Agraïm la primera inspiració del dia, el primer pas, el primer mos de menjar a la boca, el primer bon dia, la primera mirada, el primer pensament,...? Agraïm les petites coses que configuren la nostra vida? O ens centrem ja de bon matí amb la queixa?

Tenim tants motius pels quals estar agraïts. La vida en si és un regal que cada dia ens pot despertar aquest sentiment. Només cal obrir els ulls perquè el cor hi vagi al darrera, només cal prestar atenció i presència per sentir agraïment.

És tot un repte aprendre a valorar el que tenim i viure en l'aquí i l'ara. Si ens focalitzem amb el que no tenim no deixem espai per l'agraïment, però sí que deixem la porta oberta a l'enveja, la ràbia i

altres emocions que caldrà gestionar si apareixen.

Està a les nostres mans fomentar la cultura de l'agraïment, expressar-lo, sentir-lo, compartir-lo i deixar-lo fluir. És fàcil fer-ho i té uns efectes immediats i positius.

És important prestar atenció a la vida i viure-la. Ensenyar als nostres fills a ésser agraïts portant-ho a la pràctica amb el nostre exemple és un gran llegat per a ells, i una bona petjada per deixar en aquest món.

Us imagineu conviure amb un entorn on l'agraïment sincer es respirés en tot moment? I és que sentir-nos valorats i valorar és bàsic per promoure energies sanes amb nosaltres i els altres.

“Tot el nostre malestar per allò que no tenim procedeix de la nostra manca de gratitud pel que tenim” (Daniel Defoe).

Una frase

Ningú pot saber per tu.
Ningú pot créixer per tu.
Ningú pot fer per tu allò mateix que tu has de fer.
L'existència no admet representants.

J. Bucay

Si no vols emmalaltir...

Felipe de Urca

... Parla dels teus sentiments

Emocions i sentiments que romanen amagats, reprimits acaben en malalties com: gastritis, úlcera, dolors lumbars, dolor en la columna. Amb el temps, la repressió dels sentiments pot degenerar fins a càncer. Llavors, anem a sincerar, confidenciar, compartir la nostra intimitat, els nostres “secrets”, els nostres errors!... El diàleg, el parlar, la paraula, és un poderós remei i una excel·lent teràpia!

... Pren decisions

La persona indecisa roman en dubte, en la ansietat, en l'angoixa. La indecisió acumula problemes, preocupacions, agressions. La història humana és feta de decisions. Per decidir es precisa saber renunciar, saber perdre avantatges i valors per guanyar-ne d'altres. Les persones indecises són víctimes de dolències nervioses, gàstriques i problemes de la pell.

... Busca solucions.

Les persones negatives no aconsegueixen solucions i augmenten els problemes. Prefereixen la lamentació, la murmuració, el pessimisme. Millor és encendre un llumí que lamentar la foscor. Una abella és petita, però produeix el més dolç que existeix. Som el que pensem. El pensament negatiu genera energia negativa que es transforma en malaltia.

... No visquis d'aparences

Qui amaga la realitat fingeix, fa posats, vol donar sempre la impressió d'estar bé, vol mostrar-se perfecte, bonàs, etc., està acumulant tones de pes... Una estàtua de bronze amb peus de fang. Res pitjor per a la salut que viure d'aparences i façanes. Són persones amb molt vernís i poques arrels. El seu destí és la farmàcia, l'hospital i el dolor.

... Accepta't

El refús de si mateix, l'absència d'autoestima, fa que ens tornem aliens a nosaltres mateixos. Ser un mateix és el nucli d'una vida saludable. Els que no s'accepten a ells mateixos són envejosos, imitadors, competitius, destructius. Acceptar-se, acceptar ser acceptat, acceptar les crítiques és saviesa, bon sentit i teràpia..

... Confia

Qui no confia no es comunica, no s'obre, no es relaciona, no crea relacions estables i profundes, no sap fer amistats verdaderes. Sense confiança no hi ha possibilitat de relació. La desconfiança és falta de fe amb si mateix, amb els altres i amb Déu.

... No visquis sempre trist.

El bon humor, el riure, l'alegria, recuperen la salut i procuren llarga vida. La persona alegre té el do d'alegrar la gent d'on viu. “El bon humor ens salva de les mans del metge”. L'alegria és salut i teràpia.

GRANDES CIENTÍFICOS CONFIESAN SU FE

G. Antonio Domínguez Domínguez

Johannes Kepler 1571-1630, uno de los mayores astrónomos:

“Dios es grande, grande es su poder, infinita su sabiduría. Alábenle, cielos y tierra, sol luna y estrellas con su propio lenguaje. ¡Mi Señor y mi Creador! La magnificencia de tus obras quisiera yo anunciarla a los hombres en la medida en que mi limitada inteligencia puede comprenderla”

Copérnico (1473- 1543), fundador de la mundovisión moderna:

“Quién vive en íntimo contacto con el orden más consumado y la sabiduría divina, no se sentirá estimulado a las aspiraciones más sublimes? ¿Quién no adorará al Arquitecto de todas estas cosas?”

Newton (1643- 1727) fundador de la física teórica clásica:

“Lo que sabemos es una gota, lo que ignoramos un inmenso océano. La admirable disposición y armonía del universo, no ha podido sino salir del plan de un Ser omnisciente y omnipotente”

Linneo (1707- 1778) fundador de la botánica sistemática:

“He visto pasar de cerca al Dios eterno, infinito, omnisciente y omnipotente y me he postrado de hinojos en adoración”

Volta (1745- 1827), descubrió las nociones básicas de la electricidad:

“Yo confieso la fe santa, apostólica, católica y romana. Doy gracias a Dios que me ha concedido esta fe, en la que tengo el firme propósito de vivir y de morir”

Ampère (1775- 1836), descubrió la ley fundamental de la corriente eléctrica:

“Grande es Dios, y nuestra ciencia una nonada!”

Cauchy (1789- 1857) insigne matemático:

“Soy cristiano, o sea, creo en la divinidad de Cristo, como todos los grandes astrónomos, todos los grandes matemáticos del pasado”

Gauss (1777- 1855), uno de los más grandes matemáticos y científicos alemanes:

“Cuando suene nuestra última hora, será grande e inefable nuestro gozo al ver a quien en todo nuestro quehacer sólo hemos podido vislumbrar”

Liebig (1803- 1873), célebre químico:

“La grandeza e infinita sabiduría del Creador la reconocerá realmente sólo el que se esfuerce por extraer sus ideas del gran libro que llamamos la naturaleza”

Robert Mayer (1814- 1878), científico naturalista (Ley de la Conservación de la Energía)

“Acabo mi vida con una convicción que brota de lo más hondo de mi corazón: la verdadera ciencia y la verdadera filosofía no pueden ser otra cosa que una propedéutica de la religión cristiana”

Secchi (1803- 1895), célebre astrónomo:

“De contemplar el cielo a Dios hay un trecho corto”

Edison (1847- 1931) , el inventor más fecundo, 1200 patentes:

... Mi máximo respeto y mi máxima admiración a todos los ingenieros, especialmente al mayor de todos ellos: Dios"

Schleich (1859- 1922), célebre cirujano:

"Me hice creyente a mi manera por el microscopio y la observación de la naturaleza, y quiero, en cuanto está a mi alcance, contribuir a la plena concordia entre la ciencia y la religión"

Marconi (1874- 1937), inventor de la telegrafía sin hilos, Premio Nobel 1909:

"Lo declaro con orgullo: soy creyente. Creo en el poder de la oración, y creo, no solo como católico, sino también como científico"

Millikan (1868- 1953), gran físico americano, Premio Nobel 1923:

"Puedo de mi parte aseverar con toda decisión que la negación de la fe carece de toda base científica. A mi juicio jamás se encontrará una verdadera contradicción entre la fe y la ciencia"

Eddington (1882- 1946) Célebre astrónomo inglés:

"Ninguno de los inventores del ateísmo fue naturalista. Todos ellos fueron filósofos muy mediocres"

Albert Einstein (1879- 1955), fundador de la física contemporánea (teoría de la relatividad y premio Nobel 1921):

"Todo aquel que está seriamente comprometido con el cultivo de la ciencia, llega a convencerse de que en todas las leyes del universo está manifiesto un espíritu infinitamente superior al hombre, y ante el cual, nosotros con nuestros poderes debemos sentirnos humildes"

Plank (1858- 1947), fundador de la física cuántica, premio Nobel 1918:

"Nada pues nos lo impide, y el impulso de nuestro conocimiento lo exige...relacionar mutuamente el orden del universo y el Dios de la religión. Dios está para el creyente en el principio de sus discursos, para el físico, en el término de los mismos"

Schrödinger (1887- 1961), creador de la mecánica ondulatoria, premio Nobel 1933:

"La obra maestra más fina es la hecha por Dios, según los principios de la mecánica cuántica..."

Hathaway, padre del Cerebro electrónico.

"La moderna física me enseña que la naturaleza no es capaz de ordenarse a si misma. El universo supone una enorme masa de orden. Por eso requiere una "Causa Primera" grande, que no está sometida a la segunda ley de la transformación de la energía y que por lo mismo, es Sobrenatural"

Wernher Von Braun (1912- 1977), constructor alemán- americano de los cohetes espaciales:

"Por encima de todo está la gloria de Dios, que creó el gran universo, que el hombre y la ciencia van escudriñando e investigando día tras día en profunda adoración"

Charles Townes (Compartió el premio Nobel de física 1964 por descubrir los principios del láser):

"Como religioso, siento la presencia e intervención de un ser Creador que va más allá de mi mismo, pero que siempre está cercano... la inteligencia tuvo algo que ver con la creación de las leyes del universo"

Allan Sandage (1926) Astrónomo profesional, calculó la velocidad con la que se expande el universo y la edad del mismo por la observación de estrellas distantes:

"Era casi un ateo prácticamente en la niñez. La ciencia fue la que me llevó a la conclusión de que el mundo es mucho más complejo de lo que podemos explicar. El misterio de la existencia sólo puedo explicármelo mediante lo Sobrenatural"

LAS HOJAS NO SE CAEN, SE SUELTAN

Aportación del G. Antonio Domínguez - José María TORO, extraído del libro "La Sabiduría de vivir"

Las hojas no caen, se sueltan... Siempre me ha parecido espectacular la caída de una hoja. Ahora, sin embargo, me doy cuenta que ninguna hoja "se cae" sino que llegado el escenario del otoño inicia la danza maravillosa del soltarse.

Cada hoja que se suelta es una invitación a nuestra predisposición al desprendimiento. Las hojas no caen, se desprenden en un gesto supremo de generosidad y profundo de sabiduría: la hoja que no se aferra a la rama y se lanza al vacío del aire sabe del latido profundo de una vida que está siempre en movimiento y en actitud de renovación.

La hoja que se suelta comprende y acepta que el espacio vacío dejado por ella es la matriz generosa que albergará el brote de una nueva hoja. La coreografía de las hojas soltándose y abandonándose a la sinfonía del viento traza un indecible canto de libertad y supone una interpelación constante y contundente para todos y cada uno de los árboles humanos que somos nosotros.

Cada hoja al aire que me está susurrando al oído del alma ¡suéltate!, ¡entrégate!, ¡abandónate! y ¡confía! Cada hoja que se desata queda unida invisible y sutilmente a la brisa de su propia entrega y libertad. Con este gesto la hoja realiza su más impresionante movimiento de creatividad ya que con él está gestando el irrumpir de una próxima primavera.

Reconozco y confieso públicamente, ante este público de hojas moviéndose al compás del aire de la mañana, que soy un árbol al que le cuesta soltar muchas de sus hojas. Tengo miedo ante la incertidumbre del nuevo brote. Me siento tan cómodo y seguro con estas hojas predecibles, con estos hábitos perennes, con estas conductas fijadas, con estos pensamientos arraigados, con este entorno ya conocido...

Quiero, en este tiempo, sumarme a esa sabiduría, generosidad y belleza de las hojas que "se dejan caer". Quiero lanzarme a este abismo otoñal que me sumerge en un auténtico espacio de fe, confianza, esplendor y donación.

Sé que cuando soy yo quien se suelta, desde su propia consciencia y libertad, el desprenderse de la rama es mucho menos doloroso y más hermoso. Solo las hojas que se resisten, que niegan lo obvio, tendrán que ser arrancadas por un viento mucho más agresivo e impetuoso y caerán al suelo por el peso de su propio dolor.

Las hojas no caen, se sueltan.

CRONOLOGIA DE LES CIRCULARS DEL TEMPS DEL G. GUILLAUME DE JÉSUS DEL 1822 AL 1830

*Seminari SIEL, Roma
Dades tretes dels Arxius de la Casa Generalícia*

Nº	DATA	ASSUMPTE(S) TRACTAT(S)
1	2 desembre 1822, París	Circular del T. H. F. Guillaume de Jésus. Es demana els noms dels Germans que estan a la propera conscripció: noms, edat i vots dels Germans
1 bis	2 desembre 1822, París	Carta circular administrativa sobre el tema de l'elecció del G. Superior Explicació sobre diversos punts de regularitat Comunicacions sobre disposicions dels Capítols de 1816 i de 1822
2	4 gener 1823, París	Carta circular. Invitació a pregar amb exactitud les oracions pels difunts. Quan el G. Superior sàpiga la mort d'un Germà enviarà una circular impresa a totes les cases. Indicacions per al temps de rendició
3	8 febrer 1823, París	Carta circular. Efectes dels Germans finats en les cases pobres. "Vales" per a la sotana. Oracions per als benefactors
4	22 març 1823, París	Carta circular. Disposicions de pregàries per als Germans difunts Reglaments per a les festes laborals i sobre els treballs en vacances Disposicions per a la renovació de vots
5	7 maig 1823, París	Carta circular. Es motiva la brevetat de les respostes del G. Superior Correspondència de dos mesos. Que els GG. Directors no admetin pràctiques noves ni en la comunitat ni a l'escola. Es recomana l'observança de la Regla
6	11 juny, 1823	Carta circular. Per als Germans nascuts el 1801, nou avís perquè s'enviïn les dades requerides
7	14 juliol, 1823	Carta circular. Enviament de la llista d'Aspirants a Vots. Algunes observacions. - Quatre raons per les quals alguns no s'han inscrit. Manera i motius de confeccionar la llista; data del Recés; a qui s'han d'enviar les notes. Altres disposicions - Oracions pels tres Germans que va a missions a Caïena - Nou avís per evitar tota ostentació en els premis. Advertència sobre els impresos. Llista de llibres per a la biblioteca de la comunitat
8	20 setembre 1823, París	Carta circular. Observacions preses dels Informes dels GG. Visitadors Agraïment de les felicitacions de cap d'any. Comunicacions sobre la visita realitzada pel Papa a la Casa principal dels Germans a Roma
9	18 març 1824, París	Carta Circular - Decisió sobre l'ús del diner sobrant de l'estufa; temps per a recitar les últimes desenes de rosari els dies de mitja festa; arribada dels tres Germans a Caïena. Detalls - El Ministre sol·licita Germans per a l'illa de Borbó, tres Germans per a la Martinica i Guadalupe. Oferiment de Germans professors - Avís relatiu als monitors en les classes - Cura que cal tenir de les circulars per a conservar-les - Atenció per a la selecció de Postulants i per a l'admissió a vots

10	18 març 1824	Carta circular. Observacions: evitar el viatjar el diumenge, acusar recepció d'una circular, etc.
11	11 maig 1824, París	Carta circular. Desig expressat perquè els GG. Directors no s'apartin de la llista de llibres proposada per a la biblioteca d'una comunitat
12	5 juliol 1824, París	Carta circular. Enviament de la llista d'aspirants a Vots. Disposicions que han de mostrar els aspirants. Rellegir per aquest motiu la circular anterior n. 7. Les vacances es donaran arreu del 13 setembre al 13 octubre. El recés anual començarà el 13 de setembre matí i s'acabarà el 30 per la tarda.
15	14 gener 1825, París	Carta circular. ▪ Paraules i exercicis d'acció de gràcies per l'any secular de l'aprovació de les Regles pel Sant Pare. Guia de Germans. Nombroses emissions de vots ▪ Recomanació de l'ànima del G. Avit ▪ Observacions sobre les peticions ▪ Innovació: impressió de privilegis; la llista; les procures tindran un dipòsit ▪ Agraïments
16	13 febrer 1825, París	Carta circular. ▪ Manera de nomenar les classes; la petita ha de ser la primera classe, etc. ▪ Renovació del permís de tenir la Missa i la Reserva a les cases, excepte en els noviciats. S'ha de demanar una altra vegada ▪ Dos permisos especials són concedits relativament al reglament diari
17	31 març 1825, París	Carta circular. ▪ Reserva en la recepció d'estrangers; observar sobre el particular la Regla de Govern i també sobre d'altres punts; observacions als GG. Directors sobre la superfluitat de les dispenses ▪ Es prega als GG. Directors de fer conèixer els abusos durant el temps de les grans vacances ▪ Època de la petició de la renovació de Vots de tres anys; sentiments motivats que s'han d'expressar sobre aquest punt
18	11 maig 1825, París	Carta circular. ▪ Queixes arribades sobre el canvi de Germans ▪ Elogis sobre el bon acolliment dels Germans viatjant amb obediència ▪ Avis als Germans quan viatgen sobre les molèsties que han d'evitar i de l'edificació que han de donar arreu amb paraules i amb actes
19	30 juny 1825, París	Carta circular. ▪ Anunci de la llista aspirants a Vots ▪ Les vacances són restablertes pel mes de setembre ▪ Els Germans havent renovat els vots n'han de donar coneixement al G. Superior en la propera carta ▪ Reglament de l'estudi del catecisme per certs Germans del temporal ▪ Es renova la prohibició de retenir els nens Notes als GG. Directors sobre la condició d'enviament dels Postulants

20	5 agost 1825, París	Carta circular. Fixació dels dies de recés. Avís: manera de fer els viatges en general i exhortació per fer bé el recés
21	2 setembre 1825, París	Carta circular. Manera de conduir-se en comunitat respecte dels Germans que venen del Noviciat
24	24 octubre, París	Carta circular. ▪ Recomanació de l'ànima del G. Numérien, mort fa poc ▪ Anunci de la nova edició de la vida del Sr. De La Salle, en dos volums in -12, amb un resum històric, ús que es pot fer de certs exemplars ▪ Petició de l'estat civil dels Germans nascuts el 1805
25	31 març 1826, París	Carta circular. ▪ Recomanació a les pregàries: els 5 Germans enviats a l'illa Bourbon per petició de S.E. Mgr. El Ministre ▪ Informació a tenir en compte sobre la salut dels Postulants ▪ Recomanació de l'ànima de la mare del G. 2n Assistent morta als 87 anys
26	28 abril 1826, París	Carta circular. ▪ Reflexió sobre la brevetat de la vida ▪ Reclamació de l'enviament dels extrets de fórmules de vots triennals
26 a	1826	Circular. Reimpressió el 1826 de les observacions del G. Agathon, Superior General, sobre les Repeticions públiques al final de l'any escolar en les diferents cases de l'Institut
28	11 juliol 1826, París	Carta circular. ▪ Enviament de la llista dels Aspirants a Vots; reflexió sobre el mèrit dels Aspirants i la importància dels Vots ▪ Repeticions d'avísos útils i que s'han de conservar sobre el nom dels Aspirants, el lloc on pronunciaran els Vots; els diversos centres de recés de les cases on cap Germà té Vots a fer; la discreció en els viatges ▪ Observacions ja fetes pel G. Guillaume de Jésus sobre el retenir escolars, l'ostentació en la distribució de premis ▪ Ordre de les pregàries pels Germans difunts, etc. etc.
31	17 gener 1827, París	Carta circular. Prec reiterat de servir-se de tinta ben negra i de prendre les justes precaucions per no viatjar el diumenge
32	30 gener, 1827, París	Carta circular. ▪ Recomanació de l'ànima de la germana del T.H.F. Gerbaud, benefactora del nostre Institut i també la del G. Hilarion de Jésus ▪ Es deixa llibertat als GG. Directors per les pregàries demanades quan no són determinades ▪ Les peticions adreçades al Procurador han de ser a part de la data
34	9maig 1827, París	Carta circular. ▪ Recomanacions, de les quals una sobre l'hàbit ▪ Joiosa arribada el 5 d'octubre de 1826 dels 5 Germans enviats a l'illa Bourbon; edificants detalls del viatge
35	18 maig 1827,	Carta circular. Dues observacions per la renovació dels aspirants als Vots
36	3 juliol 1827, París	Carta circular. ▪ Enviament de la llista dels Aspirants a Vots ▪ Recomanacions per la lectura de la carta del G. Agathon, sobre l'admissió a Vots

		▪ Data de l'obertura del Recés
37	23 juliol 1827, París	Carta circular. Suplement de la llista dels Aspirants a Vots
38	6 setembre 1827, París	Carta circular. Nou avís per la tinta negra i una més forta escriptura
39	6 novembre 1827, París	Carta circular. ▪ Es demana als GG. Directors de no retardar l'execució de les obediències ▪ Avís sobre la caritat en les paraules; la lectura pública de les circulars; el que s'ha de pensar quan certes respostes són retardades ▪ Acció de gràcies per un favor obtingut de la Sma. Verge Maria en una de les cases de l'Institut ▪ Apareixerà una nova edició de la Guia de les Escoles
40	30 novembre 1827	Carta circular. ▪ Prudència recomanada per les cartes donades a passants ▪ Verdaders objectes dels estudis d'un Germà; sobretot ha de sobresortir
42	28 febrer 1828, París	Carta circular. ▪ Època en que s'han de demanar de renovar els vots triennals ▪ A petició del Papa i del Rei, 4 Germans han estat enviats a Roma; es demanen pregàries per a ells i per als altres
42 a	9 abril 1828, París	Carta circular. ▪ Després d'una espera, reunió de tres membres designats pel Capítol i enviament del treball. Divisió de la Guia de les Escoles en tres parts; bases de les correccions aportades: obligació de la Guia
45	6 juliol 1828, París	Carta circular. Indicació del dia d'obertura del Recés
46	21 octubre 1828, París	Carta circular. Es prega als GG. Directors de fer conèixer el nombre d'escolars
48	18 febrer 1829	Carta circular. Petició d'informacions per l'exempció per al servei militar
50	30 març 1829, París	Carta circular. ▪ Avís sobre certs oblits sobre la simplicitat que demana el nostre estil d'ensenyament ▪ Recomanació pel viatge de dos Germans esperant a Nantes per anar a l'illa Bourbon ▪ Acolliment que cal fer dels Srs. Inspectors i altres membres dels comitès cantonals
51	6 maig 1829, París	Carta circular. Avís a certs Directors sobre la importància de la pobresa religiosa
52	30 juny 1829, París	Carta Circular Avís a certs Directors sobre la importància de la pobresa religiosa ▪ Recomanació de l'ànima del Sr. Brette, cirurgià a Lyon, afiliat ▪ Diversos Aspirants particulars a Vots triennals ▪ Data de l'obertura del Recés ▪ Correcció i impressió d'una nova edició del llibre "Devoirs d'un Chrétien"
54	30 Octubre 1829	Carta circular. ▪ Reflexió sobre el nombre de difunts, l'extensió de l'Institut ▪ Avís sobre la dolcesa de la Guia de les Escoles

55	9 gener 1830, París	Carta circular. Petició d'informació pel quadre d'exempció a presentar a S.E. el Ministre d'Assumptes Eclesiàstics
56	3 febrer 1830, París	Carta circular. Seriós examen de conducta dels postulants
58	26 abril 1830, París	Carta circular. ▪ Recomanacions per a la renovació de Vots; les condicions necessàries per l'admissió dels Postulants ▪ Indicació de la font de les informacions sobre els inferiors ▪ Avís sobre els deutes i la lectura de l'Antic Testament ▪ Recomanació del doble projecte sobre l'enviament de 4 Germans a Roma i 4 a l'illa Bourbon
59	10 juny 1830, París	Carta circular dels GG. Éloi i Anaclet ▪ Data del Recés a París ▪ Recomanació de la lectura de la Circular sobre els Aspirants a Vots, pel G. Agathon
59a	10 juny 1830, París	Carta circular dels GG. Éloi i Anaclet Convocació del Capítol General pel dijous 2 de setembre amb la llista dels GG. eklegibles

LA COMUNITAT LASAL-LIANA AVUI (Documents II Capítol Districte, pàg. 39)

1. La vivència comunitària de la fe i la missió no és privativa de la vida consagrada sinó una exigència evangèlica i eclesial per a tot creient cristià. La Salle és avui un espai humà i religiós d'inestimable valor per als qui busquen integrar la seva vida en un relat comú que doni sentit a la seva existència. Per a un Lasal-lià, la comunitat és un imperatiu imprescindible per respondre a la crida de Déu, perquè hi hagi carisma, missió i esperit i no només organització i eficàcia. Encara que la comunitat existeix per a la missió, el nostre estil fratern de vida és sempre un element essencial.
2. Les noves formes de comunió viscudes entre Germans i Seglars ens van permetent afermar i aprofundir millor en la identitat específica de cadascun d'ells i créixer en la consciència de saber-nos tots cridats a viure la Missió Lasal-liana "junts i per associació", des d'una rica pluralitat d'opcions vocacionals.
- 3- En aquest moment crucial de la nostra història som conscients que en la capacitat de viure i recrear la comunitat ens estem jugant la nostra identitat vocacional, la nostra consciència ministerial i el futur de la Missió Lasal-liana. Per això, volem respondre als signes dels temps i ser fidels a les invitacions de l'Esperit emanades del centre de l'Institut.
4. Els Capítols, Assemblees i la Regla ens conviden insistentment a obrir camins i posar el millor vi jove de la nostra vida fraterna en odres nous.

RECORDEM,

5. "que la participació dels Seglars és reconeguda com principi i com a fet... Que hem de seguir promovent grups que reflexionin sobre la seva identitat per a la missió lasal-liana i desenvolupin formes d'Associació".

ALTRES LECTURES POSSIBLES... LINKS D'INTERÈS...

El Papa Francisco y el Año de la Misericordia

<https://www.youtube.com/watch?v=cjCmwLBNhAY>

Fronteras contra los pobres... (Mons. Santiago Agrelo)

http://youtu.be/ozwp_7j6BdI

Regla de los Hermanos de las Escuelas Cristianas 2015

http://www.lasalle.org/wp-content/uploads/2015/10/Regla_2015.pdf

Butlla Papa Francesc sobre el Jubileu de la Misericòrdia

http://www.bisbatsantfeliu.cat/uploads/recursos/contingut/2594/ca/20150411_Butlla_d_indicci_MISERICORDIAE_VULTUS.pdf

P. Jesús Díaz, Superior General i Pare sinodal: Sínode de la família: Balanç i reptes (vídeo)

http://original.livestream.com/claretcattv/video?clipId=pla_2c0e8afb-3829-4547-bfc3-5194dd51122c&utm_source=lslibrary&utm_medium=ui-thumb

Conclusiones del Sínodo sobre la familia en 7 puntos

<http://www.romereports.com/2015/10/26/conclusiones-del-sinodo-de-la-familia-en-7-puntos>

Entrevista a Juan José Omella, arquebisbe electe de Barcelona (vídeo)

<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/signes-dels-temps/juan-jose-omella-nou-arquebisbe-de-barcelona/video/5564511/>

Vídeo biográfico de la vida del H. Manuel Olivé

https://www.youtube.com/watch?v=rl6R9_3JTk4

Gna. Anna Boj, priora de les Carmelites Descalces de Mataró. Interessant conferència "Teresa de Jesús: l'atracció d'una mirada"

<http://bit.ly/1l7aaNM>

Interessant informació de cada un dels Germans Sants, Beats i Venerables de l'Institut

http://www.lasalle.cat/wp-content/uploads/2014/10/santita_lasalliana_es.pdf

H. Santiago Rodríguez Mancini. *En los inicios del Instituto: Nyel, Roland, Démia, Barré, Sra. Maillefer*

<http://www.lasalleweb.org.ar/jdownloads/Otros%20Documentos/Nyel.pdf>

Nicolau Barré, Conseller de Sant Joan Bta. De La Salle

<http://www.biografiasyvidas.com/especial/educacion/barre.htm>

Entrevista de Benjamín Forcano a Leonardo Boff sobre ecologia

<http://www.redescristianas.net/entrevista-a-leonardo-boffbenjamin-forcano-teologo/>

Projecte Fratelli al Líban – La Salle i Maristes (vídeo)

<https://www.youtube.com/watch?v=CRVvgiEw6B4>

<https://www.youtube.com/watch?v=NHbKbgYj5c>

Justo Lacunza (Pare Blanc, molt coneixedor de l'Islam): "L'islam no et permet que matis el teu veí"

<http://www.catalunyareligio.cat/ca/articles/justo-lacunza-islam-no-et-permet-matis-teu-vei>

Film 18+1 Películas de cine y TV sobre Papas

<http://videos.religionenlibertad.com/video/pxeCfaTfoN/Refugiados-caridad-y-prudencia>

PTT pedagògics i catequístics

www.xtec.cat/~aballus

Vida en el Campus de UTOPIA en el Campus La Salle de Colombia

<https://www.youtube.com/watch?v=uJYnaEBN90>

Trailer informativo de UTOPIA La Salle Colòmbia

<https://www.youtube.com/watch?v=w7ToO8vLg08>

Podeu trobar més informació sobre UTOPIA La Salle

https://www.google.es/?gfe_rd=cr&ei=rTkWVpzHCNCp8wf-lzwBg&gws_rd=ssl#q=proyecto+utopia+la+salle

Un nen de 3 anys "prodigiós"

<http://www.todo-mail.com/video.aspx?emailid=4737&memberid=182637>

Càlculs matemàtics ràpids

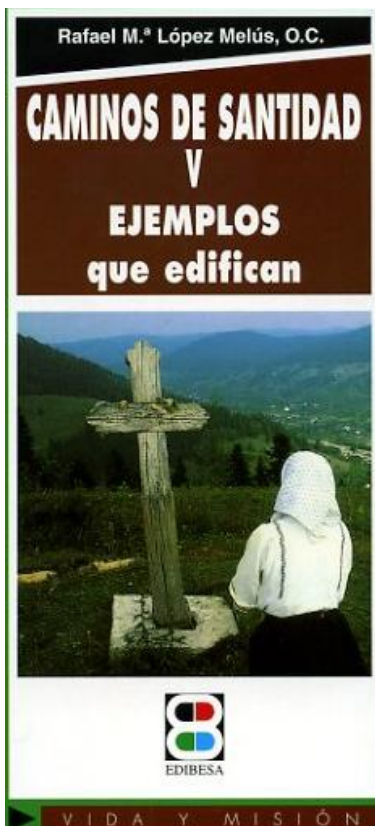
<https://www.youtube.com/watch?v=MYUcsqx5Bh4>

NOTAS SOBRE MIS LECTURAS

G. José Antonio Panero Andrés

Es de agradecer al H. José Antonio Panero el que nos ofrezca textos interesantes de sus lecturas, que comparte con todos nosotros

1. Rafael M^a. López Melús. O.C. Ejemplos que edifican. Editorial Edibesa

El ángel de Bombay.

Estando de vacaciones en Bombay, el joven periodista Jaume Sanllorente, conoce el orfanato Karina, que va a cerrar sus puertas, con sus 40 niños a punto de volver a los prostíbulos de la ciudad. Decide entonces hacerse cargo del orfanato, una decisión que cambia su vida.

Su incansable labor, lo ha llevado a fundar la ONG “Sonrisas de Bombay”, que hoy en día da educación y posibilidades de futuro a más de 2.700 niños.

Una decisión definida.

Para muchas personas la decisión de Carles Sánchez de ingresar en el monasterio cisterciense de Solius, después de tantos años trabajando en el ámbito de los medios de comunicación, ha sido una gran sorpresa. Los que le conocen más profundamente, sin embargo, saben que finalmente ha podido hacer realidad un anhelo que germinó hace muchos años en su corazón, y que ha logrado ahora, que las condiciones personales se lo han permitido.

Es difícil entender tu decisión, en nuestra sociedad actual, ¿te has sentido incomprendido?

Sí, porque no se entiende fácilmente dejarlo todo, y del todo. Nos da miedo perder seguridades, y optar por la vida monástica, supone una vida de compartir con los hermanos la oración, el silencio y el trabajo. Es ponerse en manos del Padre. Si Dios llama, no nos puede dejar por el camino.

A lo largo de tu vida, has pasado por diferentes estados de vida, tienes una hija, ¿cómo termina este proceso en la vida religiosa?

Hace años que mi hija conocía mis intenciones de ingresar en Solius, y está muy contenta de ello. Cuando Dios llama es difícil obviarlo.

¿No resulta paradójico, que después de trabajar en la Delegación de Medios, optes ahora por la calma de Solius?

Siempre he sido amante de la calma y de la tranquilidad. Lo que pasa es que cuando Dios invita a seguirle de esta forma, es porque me dará los medios para llegar a buen término.

FE y deporte. Javier Clemente, entonces entrenador de la Selección Española de Fútbol, y ex entrenador del Atlético de Bilbao.

Cuándo rezas, ¿qué le pides a Dios?

Generalmente no le pido nada. Le doy gracias y deseo siempre cosas para los otros. A mí, las cosas me van bien, y estoy satisfecho con lo que tengo. Pido más bien, para que se acaben los problemas sociales: las guerras, el paro, la violencia, cosas que no deberían de existir.

EL SEÑOR me las dio, Él me las quitó

Amparo Buchón, una madre que perdió en el atentado a Marta y Nuria, sus dos hijastras, ofreció un conmovedor testimonio de fe en Dios, y perdón de los autores de los atentados: *El Señor me las dio, y el Señor me las quitó. Hay que aceptar su voluntad.* Siento una gran impotencia, ya que no puedo entender que un ser humano sea capaz de llegar a estos extremos. Sin embargo, la fe cristiana ha sido el sostén de mi vida, y ahora me da las fuerzas necesarias para aceptar la situación con resignación y, perdonar a los que han causado tanto daño y sufrimiento. Les perdono de todo corazón, y pido a Dios toque sus corazones.

Jugadores de fútbol ejemplares.

Llama la atención cómo algunos jugadores de los grandes equipos, al salir al campo se santiguan, o besan la medalla que cuelga de su pecho, o señalan al cielo cuando marcan un gol. Esos gestos nos hacen pensar que no todos los jugadores se mueven por dinero. Entre estos ejemplos edificantes, se cuenta **Gabriel Batistta**, jugador argentino, que asegura: *“Para mí Jesús es un ejemplo a seguir, aún en los momentos difíciles de la vida. Rezo tres veces al día, y antes de entrar en el campo, para que no me pase nada, y después, en los momentos importantes, para agradecer a Dios con la oración.*

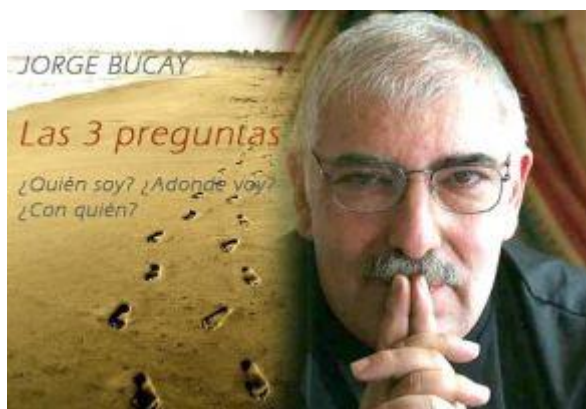
Javier Zanutti, del Inter del Milán, parece realmente enamorado de Dios. *“Quisiera enseñar a los jóvenes la belleza de creer en Dios”.*

El ingeniero Kanu, en lo mejor de su carrera deportiva, tuvo una anomalía cardíaca, en la que su vida y su carrera corrían peligro. Una operación le salvó la vida: *“Soy cristiano, católico practicante. En los momentos de dolor, he sentido la fuerza de los que rezaban por mí. Creo en la fuerza de la oración, no para que suceda un milagro, sino para saber aceptar la voluntad de Dios.*

Kovacic, ex jugador croata de la Real Sociedad, decidió dejar el fútbol, para dedicarse más a Dios junto con su esposa. *“Dios está en el primer puesto, y el segundo es el de la familia”.* En el Brescia ganaba mucho dinero, pero no era feliz. Ahora he encontrado una felicidad mayor que la que me dio el fútbol.

El argentino **Abel Baldo**, explica así: *Cuando estaba en el Udinese, iba yo solo a misa. Después empezaron a venir conmigo algunos compañeros, hasta que hubo un momento en que acudía casi todo el equipo.*

2. Jorge Bucay, LAS TRES PREGUNTAS – Quién soy, a dónde voy – con quién. RBA Libros 2010

Testimonios de vida:

En su libro *“El hombre en busca del sentido”*, el Dr. Víctor Frankl, describe cómo sus captores controlaban todos los aspectos de la vida de los reclusos de los campos de concentración: cómo, quiénes y durante cuánto tiempo debían seguir viviendo; cómo, dónde y cuándo debían morir. Decidían quiénes debían morir de inanición, quiénes víctimas de la tortura, y quiénes serían enviados a los hornos crematorios. Lo que los soldados nazis no podían controlar era, la manera cómo cada recluso reaccionaba ante todo eso. La forma de enfrentar las

cosas es dispar. Lo que para algunos es sencillísimo, para otros es difícil, y viceversa.

Un sacerdote decía siempre a sus feligreses que ser desdichado es mucho más fácil que ser feliz. Implica menos trabajo y menos responsabilidad, pero nos aleja de Dios... El camino de la desventura es bastante sencillo –explicaba-. La felicidad, en cambio, es algo por lo que es necesario trabajar, porque no es un mero sentimiento, ni el simple resultado de algo que nos ocurrirá.

Sabemos por los biólogos que los cachorros de todas las especies están programados, para responder por instinto, a comportamientos tiernos, bondadosos y atentos en el adulto cuidador. Entre los humanos son muy pocos los que no experimentan un verdadero placer, cuando un bebé les mira y les sonríe. El bebé está diseñado para seducir a los demás, y para conectarlos con sus aspectos tiernos más internos. Cada niño nace con la capacidad innata, para aportar placer a los otros.

Ver a todos los demás con ternura, nos permitirá relajarnos, confiar, sentirnos a gusto. Como propone Dalai Lama, *si todos fuéramos capaces de aprender a ser pacientes y tolerantes con nuestros enemigos, el resto de las cosas resultaría mucho más fácil, porque fluiría el amor con toda naturalidad.*

Un discípulo se acercó a un filósofo griego para pedirle que le ayudara para cambiar su vida peleadora y prepotente. Después de escucharlo, le ordenó una tarea. Durante tres años debería entregar dinero a cada persona que encontrara, a cambio de que aquélla lo insultara. Aunque sorprendido, decidió aceptar lo que le recomendaba el anciano. Lo contrario era un acto más de soberbia, y había venido a librarse de ella.

Pasados los tres años volvió, con la prueba cumplida. En vez de responder insultando a su vez, bajaba la cabeza y se iba. Se había dado cuenta de que si el otro le contestaba, tendría que volver a dar más dinero al ofensor, lo que le llevaría a la larga, a la ruina.

Debes ir a Atenas –le señaló el maestro- y allí aprenderás lo que te falta para alcanzar la sabiduría. Por el camino, encontró a un viejo mendigo, que se dedicaba a insultar a los que entraban en la ciudad. También le insultó a él... El joven se echó a reír, mientras agradecía y bajaba la cabeza a cada impropio. – Vengo buscando sabiduría dijo, sin dejar de reír. - Y ¿por qué te ríes, estúpido, cada vez que te insulto?- Me río, contestó, porque durante tres años he tenido que pagar para conseguir eso mismo que ahora tú mismo me das gratuitamente... Te lo agradezco. - Entra en la ciudad, viajero, le dijo el mendigo, aunque no creo que te quede mucho por aprender.

El hombre se dará cuenta que, igual que debe aprender a renunciar a algunos alimentos que lo dañan, debe también renunciar a ciertas emociones y pensamientos que le perjudican. Es darse cuenta de que no necesitamos acumular más dinero, más éxito, ni más fama, para sentirnos satisfechos de lo que somos. Vivir pendientes de lo que nos falta, vivir inventando qué podríamos sumarle a nuestra vida presente, para mejorar lo que hay... No evalúes lo que tienes, basándote en lo que otro tiene. No te vuelvas loco, por conseguir lo que otro consiguió.

¿Se puede pensar en positivo ante situaciones francamente desagradables?

Un prestigioso profesor de universidad –el Dr. Matthew Henry, escribió esta plegaria:

“Señor, hoy fui asaltado. Y se me ocurre que debo agradecerte varias cosas. Primero, quisiera agradecer que nunca me hayan asaltado antes, dado que en un mundo como éste, eso es ya casi un milagro. En segundo lugar, quiero agradecer, que se llevaran sólo mi billetera que, como siempre, apenas contenía unos pocos dólares. Agradezco también, Señor, que no estaban conmigo ni mi esposa ni mi hija, que se hubieran asustado mucho. Y también, el hecho de que, afortunadamente, no me lastimaran ningún sentido. Finalmente, Señor, quiero agradecerte... y muy especialmente, por haber sido al que robaron... y no el que robó”.

La brújula de la vida

Si tuviera que hacer una lista para clasificar las personas según las respuesta a esta pregunta: *Para qué vives y hacia dónde vas?* se podrían ver estos cuatro grupos:

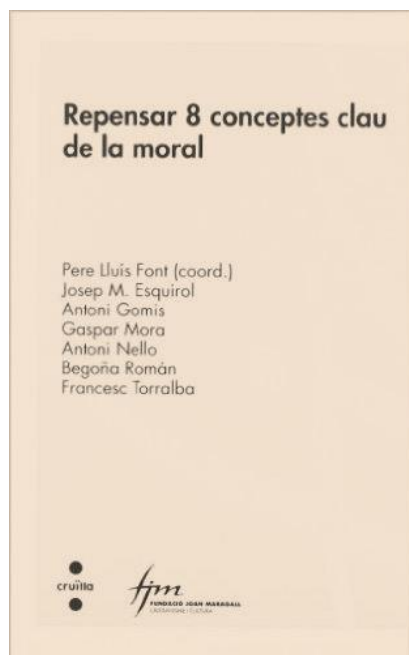
- Los que buscan el placer.
- Los que buscan el poder.
- Los que buscan el cumplir una misión.
- Los que buscan la trascendencia.

Tú mismo puedes darte la respuesta que eliges. Nadie puede decidir por ti. Ni por mí, ni por nadie. ¿Para qué vives? Contesta con sinceridad. Hay que ser capaz de consagrar la vida a un propósito. Es la mejor manera de hacer, que vivir valga la pena.

LECTURES ÚTILS

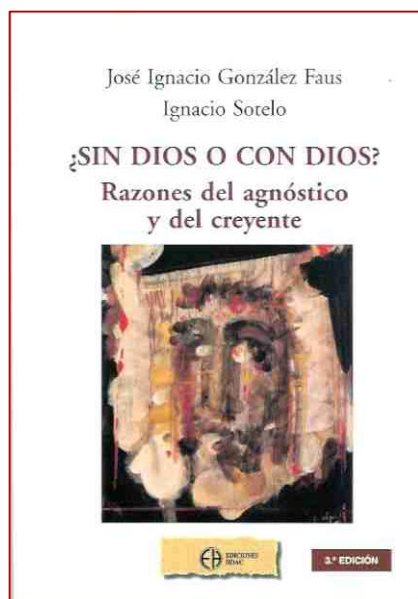
G. Jaume Pujol i Bardolet

PERE LLUÍS FONT, coordinador. Repensar 8 conceptes clau de la moral. Cruïlla 2010

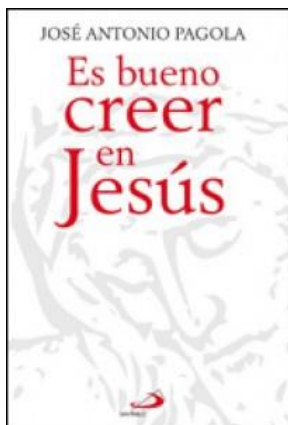
En una època considerada de crisi o de canvi, és especialment important que ens aturem a repensar el significat dels termes ètics que articulen els discursos sobre la moral. Pensar el llenguatge moral i renovar-ne el sentit és sens dubte una tasca rellevant en temps com els nostres. Amb tot, aquest llibre no és un discurs tècnic o especialitzat, sinó que va dirigit a tota persona que vulgui pensar amb rigor sobre qüestions d'ètica. Per això, el llibre planteja la reflexió sobre conceptes transversals, que no pertanyen exclusivament a cap tradició, escola o religió determinada. Es tracta de conceptes, per tant, que són a la base de tot plantejament ètic, i alhora cada un inclou una constel·lació de qüestions i s'obre a implicacions en àmbits molt diversos de l'existència humana. Són els següents: «moral», «consciència», «pecat», «naturalesa», «vida», «plaer», «persona» i «sentit». El volum present segueix el plantejament dels dos volums titulats Repensar 16 conceptes clau de la teologia (I i II), publicats en aquesta mateixa col·lecció.

GONZÁLEZ FAUS, José Ignacio – SOTELO, Ignacio. ¿Con Dios o sin Dios?. Razones del agnóstico y del creyente. Ediciones HOAC 2003

El tema que s'aborda en aquest llibre és d'actualitat i d'envergadura. Es tracta de Déu i dels fonaments de la fe i de la no creença. Se sigui creient en aquesta realitat espiritual, ateu militant o agnòstic reflexiu, ningú no pot negar la immensa influència del «factor Déu» en la vida col·lectiva, la cultura, la política i els comportaments de milions d'éssers humans. L'obra s'estructura en quatre parts: els motius del diàleg entre agnòstics i creients, l'existència de Déu, el significat de Jesucrist i la concepció de l'ésser humà. Un dels autors afirma que està content d'haver escrit aquest llibre pel que suposa d'activitat ciutadana en una societat de creients i no creients prefereixen de vegades ignorar-se o insultar-se.

Abans d'entrar en diàleg cada un d'ells ha enviat a l'altra el desenvolupament del tema en qüestió, cosa que fa de més qualitat el diàleg i també més profitós, dintre d'un mutu respecte. Certament que es tracta d'un llibre que s'adiu molt bé amb els temps actuals de crisi religiosa, que es manifesta per indiferència, agnosticisme i àdhuc ateisme.

PAGOLA, José Antonio. *Es Bueno creer en Jesús*. San Pablo 2012

Certament que la lectura d'aquest llibre ens procura un conjunt d'orientacions per a millorar els continguts i el sentit de la nostra existència i per a comprendre el món que ens envolta. Com enfocar la felicitat, l'esperança, el sofriment, la salut. No són pocs els que estan abandonant avui la fe perquè, en el fons, mai no han experimentat que Déu podia ser per a ells font de vida i alegria. Al contrari, sempre han sentit la religió com una càrrega i un destorb per a viure, quelcom que no s'adiu amb la felicitat que cerquen des del fons del seu cor.

Aquest llibre és un assaig de renovació del concepte d'evangelització, de construcció de la bona notícia com a quelcom realment bo i nou. Es fa una revisió des de quatre experiències bàsiques vitals de tota persona: *el desig de felicitat, la*

crisi del sofriment, la necessitat d'esperança i la preocupació per a la salut i la vellesa. Des d'aquesta nova perspectiva és quan podrem proclamar que el Déu de Jesús és bona notícia per a tots i que *és bo creure en Jesús*. L'Evangeli de Jesús dóna sentit i plenitud a la felicitat, al sofriment, a l'esperança i a la salut àdhuc en la vellesa. És remarcable el capítol 5 sobre "viure la jubilació" amb unes orientacions molt precises per aprendre a envellir i culminar joiosament la vida. Per tant, és un llibre molt recomanable.

CENCINI, Amedeo. *No cuentan los números. Construir una cultura vocacional*. Paulinas 2012

Avui parlem **sovint** de la manca de vocacions i de l'envelliment dels religiosos, però l'autor diu ben clar que "*no compten els números*", és a dir, la disminució del nombre de religiosos. Per ell aquest no és el tema del llibre. Sinó que va a l'essencial de la vocació. Una certa manca de cultura vocacional. Cal doncs construir una «*cultura vocacional*» partint d'una *teologia de la vocació* amb continguts de bases sòlides i una *espiritualitat* viscuda. Ho concreta dient que es tracta d'adquirir una *mentalitat* amb una component intel·lectual de continguts, una *sensibilitat* amb una component afectiva i una *praxi* amb una component conductual motivadora.

La pastoral ha de tenir acompanyament vocacional, doncs tothom, pel fet d'haver rebut el baptisme té *vocació cristiana* que s'ha de suscitar, acompanyar, ajudar a madurar i a discernir. La vocació va vinculada a una formació permanent per a una vivència de la fe cristiana. Déu estima a tothom i crida a tothom i dintre

d'aquesta crida hi ha les crides específiques al presbiterat o a la vida religiosa. No es tracta de dir que aquestes últimes crides siguin superiors respecte de les altres. Cadascú té la seva crida vocacional.

Cal parlar d'una *teologia vocacional*, d'*espiritualitat vocacional* i de *pedagogia i pastoral vocacional* tot alhora. La vocació neix i madura d'una presa de consciència d'una experiència de contacte relacional "*Déu – home*", en els dos sentits, tant per part de Déu amb l'home com de l'home amb Déu. Déu crida perquè estima i requereix d'una resposta d'estimació i disponibilitat per part de la persona.

La vocació ben viscuda, per ella mateixa, és *teofania*, com ho són totes les crides bíbliques, manifestació d'una relació amb Déu que porta a un compromís per al Regne de Déu, és adir, per a la salvació de la humanitat.

L'autor també afirma que més que crisi de vocacions hi ha potser més crisi de manca de mitjancers vocacionals, d'acompanyants i pedagogs vocacionals i també des de la família. I sembla que no ens atrevim a fer la proposta vocacional que s'hauria de fer, sempre amb discreció i prudència certament. Cada vocacionat s'ha de sentir cada dia cridat a una crida sempre nova, que demana una resposta també nova, cada vegada més radical i generosa. És la formació permanent vocacional. El millor desafiament vocacional és el testimoni que cadascú i cada grup ha de donar; el testimoni d'un és sempre vàlid, però és només el testimoni d'una persona, en canvi el testimoni d'un grup és el testimoni unànimе d'una fraternitat, d'una comunitat i és més convincent. En el fons, la crisi vocacional marca la caiguda de la qualitat del testimoni eclesial comunitari.

Construir una cultura vocacional és la millor resposta a la frustració vocacional típica dels nostres dies.

Anècdotes Lasal·lianes

G. Ricard Serra i Feu

Anècdota nº 31:

Era a mitjans anys 60 al col·legi vell de la Salle Tarragona. Els Germans Emilio Cantarino i Lluís de Llobet –els dos de temperament fort- havien tingut una bona enganxada i feia dos mesos que no es dirigien la paraula.

Un divendres –dia d’advertència personal de defectes- el Germà Llobet va anunciar-nos a alguns Germans de la Comunitat:

“Se me ha ocurrido una estrategia para que hoy los dos Hermanos podamos hacer las paces y dejar de escandalizar a la Comunidad”

Arribada l’hora de l’advertència de defectes, el Germà Llobet es va aixecar i va engegar una lletania semblant a la següent:

“Me parece, carísimo Hermano Emilio Cantarino, que hace dos meses que no nos hablamos. Y esto no es religioso, ni cristiano, ni humano, ni edificante, ni psicológico, ni justificable, ni maduro, ni comprensivo, ni tolerable, ni....”

De sobte, escoltant aquesta lletania llarga com els típics parlaments de Llobet, no va poder més i va esclafir a riure. S’havia trencat el gel. El Germà Llobet havia aconseguit que els dos fessin les paus públicament i d’una manera tan original, tan “llobetiana”.

Anècdota nº 32:

Era l’estiu del 1962 a Tejares (Salamanca). Un nombrós grup de Germans i altres religiosos i religioses espanyols seguíem el curset de l’Institut Sant Pius X. Els Germans i alguns dels religiosos-es teníem també Missa i pregària comunitàries. El Germà Mariano Fernández Magaz era el Director General i animava la pregària matutina, començant per la lectura del santoral del dia.

Va arribar el 29 d’agost, festa litúrgica de la Degollació de Sant Joan Baptista, el Precursor. Davant de la sorpresa –i consegüent riallada general de la nombrosa concurrència- el Germà Mariano va començar així la lectura del calendari, amb la seva típica decisió i la seva potent i timbrada veu:

“29 de agosto: La Degollación de San Juan Bautista de la Salle...”

A més de la riallada general, un Germà de Castella, que jo tenia al meu costat a la capella, va exclamar en veu alta:

“¡Si será atrevido y bruto el Hermano Mariano!. Sólo él podía atreverse a cargarse el Santo Fundador!”

Anècdota nº 33:

El Germà Malagarriga era un gran botànic, **millor** del que alguns Germans creien. I també una mica filòsof, probablement **pitjor** del que ell es creia. El vaig conèixer de la següent manera: Era un Dia del Districte. Jo seia, amb altres Germans, en un dels bancs que hi ha a l'entrada del jardí (i actualment del Parvulari), de cara a l'entrada principal del Col·legi Bonanova. De sobte va aparèixer a aquella entrada un Germà de llarga barba, dient a un altre, amb veu potentíssima:

-“Hermano, le diré en confidencia que...”

-“Vaja, quina confidència tan pública que ressona fins tan lluny com som nosaltres!”, vaig comentar. Però un company de banc em va aclarir:

-“És que és molt sord. És també molt savi i acaba d'arribar de missions.”

Bastant més tard, els primers anys 80, quan jo, com els altres Germans de la Comunitat d'Enginyeria La Salle (llavors “EUETT”), menjàvem amb la Comunitat de Bonanova, el vaig anar coneixent millor. Tenia sortides divertidíssimes. Un dia va dir:

-“Una de las pocas ventajas de ser sordo es que a veces los sordos sólo oímos lo que queremos oír”.

Un altre dia va exclamar amb la seva potent veu que ressonava per tot el menjador:

-“Hoy me he dado cuenta que ya no soy de la tercera edad, sino de la cuarta, porque ya no entiendo a los de la tercera”.

I dient això, perquè ho entenguéssim, assenyalava cap al Germà Sarri, unes taules més enllà.

El Germà José Antonio Porras era un dels que més aconseguia conversar amb ell, combinant amb mestria gesticulació i paraules ben vocalitzades. Quan tenia més de 80 anys, conversant amb Porras sobre l'esperança de vida, un dia va exclamar una de les seves típiques sentències, de les quals s'assabentava tot el menjador:

-“Con el actual progreso viviremos 110 años.”

Uns anys després, quan el Germà Malagarriga ja havia disminuït força la seva salut i ja no era gens optimista sobre la longevitat de 110 anys, el Germà Porras li va recordar:

-“Pero, ¿no decía Vd., hace pocos años, que viviríamos 110 años?”

-“No haga Vd. caso, ¡eran tonterías de juventud!”

Malagarriga menjava molt, perquè era de molta vida. I solia repetir:

-“¡Se come demasiado!”, sempre emprant la forma impersonal, per no haver de dir “comemos demasiado” o “como demasiado” i així poder seguir endrapant.

“ Soy de la cuarta edad... porque ya no entiendo a los de la tercera... ”

IRRATIONAL MAN

G. Lluís Diumenge i Pujol

CINE

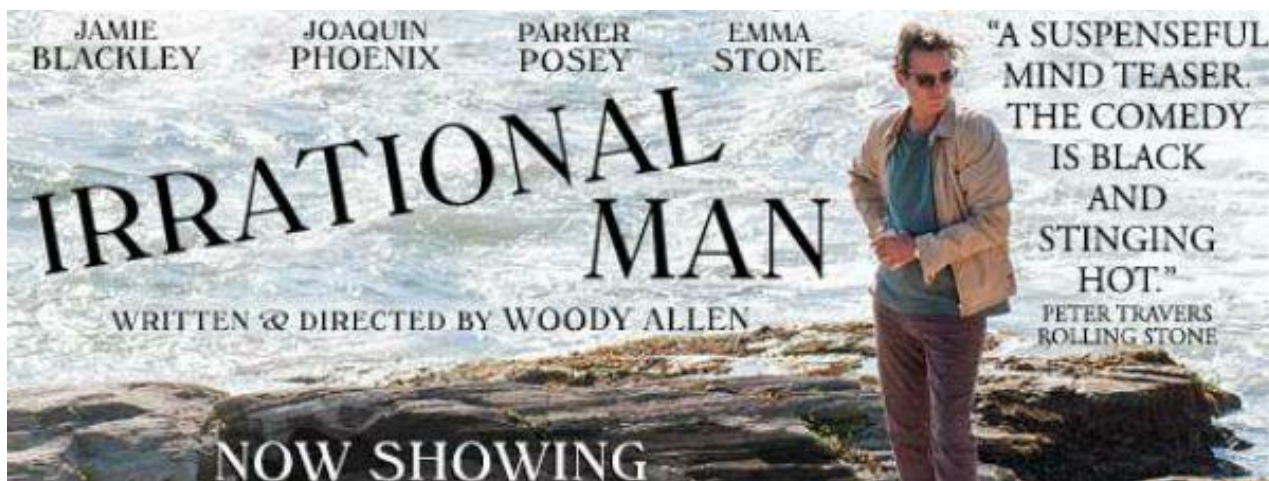
Direcció: Woody Allen

Fotografia: Darius Khondji

Intèrprets: Joaquin Phoenix, Emma Stone,
Parker Posey, Jamie Blackley,
Betsy Aidem, Ethan Phillips.

Estrena: Barcelona, setembre 2015.

Duració: 96 minuts.

Woody Allen, després del seu recorregut europeu, torna a reflexionar sobre dos dels seus temes favorits: la moral i l'atzar. Com en una fàbula de Dostoievsky esbrina una resposta als enigmes amagats en el fons del cor humà.

Abe Lucas, professor de filosofia, arriba a una Universitat de província per oferir un curs d'estiu. Els grans pensadors dels qui parla no li serveixen davant de la complexitat de la vida, *"No puc escriure, no puc respirar, no tinc cap raó per viure"*. Travessa un moment crític, sense inspiració, cansat de saber i amb impotència sexual. Havia somniat en canviar el món a Darfur i a Bangladesh. El suïcidi de la seva mare i la mort del seu millor amic a l'Irak l'han convertit en un ésser alcohòlic, cínic, desfet per dins. Malgrat aquest caràcter autodestructiu sedueix a Jill, alumna brillant, i a Rita, professora de ciències, desencisada en el seu matrimoni.

L'atzar canviarà el seu destí. Escolta una conversa en una cafeteria. Una mare de dos fills es veu abocada a un desnonament per part d'un jutge injust. La salvació d'Abe li vindrà d'una emoció tan forta com absurda: posar fi a la vida d'una persona que ni tan sols coneix. Es planteja un crim "solidari" per ajudar a d'altres.

Decideix actuar. L'intel·lectual passiu es converteix en reaccionari actiu, perquè la vida *"té el sentit que volem donar-li"*. Cada persona ha de trobar el seu camí.

W. Allen construeix la narració sense menystenir cap dels aspectes que envolten la *"decisió existencial"*: sentiment de culpa, banalitat del mal, amoralitat. Crida l'atenció en la pel·lícula no tant el crim (im)perfecte com el plaer culpable, així com la impossibilitat de fer autocrítica. Aquesta és la condemna *"de l'home irracional"*.

Aquesta elecció posarà en marxa una cadena d'esdeveniments. Els afectats, *Jill*, *Rita* i ell mateix.

Jill entra en el pis d'Abe. Descobreix en l'escriptori *"Crim i càstig"* amb diferents anotacions. Passa de l'amor inconscient a la lucidesa: *"com ho has pogut fer?"*. I a més, quan està a punt de ser culpabilitzat un innocent.

Rita trenca el seu matrimoni i el somni de viatjar a Espanya amb Abe.

W. Allen reflexiona en el si d'una societat a on es parla molt i s'escolta poc. Ofereix lliçons que no s'aprenen en els llibres. Drama vital amb to de comèdia. Amb llum suficient pels qui desitgin veure-hi i amb la foscor imprescindible pels qui tenen una disposició contrària.

SENSE PARAULES !!!

SUMARI

<u>EDITORIAL, Consell de Direcció de PAX</u>	<u>3</u>
<u>Anunci del Jubileu de la misericòrdia, Papa Francesc</u>	<u>4</u>
<u>Any Sant de la misericòrdia en clau franciscana, Entrevista a Rodríguez Carballo CVCSVA</u>	<u>6</u>
<u>Balance del Sínodo sobre la família, José M. Vidal</u>	<u>8</u>
<u>Conclusiones del Sínodo de la familia en 7 puntos</u>	<u>10</u>
<u>Proyecto de refundación Vida Consagrada. El Papa al Capítulo General de los Claretianos</u>	<u>12</u>
<u>L'Any de la Vida Consagrada encara en acte..., G. Jaume Pujol i Bardolet</u>	<u>13</u>
<u>Identidad y Misión del Religioso Hermano, Vaticano Congregación de Religiosos</u>	<u>17</u>
<u>Encuentro de religiosos Hermanos en Roma, Información</u>	<u>19</u>
<u>Proyecto Fratelli, de la Revista VIDA RELIGIOSA, novembre 2015</u>	<u>20</u>
<u>Celebracions lasal·lianes de gener a maig, Consell de Direcció de PAX</u>	<u>22</u>
<u>La perennitat de l'espiritualitat, G. Jaume Pujol i Bardolet</u>	<u>25</u>
<u>Contemporanis de Sant Joan B. De La Salle, GG. Yves Poutet i Jean Pungier</u>	<u>28</u>
<u>Nicolau Roland, precursor de l'educació i catequesi del segle XVII i del nostre Institut, G. Jaume Pujol</u>	<u>30</u>
<u>Nos dice el H. Superior General, G. Robert Schieler</u>	<u>32</u>
<u>Nyel, instrumento de la Providència, G. Josean Villalabeitia</u>	<u>33</u>
<u>El admirable Hermano Gabriel Drolin, G. José Luis Hermosilla García</u>	<u>35</u>
<u>Envejecimiento de los religiosos en España, Revista Humanizar setembre-octubre 2015</u>	<u>39</u>
<u>Salm 71, G. Ramon Grau i Estany</u>	<u>41</u>
<u>Punts de reflexió oberts a l'opinió de cadascú, G. Jaume Pujol i Bardolet</u>	<u>43</u>
<u>L'escala de Jacob, imatge i símbol, G. Miquel Xancó i Roca</u>	<u>47</u>
<u>Mística entre olles, José Ignacio González Faus, S.J.</u>	<u>49</u>
<u>Les amenaces a la «casa de tots» segons l'Encíclica "Laudato si", Extreta de Laudato si</u>	<u>51</u>
<u>Davant d'un procés de geocidi, G. Jaume Pujol i Bardolet</u>	<u>53</u>
<u>Un gran pobre: el planeta terra, Entrevista de Benjamín Forcano a Leonardo Boff</u>	<u>55</u>
<u>"Esos monstruos del 13 N ¿no habrán sido producidos... por nuestra razón económica?, J. Glez. Faus</u>	<u>59</u>
<u>No som només beneficiaris de la natura, sinó sobretot custodis de la Creació, Enzo Bianchi</u>	<u>61</u>
<u>Un exemple d'anar a la perifèria... rescat de 500.000 persones de pobresa extrema, Mariano Gavira</u>	<u>62</u>
<u>Primer taller bíblic 2014-15: l'oració en l'Antic Testament, G. Josep Espuny i Crespo</u>	<u>64</u>

<u>Recuerdo del H. Saturnino Lorenzo “SALOR”, G. Luis Lázaro Plumed</u>	<u>66</u>
<u>El Germà Saturnino Lorenzo “SALOR”, Sr. Ignasi Romeu</u>	<u>67</u>
<u>¡Qué hermoso es el Ampurdán!, G. Saturnino Lorenzo “Salor”</u>	<u>68</u>
<u>Mossèn Ramon Palacín, Capellà de Sant Josep de Cambrils, Diari NOVA CONCA</u>	<u>69</u>
<u>Hablando con el H. Lorenzo Álvarez González, G. Ramon Pascual i Reverter</u>	<u>71</u>
<u>90 anys del Germà/Tiet Isidre, Cambrils 10.10.2105, Sr. Josep Maria Aloy</u>	<u>74</u>
<u>Un bon trimestre ple de colors, d’activitats i d’il·lusió a Cassà de la Selva, G. Ramon Font i Serra</u>	<u>76</u>
<u>Entrevista al G. Carles Giol i Draper sobre el Projecte UTOPÍA, Sra. Núria Farràs i Giol</u>	<u>79</u>
<u>Els lèmurs ja no dansen, G. Josep Mestres i Ballús</u>	<u>82</u>
<u>On són els joves?, G. Cesc Ferré i Pallarès</u>	<u>83</u>
<u>¿Por qué no creer en la juventud?, G. Laurentino Fernández Fernández</u>	<u>84</u>
<u>Experiència musical i cultural a “La Llar del Pensionista” i a dos Geriàtrics, G. Santiago Peribáñez Perea</u>	<u>86</u>
<u>Germà Senén Álvarez Prieto: un empordanès i figuerenc de cor, G. Jaume Palom i Izquierdo</u>	<u>88</u>
<u>El Credo del segle XXI, Ballús Sch. P. (Aportació del G. Virgili García López)</u>	<u>91</u>
<u>Consells per a ser feliç, per a reflexionar, Aportació del G. Ramon Font i Serra</u>	<u>92</u>
<u>Padres drones, Cristina Gutiérrez (Aportació del G. Antonio Domínguez)</u>	<u>93</u>
<u>Según Mahatma Gandhi: factores que destruyen el ser humano, Aportació del G. Antonio Domínguez</u>	<u>94</u>
<u>Consejos para una vida feliz, Dalai Lama</u>	<u>95</u>
<u>Dins teu: espai de creixement personal, fomentar la cultura de l’agraïment, Roser Farràs</u>	<u>96</u>
<u>Si no vols emmalaltir..., Felipe de Urca</u>	<u>97</u>
<u>Grandes científicos confiesan su fe, G. Antonio Domínguez Domínguez</u>	<u>98</u>
<u>Las hojas no se caen, se sueltan, Sr. José María Todo (Aportació del G. Antonio Domínguez Domínguez</u>	<u>100</u>
<u>Cronologia de les Circulars del G. Guillaume de Jesús del 1822 al 1830, Seminari SIEL</u>	<u>101</u>
<u>La Comunitat Lasal·liana avui, II Capítol Districte</u>	<u>105</u>
<u>Altres lectures possibles, links d’interès, Equip direcció de PAX</u>	<u>106</u>
<u>Notas sobre mis lecturas, G. José Antonio Panero Andrés</u>	<u>108</u>
<u>Lectures útils, G. Jaume Pujol i Bardolet</u>	<u>111</u>
<u>Anècdotes lasal·lianes, G. Ricard Serra i Feu</u>	<u>113</u>
<u>Cine: Irrational Man, G. Lluís Diumenge i Pujol</u>	<u>115</u>
<u>“Sense paraules...”</u>	<u>117</u>

